

አሥርቱ
ትእዛዛትና
የዘመኑ
የሞራል
ውድቀት

ዶክተር መለሰ ወጉ

- ስሜት ያለበታው
- ሰንገሃከሰ እንዳንጠፋ
- በጸሎት፣ የማይቻለው ይቻላል
- እግዚአብሔር ለምን ዝም ይላል?
- የአዕምሮ ጭንቀት
- መንፈሳዊ ውጊያ
- ከእውነት መሳይ እምነቶች ተጠንቀቁ
- የእግዚአብሔርን ፈቃድ ግወትና ማድረግ
- ጋብቻ፣ እስከ ሞት ወይስ እስከ መፋታት?
- የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎችን ግወትና በእግባቡ መጠቀም
- እስቲ ያላሰህ!
- የዘመናችን ቤተ ክርስቲያንና አገልጋዮቿ-ክፍል አንድ
- የዘመናችን ቤተ ክርስቲያንና አገልጋዮቿ-ክፍል ሁለት
- ከአስቸጋሪ ሰዎች ጋር አብሮ መኖር፣ መሥራት፣ መነራብት፣ ማምለክ...ይቻላል?

አሥርቱ ትዕዛዛትና የዘመኑ የሞራል ውድቀት

"Assirtu Tezazatina Yezemenu Yemoral Wudkat

"The Ten Commandments and the Moral Decline of This Generation"

የመጀመሪያ እትያ I ጥር 2001 ዓ.ም.

First Edition, January 2009

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች የተወሰዱት ከመጀመሪያውና ከሁለተኛው እትም የአግርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትንተና በኢንተርናሽናል የመጽሐፍ ቅዱስ ግንባር ከታተመው 'አዲስ መደበኛ' መጽሐፍ ቅዱስ ነው።

ይህን መጽሐፍ በዚህ ደረጃ በሁሉ በግንኙነት ጋይነት መገኘቱ ለግዛቱ፣ በቅድሚያ በኢትዮጵያውያን የወገኗል። አገልግሎት ጥናት ጽሕፈት ቤት የጽሐፍ ፈቃድ ግጥምን ያስፈልጋል።

Copyright © 2008 by Ethiopian Outreach Ministry

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any manner without written permission from Ethiopian Outreach Ministry except in the case of brief quotations in critical articles and reviews.

Produced by:

Ethiopian Outreach Ministry

P.O. Box 2241

York, PA 17405

United States of America

<http://www.eomusa.org>

Ethiopia Office Address:

P.O.Box 7888, Addis Ababa, Ethiopia.

Phone: 011-251-1-564-268

Printed in Ethiopia

መግቢያ

1. ሕግ፣ እንዴት መኖር አንዳለብን ይመራናል	7
2. በእግባቡ ከተጠቀምንበት፣ ሕግ መልካም ነው	27
3. የመጀመሪያው ትዕዛዝ ~ ሕይወት የሌላቸው አማልክት አይኑሩን	44
4. ሁለተኛ ትዕዛዝ ~ ሌሎች አማልክትን ደርባችሁ አታምልኩ	61
5. ሦስተኛው ትዕዛዝ ~ የከበረ ሰሙን አክብሩ	79
6. አራተኛው ትዕዛዝ ~ ሚዛናዊ ኑሮ ኑሩ	96
7. አምስተኛው ትዕዛዝ ~ ክብር ለሚገባው ክብር ሰጡ	114
8. ስድስተኛው ትዕዛዝ! ነፍስ ገዳይ አትሁኑ	134
9. ሰባተኛው ትዕዛዝ ~ አታመንዝሩ	152
10. ሰምንተኛው ትዕዛዝ ~ የራሳችሁ ያልሆነውን አትውሰዱ	172
11. ዘጠነኛው ትዕዛዝ ~ እውነቱን ተናገሩ	192
12. አሥረኛው ትዕዛዝ ~ ባላችሁ እርኩ	210
ዋቢ ጽሁፎች	232

ሕግ ነጻነታችንን የሚገናኙ እንደ ልባችን እንዳንኖር የረለግነውን ማድረግ እንዳንችል ከመንገዳችን ላይ የቆመ እንቅፋት (መሰናከል) ስለሚመስለን እንዳንደቻችን ደስ ብሎን እንቀበለውም ይሆናል። ይሁን እንጂ በምንኖርበት ሕብረተሰብ ውስጥ የተደነገገውን ሕግ ባንጠብቅ የሚደርስብንን ቅጣት ስለምናውቅ ወደድንም ጠላንም ሕጉን አከብረን መኖር አለብን። ሕግን እንጥላው እንጂ በሥርዓት ለመኖር በራሳችንና በሌላው ሰው ሕይወትና ንብረት ላይ አደጋ እንዳያደርስ ሌላውም በእኛ ላይ እንዳያደርስ ይጠብቀናል። እርግጥ ነው ድንበር ጥሰን እንዳንሄድ ሕግ ገደብን ያስጅልናል። ለምሳሌ እምንፈልግበት ሥፍራ ተሎ ለመድረስ ፈልገን የትራፊክ ሕግ ከተወሰነ ፍጥነት በላይ እንዳንጓዝ አይችልም። ይሁን እንጂ ከአደጋ ይጠብቀናል።

የሌላውን ሰው መብት እንዳንካዝ “...አትገደል...አትሰረቅ” የሚል ሕግ ቢኖር ይህን ያህል ቅር አይሉንም ይሆናል። በግል ጉዳያችንና ሕይወታችን ላይ ጥንት “ይህንና ያንን አድርግ አታድርግ” የሚል ሕግ መኖሩ ግን ለአንዳንዶቻችን ትክክል መስሎ ስለማይታየን “በእኔ ሕይወት ውስጥ ሌላው ሰው ምን አገባው?” በማለት ቅሬታ ማሰግታችን አይቀርም። ለምሳሌ በማይድን በሽታ የሚለቃየውን ሰው “ሰው ሕይወትን የሚሰጠውም መልስ መውሰድ የሚችለውም እግዚአብሔር ብቻ ስለሆነ ሰው የራሱን ሕይወት ማጥፋት አይችልም፤ ከሌላውም ሰው ዕርዳታ ማግኘት የለበትም” በማለት ራሱን እንዳይገድል የሚከለክል ሕግ ቢኖር ይህን ዓይነቱ ሕግ እንዳንደቻን ያስቆጣቸው ይሆናል። “በእኔ ሕይወት ላይ ጥንቃቄ ሥልጣን ሲኖረው አይገባም” ማለታቸው አይቀርም። “አሥርቶ ትላላላት” ከእግዚአብሔር የተሰጠ ስለሆነ ሰው ሁሉ ሕይወት ላይ ሥልጣን አለው። ሕግ መኖሩ መጥፎ ነው ወይስ መልካም? ይህ መጽሐፍ ለዚህ ጥያቄ መልስ ይሰጣል።

የክርስትና እምነት አድርግ አታድርግ የሚል ሕግ የሰጠበት ሃይማኖት በመሆኑ ክርስቲያኖች በሕግ የታሠሩ ነጻነታቸውን ያጡ ምስኪን ሰዎች ናቸው። ብለው እንዳንደቻ ይገምታሉ። ለመሆኑ ሕግ የሰውን ነጻነት የሚገናኝ ነው ወይ? እኔና እናንተ ምርጫ ቢሰጠን ሕግ በሌለበት ሰዎች የፈለጋቸውን ማድረግ በሚችሉበት ወይስ ሕግ በሚከበርበት ሕብረተሰብ ውስጥ ነው መኖር የምንፈልገው? ያለፍርሃትና ያለስጋት መኖር የምንችለው “አትሰረቅ... አትገደል...በሐሰት አትመስክር...” የሚል ሕግ ባለበት ነው ወይስ በሌለበት ሕብረተሰብ ውስጥ? እነዚህ ሕጎች በሌለበት ሥፍራ ጥቃት ይደርስብን ይሆናል ብለን ሁልጊዜ በፍርሃትና በስጋት እንኖራለን። በዚህ ዓይነት “ሕግ” ጥቅሙን እንጂ ጉዳቱን አያይም።

እግዚአብሔር እኔንና እናንተን የሚያስደንቅ አዕምሮ ሰጥቶን ፈጠረን እንጂ ግብብ እንደማይችል በባትሪ ድንጋይ እንደሚሠራ አሻንጉሊት (ሮቦት) አድርጎ አልፈጠረንም። ማመዛዘን መምረጥ እንድንችል ጥሩ አዕምሮ ሰጥቶናል። እዕምራችን የታደሰና የተለወጠ (ሮሜ 12፥2) ቢሆንም በቀላሉ የመላላት ዝንባሌ ያለው ነው። ይህንን የሚያውቀው እግዚአብሔር ሊያግዝን ስለፈለገ ከመስመር እንዳንወጣ “ሕግን” ሰጠን። እንደምናውቀው “አሥርቱ ትዕዛዛት” ለጥያቄያችን ሁሉ መልስ ባይሰጠንም ለውሳኔ የሚረዳን መመሪያ ይሆንልናል። ስለዚህ “እግዚአብሔርን ሕግ ትቼ በራሴ ሕግ እመራለሁ” ማለት ከጉዳት በስተቀር ጥቅም የለውም። የሕግን ጠቃሚነትና አስፈላጊነትን የሚያውቀው ኢየሱስ “ሕግንና የአገሪያትን ቃል ለመሻር የመጣሁ አይምሰላችኋል። ሰመረኳም እንጂ ለመሻር አልመጣሁም... ማንም ስእኒህን ትእዛዛት እነሱትናል። እንኳን ቢተላለፍ ሌሎችንም እንዲተላለፉ ቢያስተምር በመንግሥተ ሰማይ ታናሽ ተብሎ ይጠራል፤ ነገር ግን እነዚህን ትእዛዛት እየፈጸመ ሌሎችም እንዲፈጽሙ የሚያስተምር በመንግሥተ ሰማይ ታላቅ ይባላል” (ማቴ. 5፥17, 19) አለ። ይህን የኢየሱስን ቃል ለንስማን ክርስቲያኖች ሕግን ለመጠበቅም ሆነ ላለመጠበቅ ምርጫ እንደሌለን እንገነዘባለን። ደስ ካለን ምርጫችን ከሆነ ብቻ የምንጠብቀው አይደለም።

አሥርቱ ትዕዛዛት ጊዜ ያለፈበት አሁን ባለንበት በጸጋ ዘመን የማያስፈልግ የሚመስላቸው ክርስቲያኖች አሉ። “በጸጋ” ዘመን ሕግ የማያስፈልግ ይምሰላቸው እንጂ የእግዚአብሔር ሕግ በእዲስ ኪዳን ዘመን ውስጥ ላለን ውም ክርስቲያኖች መልካም ነው። እግዚአብሔር ለሕዝቡ “አሥርቱ ትዕዛዛትን” ሲሰጥ ከፍቅር የተነሳ እንጂ ሽክም ሊጭንባቸው ለእነርሱ ላይ ያለውን ሥልጣን ሊያሳይበት አይደለም። እነዚህ አሥርቱ ትዕዛዛት በሙሴ ዘመን የነበሩት እስራኤላውያንን ብቻ ሳይሆን ሁላችንንም ይመለከታል። በባሕሪያችን እግዚአብሔርን መምሰላችንን እንድናይበት የተሰጠን መሰታወት ነው። በምንወሰደው እያንዳንዱ እርምጃ ለተጠራንበት ታማኞች እንድንሆን በፍጹም ልባችን በፍጹም ኃይላችን እግዚአብሔርንና ጎረቤታችን እንድንወድ ያስችለናል። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በእያንዳንዱ ትእዛዝ ውስጥ የእግዚአብሔር ፍቅር እንዳለ ለማሳየት ሞክረናል።

ይህንን ልቡን ለክርስቶስ በእምነት ለሰጠ ለማንኛውም ሰው በነጻ የሚሰጥ ሰጠታ እንጂ ሕግን በመጠበቅ የሚገኝ እንዳልሆነ የእግዚአብሔር ቃል ይናገራል። ይሁን እንጂ እንደ ፈለግን እንድንኖር ደስ ያለን ሁሉ እንድናደርግ “በእኛ ሕይወት ውስጥ ሥልጣን ያለው ማንም የለም” ብለን እንደፈለግነው እንድንኖር ሙሉ ፈቃድ አልተሰጠንም። የባሕሪያችን ሞዴል በክፍል ብሉይ ኪዳን ባስተማረው ትምህርት ላይ የተመሠረተ ነው። በእዲስ ኪዳንም ሕግ ያለውን ከፍተኛ ሥፍራ ሐዋርያው ጳውሎስ ሲገልጽ “ሕጉ በራሱ ቅዱስ ነው፤ ትእዛዙም ቅዱስ ጻድቅና መልካም ነው” (ሮሜ 7፥12) ይላል።

በእዲስ ኪዳን ዘመን “ከጸጋ” በታች በመሆናቸው ከእግዚአብሔር ሕግ ውጪ ለመኖር ፈቃድ ያገኙ እግዚአብሔር ከእነርሱ ቅድስናን የማይጠብቅ መስሎ የሚሰማቸው አሉ። ሃይማኖት በአሁኑ ጊዜ ከምንጊዜውም የበለጠ እያደገና እየተጠናከረ ነው፤ ለአምልኮት ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚሄዱት ሰዎች ቁጥር እየጨመረ፤ የክርስቲያኖች የቅድስና ሕይወት ግን ወደታች እየቆሰቀሰ ነው። በግል ሕይወታቸው ውስጥ የክርስቶስ ማንነትና ውበት እይታ ይም። እንዳንድ ክርስቲያኖች “እስካልተያዘኩ ድረስ እሰርቃለሁ... በማንም ሰው ሕይወት ላይ ጉዳት እስካሳመጣሁ ድረስ ለሰን እስከተጠቀምኩበት ድረስ ብዋሽ ምንም አይደለም... ከተረፈው ባለጸጋ፤ የተወሰደበት መሆኑ ከማይሰማው ሰው ብሰርቅ፤ ብዙዎች ምንም አይደለም... መንግሥት ስቀረጥ ከሚበላው መንገድ ፈልጌ እኔው ራሴ ልብላው...” በማለት የራሳቸውን ሕግ ያወጡ ይመስላሉ። በዚህ ዓይነት የክርስቲያኖች “ሞራል ውድቀት” ከምንጊዜውም የበለጠ እንደ አሁኑ ዘመን ነልቶ የታየበት ጊዜ የለም። ይሄም መጽሐፍ ተዘጋጅቶ የቀረበው በዚህ ነጥብ ላይ አስፈላጊ የሆነውን ትምህርት በመጠነም ቢሆን ለመስጠት ነው።

ሰዎች በእንድ በኩል እግዚአብሔርን እየፈለጉት በሌላው በኩል ደግሞ ስለ እግዚአብሔር ሕግ ግድ የማይኖራቸው በትዕዛዙ መሠረት ለመኖር የማይፈልጉበት ምክንያት ምን ይሆን? ለዚህ ጥያቄ ጥሩ መልስ ይሆናል ብለን የምናሰጠው መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚገልጸው ሰዎች እግዚአብሔርን በትክክል ስለማያውቁት ነው። ቢያውቁት ኖሮ ሕጉ ያለውን ሙሉ ሥልጣን ይረዱ ዝብር። እግዚአብሔርን በትክክል ካወቅነው ሕጉንም ማወቅ ብቻ ሳይሆን እናከብረዋለን። “የመኖሪያ ጉዞ” የሚለውን መጽሐፍ የጻፈው ዮሐንስ ቡንያን የተባለው ጻድቅ ሰው፡

“ሕግን እንደሚገባው የማይረዳ የጋጠላትን ባሕሪ ማወቅ አይሆንለትም። የጋጠላትን ባሕሪ ካላወቀ ደግሞ የአዳኙን ባሕሪ መረዳት አይችልም” አለ።

አሥርቱ ትዕዛዛት በእግዚአብሔር ቅድስና ላይ የተመሠረተ ስለሆነ ሃፊም ስለማኞች ሕይወት ውስጥ መኖር አለበት። ኢሳያስ “እግዚአብሔር ለእጽድቁ ሲል፤ ሕጉን ታላቅና የተከበረ በማድረግ ደስ አለው” ይላል (ኢሳ. 42፥21)። ጳውሎስም እግዚአብሔር የሰጠው ትዕዛዝ (ሕግ) በአማኞች ሕይወት ውስጥ ከፍተኛ ሥፍራ ሊሰጠው እንዲሚገባ ደጋግሞ ገልጿል። “ታዲያ እንዲህ ከሆነ ከእምነት የተነሣ ሕግን የጋ የሌለው እናደርግ ይሆን? ፈጽሞ አይደረግም፤ ሕጉን እናጸናለን” ይላል (ሮሜ 3፥31)። ዝቅ ብሎ “...ሕጉ በራሱ ቅዱስ ነው፤ ትእዛዙም ቅዱስ ጻድቅና መልካም ነው” ይላል (ሮሜ 7፥12)።

ይህ መጽሐፍ ተዘጋጅቶ ሲል በካሲት አዘጋጅተን ካወጣው ትምህርት ላይ የተወሰደ ሲሆን በጣም ወቅታዊ የሆነ ትምህርት ያዘለ ነው። የክርስቲያኖች

የቅድስና ጉድለት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየከፋ በመምጣቱ ክርስቲያኖችን የማስጠንቀቅና የማሳሰብ ኃላፊነታችንን ለመወጣት በተለያዩ እርዕሶችና መንገድ አሰፈላጊውን ትምህርት በየጊዜው መስጠታችንን ብዙዎቻችሁ ትረዳላችሁ። የዚህም መጽሐፍ ዋና ዓላማ ከዚህ የተለየ አይደለም። ይህ ትምህርት በቀላሉ በብዙዎች እጅ እንዲገባና ብዙዎች እንዲጠቀሙበት ታስቦ የተዘጋጀ ነው። የመጽሐፉ ዓላማ እንባቢዎችን የትምህርተ መለኮት (የቲዮሎጂ) ምሁር (ሊቅ) እንዲሆኑ ለማድረግ አይደለም። ይህን ለማድረግ ፈቃዱ ቢኖረን እንኳን ችሎታው የለንም። ዓላማችን ስለ "አሥርቱ ትዕዛዛት" መጠነኛ ሀሳብ ለመስጠት እንዲሁም በወንጌሉ ውስጥ ያለውን እውነት በሕጉ ውስጥ ማየት እንድንችል ትምህርት ለመስጠት ነው። ይህን መጽሐፍ ስታነቡ እግዚአብሔር በቂ የሆነ መረዳትን እንዲሰጣችሁ ምኞታችንና ጸሎታችን ነው። በመጨረሻ አገልግሎታችንን በታማኝነት ለረጅም ጊዜ ለደገፉን ሁሉ ምስጋናችንን ከልብ እናቀርባለን። የሁላችንም የአገልግሎት ተባቶፊ የተለያዩ ይሁን እንጂ በመጨረሻው ቀን ከጌታ የምንቀበለው ሽልማታችን ግን እኩል ነው።

መለበ ወጉ

ሕግ እንዴት መኖር እንዳለብን ይመራናል

“እምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ኃይልህ ውደድ።
ዛሬ የምስጥህን እነዚህን ትእዛዛት በልብህ ያዝ።
ለልጆችህም እስጠናቸው፤ በቤትህ ለትቀመጥ፤ በመንገድህም
ለትሄድ፤ ለትተሻና ለትሃዝም ስለ እነርሱ ተናገር። በእጅህ ላይ
ምልክት እድርገህ እግራቸው፤ በግንባርህም ላይ ይሁን።
በቤትህ መቃኛች በግቢህም በሮች ላይ ጸፋቸው” (ዘጳ. 6፥5-9)።

መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተዝቆ የማያልቅ ብዙ ትምህርቶች እያሉ ስለ አሥርቱ ትዕዛዛት በሰፊውና በጥልቀት ለማስተማር የተነሳሁበት ምክንያት አንዳንዶቻችሁን ሳይደንቃችሁ እንደማይቀር እገምታለሁ። ከዚህ በፊት እዘጋጅኜ ሳቀረብኩላችሁ ትምህርቶች ሁሉ ምክንያት ነበረኝ። ልክ እንደ ሌሎቹ ይህንንም ትምህርት እዘጋጅኜ ያቀረብኩበት ምክንያት አለኝ። ትልቁና ዋናው ምክንያቱ ስለ አበርቱ ትዕዛዛት የትምሕርተ መለኮት ዕውቀት እንዲኖራችሁ በማለብ ሳይሆን በክርስቲያኖች መካከል በአሁኑ ዘመን ጎልቶ የሚታየውን የሞራል ውድቀት ስለ ቅድስና ሕይወት ያለውን የግድለሽነት ሕይወት በማየት በዚህ እቅጣጫ ሰፊ ያለ ትምሕርት ለመስጠት

ጠት ነው። ገዢ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወቅታዊና የሰዎችን ሕይወት በቀጥታ ሊነካ የሚችለውን ትምህርት እንዲሰጠን እግዚአብሔርን ከመጠየቅ በቀር አማኞችን የሚያስደስታቸውን ትምህርት በመፈለግ ጊዜ አላባከንም። የሰዎችን የግል ሕይወት የማይነካ ተራ ፍልስፍናና ሀሳብ ብቻ የሆነ ተጨባጭነት የሌለው ወይም በተግባር ላይ የማይውል የረቀቀ ትምሕርተ መለኮት ማቅረብ አልፈልግም። መንፈስ ቅዱስ የጊዜውን ሁኔታ እንዳይ ዓይኖቹን እንዲከፍትልን ሁልጊዜ እጸልያለሁ። የራሴንም ጊዜ ሆነ አዘጋጅቼ የማቀርበውን ጽሁፍ የሚያነቡትን ሰዎች ጊዜ በከንቱ እንዳላጠፋ፣ ያላባከካቸውን ቦታ አካለሁ ብዬ በማክክ እንዳልጎዳ፣ የተቻለኝን ያህል እጠነቀቃለሁ።

መንፈስ ቅዱስ ሁሉንም የሚነካ መልዕክት እንዲሰጠን ከልቤ መጸለይ ቅድሚያ የምሰጠው አገልግሎቱ ነው። ከዚህ በፊት አዘጋጅቼ ባቀረብኳቸው መልዕክቶች የመንፈስ ቅዱስ አሳብና ምሪት ያለበት መሆኑን የምረዳው ከተለያዩ ሥፍራ መልዕክቱን የሰሙ ሰዎች “ይሄ መልዕክት ለአኔ ብቻ ስትል ያዘጋጅኸው ይመስላል” የሚሉኝን የተለያዩ ሰዎች አስተያየት ከተለያዩ ስፍራ ሲሰማ ነው። ላረጋግጥላችሁ የምፈልገው አንድ ነገር ቢኖር “እነኚህ ያሰደሱታል” ወይም “እነኚህ ቅር ያሰኛል” ብዬ እየመረጥኩ የማላቀርብላችሁ ወይም ማቅረብ ያለብኝን ሰውን በመፍራት ብቻ ወደ ጓሳ የማልል መሆኑን ነው። “ይመለከተኛል” የሚለው ለመጠቀም “እይ መለከተኝም” የሚለው ደግሞ ችላ ብሎ ለማለፍ ሁሉም የራሱ የሆነ ነጻነት እንዳለው አውቃለሁ።

“አሥርቱ ትዕዛዛት” የሚለውን ቃል ስንሰማ መጀመሪያ ወደ እዕምሯችን የሚመጣው ምን ይሆን? የሚታየን በድንጋይ ላይ የተቀረጸ ሕግ በሙሴ ዘመን ለነበሩ ሰዎች የተሰጠ በአሁኑ ዘመን ካለነው ክርስቲያን አማኞች ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የሌለው ሆኖ ይሆን? “ከአሥርቱ ትዕዛዛት ውስጥ የእግዚአብሔርን ፍቅር የሚያሳየው የትኛው ክፍል ነው? ኢየሱስ የሰበከውንና ያስተማረውን የነጻነት መልዕክት አይቃረንም ወይ?” በማለት አንጠይቅ ይሆን? አሥርቱ ትዕዛዛት ምንጩ በጣም ከሚወደን ነጻነታችንን ከሚያከብር አምላክ የመጣ መሆኑን ምናልባት ለአንዳንዶቻችን በግልጽ ላይታየን ይችላል ይሆናል። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር አሥርቱ ትዕዛዛትን የሰጠን ለጥቅማችን ብሎ ነው። የሚያሳዝነው አሥርቱ ትዕዛዛትን በአግባቡ ባለመያዛችን እርሱ ከሚፈቅደው ክልል በመውጣት

የራሳችንን ፈቃድና ፍላጎት በመከተል በአንዳንድ ነገር ተጠላልፈን ጉዳት ላይ መውደቃችን ነው። ስሜታዊ የሆነውን ነገር በመከተል እውነተኛውን የእግዚአብሔርን ፍቅር ለጥቅማችን ብሎ በሰጠን አሥርቱ ትዕዛዛት ውስጥ ማየት ያቅተን መሆናችን ያሳዝናል። አሥርቱ ትዕዛዛት ውስጥ ስምንቱ የቀረቡት በአሉታ ነው። ይኸውም “አትግደል... አታመንዝር... አትሰረቅ... በሀሰት አትመሰክር... አትመኝ... አታምልክ... አይኑርህ... አታብጅ...” የሚል ሲሆን በአምነታ የቀረቡት ግን ሁለቱ ብቻ ናቸው። እነርሱም “ሰንበትን አክብር... እናትና አባትህን አክብር...” የሚሉት ናቸው። እኔና እናንተ ቀና የሆነ አመለካከት ከሌለን “አሥርቱ ትዕዛዛት አጠናቃቸው በአሉታ የቀረቡት እግዚአብሔር በፍቅር ላይሆን በኃይልና በማሰገደድ የሚገዛ አምላክ ነው” የማለት ዝንባሌ ሊኖረን ይችላል። “አድርግ... አታደርግ” የሚል ትዕዛዝ የሚያበዛ ጉልበተኛ አምላክ ነው። እንል ይሆናል። “ለአዲስ ኪዳን አማኞች ሕግ ምን ያደርጋል? ወቅታዊነት የሌለው ሕግና ሥርዓት ለመንፈሳዊ ሕይወታችን ምን ድጋፍ ወይም አስተዋጽዖ ይሰጣል?” ብለን መጠየቃችን አይቀርም።

እግዚአብሔር የመምረጥና የመፍቀድን ነጻነት ሰጥቶናል

እግዚአብሔር ለሰው ልጅ የሰጠው ሕግን ብቻ ሳይሆን የመምረጥና የመፍቀድንም ሙሉ ነጻነት ሰጥቶታል። በምድረ ገነት ውስጥ የሚያስፈልገውን ሁሉ ከፈጠረለትና አመቻችቶ ካስቀመጠው በኋላ ማድረግ ያለበትንና የሌለበትን ሕግ ሲነግረው የመምረጥ ነጻነቱን በመግለጽ ይመስላል። እግዚአብሔር ለሰው የመፍቀድና የመምረጥ ነጻነት ባይሰጠው ኖሮ ሰው የራሱ የሆነ ውሳኔ የራሱ የሆነ ፈቃድ የሌለው ካሰቀመጡት የማይቀመጥ ካላንቀሳቀሱት የማይንቀሳቀስ ተራ አሻንጉሊት ብቻ ይሆን ነበር። የመምረጥና የመፍቀድ ነጻነት ባይኖረው ኖሮ እንደ መልካም ያልሆነ ነገር ባደረገ ቁጥር ያ ያደረገው ነገር በራሱ ፈቃድና ምርጫ ስላልሆነ በኃላፊነት አያስጠየቀውም ነበር። የመጀመሪያው ሰው አዳም የራሱ ፈቃድና ምርጫ ባይኖረው ኖሮ “እንዳትበላ ያዝዝኩህን ነገር ለምን በላህ?” ብሎ እግዚአብሔር ሲጠይቀው “እባቤ እንደበላ አደረገኸኝ” በማለት የሰጠው መልስ ትክክል ይሆን ነበር። የራሱ ፈቃድ የራሱ ምርጫ ስላለበት ነው አዳም ያቀረበውን ምክንያት እግዚአብሔር ያልተቀበለው ሁሉንም የሚያውቀው ኃያሉ እግዚአብሔር ሰው የራሱን ውሳኔ

መወሰን እንዲችል ሙሉ የመምረጥ ነጻነት ሰጥቶ ፈጠረው። ክፉውንና ደጉን የሚያሳየውን ፍሬ ካሳየው በኋላ "መብላት" ወይም "አለመብላት" ምርጫው ያንተው የራሱ ነው" አለው። እግዚአብሔር ያወጀለት የመምረጥ ነጻነቱን ብቻ ሳይሆን በሚመርጠው ምርጫ ተጠያቂ እንደሚሆንም ጨምሮ ነግሮታል።

ሰው የመምረጥ ነጻነት ባይኖረው ኖሮ "ከዚህኛው ፍሬ አትብላ" የሚል ትዕዛዝ መስጠቱ ብቻ ይበቃ ነበር። "አትብላ... ከበላህ ግን ትሞታለህ" ሲለው የመምረጥ ነጻነት የሰጠው መሆኑን በግልጽ ያሳያል። ስለዚህ አዳም ሁለት ምርጫ ነበረው። አንደኛው "መብላት" ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ "አለመብላት" ነበር። ከቀረበለት ሁለት ምርጫዎች መካከል ደስ ያለውን ወይም የፈለገውን የመምረጥ ነጻነትና መብት ነበረው። ትክክለኛ የሆነውን ምርጫ ይኸውም "የተከለከለውን አለመብላት" በመርጥ ግን ከፍተኛ ዋጋ እንደሚያስከፍለው አስቀድሞ በማስጠንቀቂያ መልክ ተነግሮታል። እንዳንዶች እግዚአብሔር "አድርግ... አታድርግ... የሚል ትዕዛዝ ወይም ሕግ ለምን ይሰጣል? ሰው አንደልቡ መሆን አንዲችል ለምን ያለሕግ ወይም ያለትዕዛዝ ለምን አልተወደውም?" በማለት ቅሬታቸውን ያሰማሉ። ያልተገነዘቡት ነገር ቢኖር ግን እግዚአብሔር የሥርዓት አምላክ እንጂ የሥርዓተ አልባ አምላክ አለመሆኑን ነው። ሰው በሥርዓቱ አንዲኖር ድንበር አበጀለት። "በዚህ ክልል ውስጥ ካሉት ፍሬዎች የፈለግኸውን መብላት ትችላለህ፤ ከዚህ ውጪ ግን የተከለከለ ነውና አትብላ፤ ለአንተ የተሰጠ አይደለምና አትንካው" የሚል ገደብ ሰጠው። አሥርቱ ትእዛዛትን ሲሰጠው ለምሳሌ "በሩካሌ ሥጋ ግንኙነት ደስ ይበልህ፤ የምታደርገው የሥጋ ግንኙነት ማድረግ የምትችለው ግን ቢጋብቻ ክልል ውስጥ ብቻ ነው" ማለቱ ነው። ይህንን የመሰለ ድንበር ማበጀቱ የፍቅር አምላክ መሆኑን ይቀንሰዋል ማለት አይደለም። ወላጆች የሆንን ልጆቻችን የፈለጉትን እንዲያደርጉ የፈለጉበት ቦታ እንዲሄዱ ነጻነት አንሰጣቸውም። የምናወጣላቸው ገደቦች ወይም ድንበሮች አሉን። ካወጣንላቸው ድንበር ሲወጡ ተመጣጣኝ የሆነ ቅጣት እንሰጣቸዋለን። ገደብ የምናወጣላቸውና ከገደቡ ሲወጡ የምንቀጥባቸው ስለምንወዳቸው እንጂ ስለምንጠላቸው አይደለም። ልንጠቅማቸው እንጂ ልንጎዳቸው አይደለም። ያለሕግ ወይም ያለገደብ ብንተዋቸው ጉዳት ይደርስብናል ብለው ስለማያስቡ በምንሰጣቸው ነጻነት ደስ ይላቸው ነበር። የምናወጣላቸው ገደብ ወይም ወሰን ደስታቸውን

ለመግፈፍ ሳይሆን ከአደጋ ልንጠብቃቸው እንደሆነ በአዕምሯቸው ሲያድጉ ያውቁታል። እግዚአብሔርም ለሰው አሥርቱ ትዕዛዛትን ሲሰጥ ሰውን ከጉዳት ለመጠበቅ እንጂ ደስታውን ለመቀነስ እንዳልሆነ መረዳት ይገባናል። ስለዚህ አሥርቱ ትዕዛዛት እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍቅር እንጂ ጠላትነቱን አያሳየንም።

የመጀመሪያው ሰው አዳም የመምረጥ ነጻነቱን ተጠቅሞ "መብላትን" ስለ መረጠ እግዚአብሔር የሰጠውን ሕግ ለመጀመሪያ ጊዜ ጣሰ። የምርጫው ውጤት ከፍተኛ ዋጋ አስከፈለው። ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን የተቀራረበ ግንኙነት ፈጽሞ አበላሸበት። ከሚወደውና ከሚያስብለት አምላኩ እንዲርቅ እንዲሸሽ አደረገው። በመጨረሻም የሞትን ጽዋ እንዲቀምስ ምክንያት ሆነበት። በወቅቱ ራሱን ከተጠያቂነት ነጻ ለማድረግ እባብን ምክንያት አድርጎ ይጠቀምበት እንጂ የችግሩ ዋና ምክንያት እግዚአብሔር በሰጠው ሕግ ወይም መመሪያ ሥር ራሱን ማሰጣት ፈቃደኛ ስላልሆነ እንደሆነ ግልጽ ነው። እግዚአብሔር ለሰው አሥርቱ ትዕዛዛትን በሲና ተራራ ላይ ሲሰጠው በሕጎቹ እንዲፈላሰፍበት ከአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ ቁጥር ስፍር የሌላቸው የተለያዩ ሕጎችን እንዲያፈልቅበት ሳይሆን ለመንገዱ ብርሃን እንዲሆንለት በማሰብ ነው። ሰዎች በዘመናት እነዚህን አስርቱን ትዕዛዛት አውቀውታል፤ በቃላቸው አጥንተው በደንብ አንበላብለውታል። በቃላቸው ያንበልብሉት እንደ ድግሞት ይድግሙት፤ ይፈላሰፉበት፤ ብዙ ሕጎችን ይጨማምሩበት እንጂ እግዚአብሔር በትእዛዛቱ ውስጥ የሚናገራቸውን ልብ ብለው ማስተዋል ግን አልሆኑባቸውም። ስለሆነም በትእዛዛቱ እንደሚገባው ሊጠቀሙበት አልቻሉም። ደህንነት ሊሆንላቸው ሲገባ ወጥመድ ሆነባቸው። ሲመሩበት ሲገባ ሽክም ሆነባቸው። በተፈጥሮ ባላቸው የእምቢተኝነት ዝንባሌ "አድርጉ" የተባሉትን ባለማድረግ እንዲሁም "አታድርጉ" የተባሉትን በማድረግ በእግዚአብሔር ላይ አመጽበት። ከሁሉም የሚያሳዝነው እነዚህን የጌታ ትእዛዛት ወደ ሙሉነት ሊያደርሱን ነጻነት ሲሰጡን ከአደጋ ሊጠብቁን የሚችሉ የፍቅሩ መግለጫዎችና ማስጠንቀቂያዎች መሆናቸውን እውቀን በመቀበልና እንደ ትእዛዛቱ በመኖር ፈንታ እንድንጎዳበት ብሎ ያመጣው እንደሆነ አድርገን የተቀበልነው መሆናችን ነው።

አሥርቱ ትዕዛዛት ከእግዚአብሔር የተሰጡን ሕግና ደንቦች ናቸው። ማንም “እኔን አይመለከተኝም” ማለት የሚችል የለም። ሕይወታችንን እንዴት መምራት እንዳለብንና እንደሌለብን የሚያሳዩን መመሪያዎች ናቸው። ይሁን እንጂ ለብዙዎች አወዛጋቢ ወይም አከራካሪ ሆኑም። እኔና እናንተ ባለንበት ሕብረተሰብ ውስጥ ያለውን አንዳንድ ሕጎች ባንወዳቸውም፤ የግድ ሕግን አክብረን መኖር እንዳለብን እናውቃለን። ለምሳሌ ከምንፈልግበት ሥፍራ ቶሎ ለመድረስ መኪናችንን ከተወሰነው ፍጥነት በላይ ለማሽከርከር እንፈልጋለን። ፍጥነታችንን የሚገታ ነገር ቢኖር በምን ያህል ፍጥነት መኪናችንን ማሽከርከር እንዳለብን የሚገልጹ፤ በመንገዱ ዳር የቆሙ ምልክቶች ናቸው። እነዚህን ምልክቶች እንወዳቸውም። አንወደዳቸው እንጂ፤ ሕጉ በሚያዘው ፍጥነት መጠን መኪናችንን እንድናሽከረከር መመሪያ የሚሰጡን ምልክቶች ናቸው።

ተመልካች የለብንም በግለት ምልክቱን ችላ ብለን ከተወሰነው ፍጥነት በላይ ሰንዳ የትራፊክ ፖሊስ ቢያቆመን፤ የገንዘብ ቅጣት እንደሚደርሰብን እናውቃለን። ጥፋተኛው የሚቀጣን የትራፊክ ፖሊስ ሳይሆን፤ ከተወሰነው ፍጥነት በላይ በማሽከርከራችን ጥፋተኞቹ እኛው ራሳችን ነን። በገንዘብ መቀጣታችን ብቻ ሳይሆን፤ ደጋግመን ሕግ የምንጥስ ከሆነ ደግሞ፤ መንጃ ፈቃዳችን ይወሰድብንና ለረጅም ጊዜ መኪና እንዳንነዳ እንታገዳለን። አንዳንዶቻችን ሕግ አከባሪዎች ባንሆንም፤ ቅጣቱን ስለምንፈራ ተጠንቅቀን እንነዳለን። ሕጉ ከሚያዘው ፍጥነት በላይ በመንዳታችን ቅጣቱ ሲደርሰብን፤ ይህን ዓይነት ሕግ ያወጡትን ሰዎችና እንዲሁም ሕግ አስፈጻሚ የሆነውን ትራፊክ ፖሊስ መጥላታችን አይቀርም። መረዳት የሚያቅተን ግን፤ ሕጉን ያወጡት ሰዎች ዓላማቸው እኛን ለመቅጣት፤ ወይም እኛን ለመጉዳት ብለው ሳይሆን፤ መኪናችንን በኃይል በመንዳት በራሳችንና በሌላው ሰው ሕይወት ላይ አደጋ እንዳይደርስ ለመጠበቅ ነው። ይህንን እውነት ለንረዳ፤ እንወዳቸዋለን እንጂ አንጠላቸውም። በዚህ ዓይነት እግዚአብሔር አሥርቱ ትዕዛዛትን የሰጠን ሊጠቅመን ነው ወይስ ሊጎዳን? መልሱ ግልጽ ነው። ሊጠቅመን እንጂ ሊጎዳን አይደለም።

አሥርቱ ትዕዛዛት ወይም ሕግ መጥፎ ነው፤ አይጠቅምም የሚሉ እንዳንድ ሰዎች የሚሰጡት የራሳቸው የሆነ ምክንያት አላቸው። “እንደልባችን መኖር እንዳንችል ሕግ ነጻነታችንን ያፍፍል ወይም ይገዛል” ይላሉ። “አድርግ... አታድርግ...” የሚል ትዕዛዝ ስለሰጠ ነው አንዳንዶች “ክርስትና የፖሊስ ሃይማኖት ነው” የሚሉት። “ሕግን አከብረህ ከኖርክ ሁሉም ነገር በጎ ይሆንልሃል። አንዱን ሕግ እንኳን ጥሰህ ከተገኘህ ግን፤ የእግዚአብሔር ብርቱ ከንድ በአንተ ላይ ይሆናል” ይላሉ።

እንዲት ሚስጥናዊት አሥርቱ ትዕዛዛትን መሠረት በማድረግ አንድ በዕድሜ ጠና ያሉ የቀበሌ መሪ የሆኑትን አፍሪካዊ ክርስቲያን ለማድረግ መከራ አደረጉ። እኛ ሽማግሌ እኛ ሚስጥናዊት ሴት የሚነግሯቸውን ነገር በደንብ ከአዳመጡ በኋላ መጨረሻ ላይ “ምን ማለትም እንደሆነ በፍጹም አልገባኝም፤ የጎረቤትህን ሚስት መንጠቅ የለብህም ነው የሚሉኝ?” ብለው ጠየቁ። ሚስጥናዊቷም “አዎን!” አሏቸው። “እንዲሁም በሬውንና ላሙንም መውሰድ የለብህም ነው ያሉኝ?” ብለው ጠየቋቸው። አሁንም “አዎን” የሚል መልስ ሰጧቸው። ቀጥለው “ጫካ ውስጥ ተደብተህ የምትጠላውን ሰው መግደል የለብህም ነው ያሉኝ?” ብለው ጠየቋቸው። አሁንም “አዎን! በፍጹም” አሏቸው። እኛም ሽማግሌ በህዝቡ ተሞልተው እንገታቸውን አየነቀነቁ፤ “አሁን ማድረግ የለብህም ያሉኝን ሁሉ እኔ በበኩሉ አላደርግም፤ የማላደርግበትም ምክንያት አቅም የሌለኝ ሽማግሌ በመሆኔ ነው። በዚህ ዓይነት ሽማግሌ መሆንና ክርስቲያን መሆን አንድ ዓይነት መሆኑ ይገርማል?” አሉ።

በዚህ ዓይነት ብዙዎች የክርስትና ሕይወትን ጊዜ ያለፈበት ወይም ከጊዜው ጋር የማይሄድ፤ ሁሉ ነገር ፍዝዛ ያለበት፤ ሰውን ፈጽሞ ደስታ የሸሸው የሚያደርግ እንደሆነ አድርገው ይመለከቱታል። እግዚአብሔር ለሰው አንድ ጊዜ ሕግ አውጥቶ ከሰጠ በኋላ፤ ሕጉን የማይጠብቁትን ሰዎች እየተከታተለ የሚቀጣጠል ስለሰዎች ሕይወት ይህን ያህል ግድ የማይለው እንደሆነ አድርገው ይገምቱታል። ክርስቲያኖችን ወግ አጥባቂዎች፤ በሕግ የታሠሩ፤ በበአዊ ነጻነታቸውን ያጡ፤ በሃይማኖት ሠንሰለት የታሠሩ እንደሆኑ አድርገው የሚመለከቱ በአሁኑ ጊዜ ሰንቆች ይሆኑ? ስለ አነርሱ የተሰጠውን ይህን ዓይነት ገለጻ ክርስቲያኖች በፍጹም ይቃወሙ

ማሉ። "አሥርቱ ትእዛዛትን መጠበቅ አለብን፤ ወይም ማክበር አለብን?" የምንል ከሆነ፤ ከላይ የሰማነውን ነቀፋ እንዴት ማምለጥ እንችላለን?

እግዚአብሔር ደስ እንዲለን የማይፈልግ ወይም የሰው ደስታ ገዳይ አምላክ አይደለም። እነዚህን ትዕዛዛት የሰጠን ነጻነታችንን ለመወሰን፤ ደስ ታችንን ለመግፈፍ፤ እኛን ምክንያት ፈልጎ ለመቅጣት አይደለም። ነገር ግን ዓላማውን ያልሳተፈ እርካታ የሞላበት ሕይወት መኖር የምንችልበትን መንገድ እንዲያመለክተን ነው። እነዚህን አሥርቱን ትዕዛዛት የሰጠን እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ እማካኝነት "እኔ የመጣሁት ሕይወት እንዲሆንላችሁና እንዲበዛላችሁ ነው" ያለው አምላክ ነው። ደህንነታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የሚገኝ ከሆነ፤ እንግዲያውስ ሕግ ምን ያደርግልናል? በሌላ በኩል ደግሞ ሕግ ጥቅም የሌለው ወይም የማያበፈልግ ከሆነ ለምን ተሰጠን? መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለምን ተጨመረ?

አሥርቱ ትዕዛዛትን የሰጠን ትክክለኛ የሆነ ባህሪ እንዲኖረን፤ እርስ በርስችን የተቀራረበ ግንኙነት ለመፍጠር ነው። በእነዚህም ትዕዛዛት እማካኝነት በሕይወታችን ደስታ ሊሰጠን የሚችሉትን ትክክለኛና ጠቃሚ የሆኑትን ምርጫዎች መምረጥ እንድንችል ነው። ከእግዚአብሔርና እንዲሁም እርስ በርስችን የተቀራረበ ግንኙነት እንዲኖረን የሚያስችለን የተሰጠንን የመምረጥ መብታችንን ተጠቅመን "እሺ" ወይም "አምቢ" ብለን የምንወስነው ውሳኔ ነው። አሥርቱ ትዕዛዛት ጊዜ ያለፈባቸውና በብሉይ ኪዳን ዘመን ብቻ ሳይሆን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ለምንኖረውም አማኞች ጠቃሚና አስፈላጊያችን ነው። በሙሴ ጊዜ የነበራቸውን ዓይነት ኃይል ዛሬም በእኛ ዘመን ኃይል እሳቸው። ከእግዚአብሔር ጋር እንዲሁም እርስ በርስችን ለሚኖረን ግንኙነት ጠቃሚ የሆነ መመሪያ የሚሰጠን ናቸው።

በአሁኑ ጊዜ፤ በው ሁሉ በእንደ አሳብ የሚሰማማበት የሞራል ሕግ ስለሌለ፤ ሁሉም የራሱ የሆኑ ሕጎችን ወይም አሥርቱ ትዕዛዛትን የፈጠረ ይመስላል። እንዳንዶች "...በንበትን ማክበር ጥቅሙ አይታዩኝም" የሚሉ እሉ። ሌሎች ደግሞ "...ካላቸው ሀብት ብዛት የተነሳ መጉደሉ ከማይለማቸው ሀብታሞች ብርቅ ምን በደል አለበት?" ይላሉ። ሌሎች ደግሞ "በማንም በው ሕይወት ላይ ጉዳት አበካላመጣሁ ድረስ ብዋሽ ምን አለበት?" ይላሉ። እንዳንዶች ደግሞ "አታመንዝር" የሚለውን ትዕዛዝ በመጥቀስ "ዕድሉን ቢያገኙ ሁሉም ከጋብቻ ውጪ የሩካዜ ሥጋ ግንኙነት መፈ

ጸማቸው ወይም ማመንዝራቸው ካልቀረ፤ ባመንዝር ምን አለበት?" ብለው የሚጠይቁ እንዳሉ የታወቀ ነው።

ዛሬ በየቤተ ክርስቲያናቱ ቤተ አምባሲዎች እሉ። አሥርቱ ትዕዛዛትን ግን እንኳን ሊጠብቁት ቀርቶ የትኞቹ እንደሆኑ እንኳን በደንብ መዘርዘር አይችሉም። በዘመናችን የሃይማኖት ሥርዓት አጥባቂ የሆኑ ቤተሰቦች ቢኖሩም፤ የሞራል ውድቀት ግን ከምንጊዜውም የበለጠ አሳዛኝና አስከፊ ሁኔታ ላይ እንዳለ በሁሉም ዘንድ የታወቀ ነው። በዎች እግዚአብሔርን ይፈልጋሉ፤ "አድርጉ ወይም ሁኑ" የሚላቸውን ግን መሆንና ማድረግ አይፈልጉም። የዚህ ዋናውና ትልቁ ምክንያት እግዚአብሔርን መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚገልጸው በትክክል የማያውቁት በመሆናቸው ነው። እግዚአብሔርን እንደሚገባው በትክክል ቢያውቁት፤ ለሰው የሰጠው ትዕዛዝ ወይም ሕግ ምን ዓይነት ኃይልና ሥልጣን እንዳለው መረዳት ይችሉ ነበር። እግዚአብሔር ሁልጊዜ ሕጉን ታዝዞ በሚኖሩት ልጆቹ ደስ ይለዋል። ስለ ሕጉ ወይም ስለ ትዕዛዙ ሰዎች ግድ ከሌላቸው፤ ስለ እርሱም ግድ እንደሌላቸው ያሳያል።

የእግዚአብሔርን ኃይልነትንና ታላቅነትን በመጠነም ቢሆን ለመረዳት እስራኤላውያን በሲና ተራራ ሥር በተሰበሰቡበት ጊዜ የነበረውን እስደናቂ ትዕይንት ልብ ማለት ይረዳል። የእስራኤል ሕዝብ ከተራራው ግርጌ ተሰብስበው በነበሩበት ጊዜ እግዚአብሔር ከተራራው ሲወርድ በታላቅ ኃይል ስለነበረ፤ ተራራው በሙሉ በኃይል ተናወጠ፤ እግዚአብሔር በእሳት በለወረደበት በጢብ ተሸፍኖ ነበር። በዚህ ዓይነት እስደናቂ ኃይል የተሞላው እግዚአብሔር ሲናገር፤ ሁሉም በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ ተሞልተው "አድርጉ" የተባሉትን ሁሉ እንደሚያደርጉ የታወቀ ነው። በሲና ተራራ ላይ የተቀበልነው ሕግ የሙሴ ሳይሆን በክብርና በኃይል ከተሞላው ከኃይሉ እግዚአብሔር የመጣ ሕግ ነው። ከቤተ ጳውሎስ በኋላ ኢሳያስ ይህን ሁኔታ ሲገልጽ፤ "እግዚአብሔር ስለ ጽድቁ ሲል፤ ሕጉን ታላቅና የክብር በማድረግ ደስ አለው" ይላል (ኢሳ. 42:21)። ሕጉ ከእርሱ የመጣ ከሆነ፤ የእርሱ መለኮታዊ ባሕርን መግለጽ አለበት። ሕግ ሁልጊዜ የሕግ አውጪውን ባሕር ያንጸባርቃል። አሥርቱ ትእዛዛት እያንዳንዳቸው የእግዚአብሔርን ፍላጎት ማንነትና ባሕር ያሳያሉ። ለምሳሌ፤

➔ የመጀመሪያው ሕግ፤ "ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ አይኑርህ" ሲል፤ ይህን ትዕዛዝ የሰጠው እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ከብሩን ለማንም ማጋ

ራት የማይፈልግ አምላክ መሆኑን ያሳየናል። እውነተኛ እግዚአብሔር እርሱ ብቻ ስለሆነ ከእርሱ በቀር ሌላ አምላክ እንደሚኖር አይፈልግም። በኢሳያስ አማካኝነት ስለ ራሱ አምላክነት ሲናገር፤ "...እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔም በቀር ሌላ የለም" ይላል (ኢሳ. 45፥18)።

- ➔ ሁለተኛው ሕግ፤ "...በማናቸውም ምስል ስራ ስህ ጣዖትን አታብጅ፤ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም" የሚለው ነው። እግዚአብሔር በሰው እጅ በተሠራ ምስል እንደሚመልከው የማይፈልግ መሆኑን በግልጽ ይናገራል። እርሱ ሥጋዊ አካል ያለው ሳይሆን መንፈስ ስለሆነ እንደንሰግድስት የሚፈልገው በመንፈስ እንደሆነ እንደሚታወቅ።
- ➔ ሦስተኛው ሕግ፤ "የእግዚአብሔርን ስም ያስአግባብ አታንሱ" የሚለው ነው። ስሙን ያስአግባብ የሚያነሳው ሰው በደል አልባ እያደርገውም። እግዚአብሔር የተከበረ በመሆኑ ከብርን ይፈልጋል። ስሙ ቅዱስ ስለሆነ ያለአግባብ ስሙን የሚያቃልሰውን ሁሉ የሚቀጣ መሆኑን ያሳያል።
- ➔ አራተኛው ሕግ፤ "ስንበትን አክብር" የሚለው ነው። ስድስት ቀን ሠር ተህ በሰባተኛው ቀን እረፍ ይላል። ይሄም ሕግ እግዚአብሔር በየቀኑ ለሚሆነው ነገር ሁሉ እርሱ የበላይ መሆኑን ማሳየቱ ነው። እግዚአብሔር ራሱ በስድስት ቀን ውስጥ የመፍጠር ሥራውን ሠርቶ ከጨረሰ በኋላ በሰባተኛው ቀን እንዳረፈ ይናገራል። እኛም ሠርተን ስናርፍ፤ ሠርቶ ያረፈውን እግዚአብሔርን መታዘዛችን እንደሆነ እንደናውቅ ይፈልጋል።
- ➔ አምስተኛው ሕግ፤ "እናትና አባትህን አክብር" የሚለው ሕግ ነው። ከዚህ ሕግ በስተኋላ የሚታየን ምን ይሆን? እግዚአብሔር ለማያዊ አባታችን በመሆኑ በእኛ ሕይወት ሙሉ ሥልጣን እንዳለው እናያለን። ከጥሩ ተስፋ ጋር የተያያዘ ትዕዛዝ ይኸኛው ብቻ ነው። ይኸውም፤ "አባትህና እናትህን አክብር... ብታክብር ዕድሜህ ይረዝማል" ይላል።
- ➔ ስድስተኛው ሕግ፤ "አትግደል" የሚለው ትዕዛዝ ነው። ስሰው ሕይወትን የሚስጥ እርሱ ብቻ በመሆኑ የሰጠውን መልሶ መውሰድ የሚያስችል ኃይልና ሥልጣን ያለው እርሱ ብቻ ነው። ሌላው ቀርቶ ሰው

ራሱም በሆነ የራሱን ሕይወት ለማጥፋት መብትና ሥልጣን አልተሰጠውም። ይህን ሕግ ስናይ እግዚአብሔር ማንም ሥልጣኑን እንዲወስድበት የማይፈልግ አምላክ መሆኑን እንረዳለን።

- ➔ ስባተኛው ሕግ፤ "አታመንዝር" የሚለው ነው። ይሄን ስለ እግዚአብሔር ባህሪ የሚነገረን ምን ይሆን? እግዚአብሔር "ታማኝነትን የሚወድና የንጽህናና የቅድስና አምላክ" እንደሆነ ያሳየናል። በተጨማሪ የምንገባውን ቃል ኪዳን እንደንሰብር ሳይሆን እንደንጠብቅ የሚፈልግ መሆኑን እናያለን። በሩካቤ ሥጋ ግንኙነት ውስጥ የሚገኘውን ደስታ የሰጠ እርሱ በመሆኑ ከጋብቻ ከልል ውጪ ይህንን ዓይነቱን ደስታ ለማግኘት መፈለጉን እንደሚጠላ እንደሚታወቅ።
- ➔ ስምንተኛው ሕግ፤ "አትሥረቅ" የሚለው ነው። ይህን ሕግ የሰጠን እግዚአብሔር የሁሉ ነገር ፈጣሪና ሰጪ ስለሆነ እርሱ ከሰጠን ውጪ ሌላ ነገር መፈለጋችንን የማይደግፍ መሆኑን ያሳየናል።
- ➔ ዘጠነኛው ሕግ፤ "በሀሰት አትመስከር" የሚለው ሕግ ነው። በዚህም ሕግ ውስጥ እግዚአብሔር የእውነት አምላክ እንደሆነ እናያለን። ይሄ ትዕዛዝ የተሰጠው እውነተኛ ከሆነ እግዚአብሔር የሚያደርገው ነገር ሁሉ እውነት ከሆነው አምላክ ነው። "የእስራኤል ክብር የሆነው እግዚአብሔር አይዋሽም" ይላል (1 ሳሙ. 15፥29)።
- ➔ አሥረኛውና የመጨረሻው "የባልንጅራህን ቤት አትመኝ" የሚለው ሕግ ነው። ምኞት እግዚአብሔር ከሰጠው ውጪ ሌላ ነገር እንዲኖረን የማይፈልግ መሆኑን ነው። ይህን ሕግ ስናፈርስ የሚያስፈልገንን ሁሉ መስጠት በሚችለው ጌታ አስመተማመናችንን መግለጻችን ነው። እግዚአብሔር እንዳንመኝ የሚያዘዝ የሚያስፈልገንን እርሱ እንደሚሰጠን አምነን በእርሱ መደገፍን በሕይወታችን እንደንለማመድ ለሰሚ ፈልግ ነው። አሥርቱ ትዕዛዞችን ከላይ እንደገለጽነው የእግዚአብሔርን ባሕርዎች ይኸውም ኃይልነቱንና ቀናተኛነቱን ቅዱስነቱን ከቡርነቱን ታማኝነቱን ሀቀኛ ወይም እውነተኛነቱን በጫነቱንና እንዲሁም ፍቅር መሆኑን የሚገልጹ ናቸው።

እነዚህ አሥርቱ ትዕዛዛት በአጠቃላይ በሁለት ይከፈላሉ፤

① እራቱ የመጀመሪያዎቹ ከእግዚአብሔር ጋር በሚኖረን ግንኙነት ላይ የሚያተኩሩ ሲሆኑ፤

② የተቀሩት ስድስቶቹ ግን ሰው እርስ በርሱ በሚኖረው ግንኙነት ላይ ጠቃሚ የሆነ መመሪያ የሚሰጡ ናቸው።

እነዚህን አሥርቱን ትዕዛዛት እያንዳንዳቸውን በጥልቀትና በሰፊው በመመልከት እግዚአብሔር የሚያስተምረንን እንጠብቃለን። ይሄ ትምህርት 12 ምዕራፎችን የያዘ ሲሆን የመጀመሪያዎቹ ሁለቶቹ ስትምህርቱ መንደርደሪያዎች እንዲሆኑን የቀረቡ ናቸው። የተቀሩት አሥር ምዕራፎች ግን በተናጥል እያንዳንዱን ትዕዛዝ ወይም ሕግ በጥልቀት እንመረምራለን።

አሥርቱ ትዕዛዛት በአሁኑ ጊዜ ለምን ችላ ተባሉ?

አሥርቱ ትዕዛዛት የእግዚአብሔርን ባሕርይ ማንነት የሚገልጹ ከሆነ በአሁኑ ዘመን ችላ የተባሉበት ምክንያት ምን ይሆን? መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አሥርቱ ትዕዛዛት የሚለውን በትክክል ካለመረዳት የመጣ ይሆን? አሥርቱ ትዕዛዛትን ወይም ሕግን በሚመለከት ሀሳብ ላይ በእዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ የተጻፈ ሰሌዳና ጥቂቶችን ከዚህ ቀጥሎ እንመለከታለን። በዘመናችን አንዳንድ ሰዎች “ሕግን አንቀበልም... ወይም አሥርቱ ትዕዛዛት አያስፈልጉም” የሚሉት ዓለማዊ ያን ብቻ ሳይሆኑ ክርስቲያን እማኞችም ጭምር ናቸው። ይህን የሚሉበት እንደኛው ምክንያት “ሕግ አልባ” በሆነው ባህል ወይም ዓለም ውስጥ “ከሕግ ውጪ መኖር” የሚመረጥ በመሆኑ ነው። ክርስቲያኖች ግን ከሕግ ውጪ መኖርን የመረጡት ለምን ይሆን? በተለይ እዲስ ኪዳን ውስጥ ሕጎችን ችላ እንድንል የሚያደርጉን አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን በትክክል ካለመረዳታችን የመጣ ሳይሆን አይቀርም።

➔ ለምሳሌ ጊዮሪያስ “ሕግ በሙሉ በኩል ተሰጥቶ ነበር፤ ጸጋና እውነት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል መጣ ይላል (ዮሐ. 1፡17)።

➔ ሐዋርያው ዳወልስም ገጦጋ ቢታች እንጂ ከሕግ ቢታች ስላል ሆናችሁ ኃጢአት አይገኝሁም ይላል (ሮሜ 6፡14)።

➔ እንዲሁም ለገዛችሁ ቤተ ክርስቲያን በጻፈው መልዕክት ውስጥ “አሁን ግን ያ እምነት ስለ መጣ ከእንግዲህ በሕግ ሞገሠችሁ ሥር አይደላችሁም ይላል (ገዛት. 3፡25)።

እነዚህን ጥቅሶች በትክክል ካልተረዳናቸው እግዚአብሔር መጀመርያ ከሰጠው ሕግ የሚበልጥ ሌላ ሕግ ሰጥቷል የሚል ግንዛቤ ሊኖረን ይችላል። በዚህ ምክንያት ብዙዎች “አሥርቱ ትዕዛዛት” በአሁኑ ጊዜ የማያስፈልጉ እንደሆኑ እድርገው ይመስላቸዋል። በሌላ በኩል ደግሞ ሕግ አሁንም በተግባር ላይ የሚውል መሆኑን የሚያሳዩ ሌሎች ጥቅሶችን ሲያነቡ ግራ መጋባታቸው አይቀርም።

ኢየሱስ ራሱ በሉቃስ 16፡17 ላይ “ከሕግ አንዲት ነጥብ ከምት ወድቅ በማይና ምድር ቢያልፍ ይቀላል” ሲል አንሰማለን።

በዚህ ዓይነት ብዙዎቻችን ግራ መጋባታችን አይቀርም። የተሰጡትን የሕግ ዓይነቶች እንደሚገባው ከተረዳን ግን ብዙ ነገር የሰጠ ግልጽ እንደሚሆንልን አልጠራጠርም።

ሦስት ዓይነት አጠቃላይ ሕጎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሦስት ዓይነት አጠቃላይ ሕጎች (ትዕዛዞች) እንዳሉ እናውቃለን።

1ኛው ~ ሲቪል ሎው (ሕዝባዊ ሕግ)፤

2ኛው ~ ሴሪየንያል ሎው (የሃይማኖት ሥርዓተ-ሕግ) ሲሆን

3ኛው ~ ሞራል ሎው (የሥነ ምግባር ሕግ) ናቸው።

እነዚህ ሦስት ዓይነት ሕጎች በብሉይ ኪዳን ውስጥ በተለያዩ ሥፍራ ተጠቅሰው እናያለን። አሥርቱ ትዕዛዛትን በደንብ ለመረዳት በነዚህ በሦስቱ መካከል ያለውን ልዩነት ማወቅ ይረዳል። ሕዝባዊ ሕግ፣ እስራኤል እንደ አንድ ሕዝብ ያለባቸውን ግዳጅ የሚያንጸባርቅ ነው። በእግዚአብሔር አገዛዝ ሥር ሆነው የሚመሩበት የእገር አስተዳርን የሚያሳየው ሕግ ነው። ለጦርነት እንዴት እንደሚሰለፉ ከጠላቶቻቸው ጋር ሊዋጉ ሊወጡ

እንዴት መዋጋት እንዳለባቸው ይኸውም የቃል ኪዳን ታቦት የያዙ ካህናት ከፊት መቅደም እንዳለባቸው የመረት ይታያቸውን ስዳ አከፋፈላቸውን እንዲሁም የተለያዩ ወንጀል የፈጸሙ ሰዎች እንዴት መቀጣት እንዳለባቸው የሚገልጸው "በበለዊ ሕግ" ወይም ሲቪል ሎ ይባላል።

ሁለተኛው የሃይማኖት ሥርዓተ-ሕግ ነው። የተለያዩ የሃይማኖት በዓላት እንዴት መከበር እንዳለባቸው የሚገልጽ ሕግና ሥርዓት ነው። ለምሳሌ ስለ ሦስቱ ዐውደ ዓመታዊ በዓላት የተሰጡ ሕጎች በዘጸአት 24:14-19 ባሉት ቁጥሮች ውስጥ ተዘርዝረዋል። ስለ መገናኛው ድንኳን ስለ ማደሪያው ድንኳን ስለ ልብስ ተከፍና ስለ ካህናት መቀደስ የተሰጡ ሕጎችን በዘጸአት ከ25 እስከ 29 ባሉት ምዕራፎች ተዘርዝረው ቀርበዋል። 3ኛውና የመጨረሻው ግን የሞራል ወይም የሥነ ምግባር ሕጎች ናቸው። በእነዚህ በሦስቱ መካከል ያለውን ልዩነት በደንብ መረዳት ከቻልን ችላልንላቸው የማንችላቸው ሕጎች የትኞቹ እንደሆኑ እንዲሁም በእዲስ የተተካው የትኛው ሕግ እንደሆነ ትክክል የሆነ መረዳት ይኖረናል።

የሃይማኖት ሥርዓተ-ሕግ በእሁኑ በእዲስ ኪዳን ዘመን ላለው ሰዎች እስፈላጊ ይሆን? ይኼኛው ሕግ በእዲስ ኪዳን ሕግ ተሸሯል። ጳውሎስ የብሉይ ኪዳንን ሕጎች በመጥቀስ "...በምትበሉትም ሆነ በምትጠጡት ወይም በዓልን ወር መባቻና ሰንበትን በማክበር ነገር ማንም ሊይፍረድ ብህ..." ሲል የሃይማኖት ሥርዓተ-ሕግን ማለቱ እንደሆነ እናያለን። ምክንያቱን ሲገልጽ "እነዚህ ሁሉ ለመጡ ላሉ ነገሮች ጥላ ናቸው፤ ለካሉ ግን የክርስቶስ ነው" ይላል (ቆላ. 2:16-17)። እንዲሁም የዕብራውያንን መልዕክት የጻፈው ጸሐፊ ደግሞ "ሕግ ወደ ፊት ለሚመጡት መልካም ነገሮች ጥላ ነው እንጂ ለውተትኛው ለካል አይደለም" ይላል (ዕብ. 10:1)። ይህ በግልጽ እንስሳ መስዋዕት ስለማቅረብ የሚናገር ነው። ኢየሱስ ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ስለ ኃጢአትችን በመስቀል ላይ በመሞት ስኃጢአታችን ማስተሰረያ እንዲሆን ዋጋ የከፈለ በመሆኑ የእንስሳ ደም መስዋዕት አድርጎ ማቅረብ በእዲስ ኪዳን እስፈላጊ አይደለም። የጥንቱ የሃይማኖት ሥርዓት በመከተል ይኸውም ሰዎች ለኃጢአታቸው ማስተሰረያ እንስሳ እንደሚያቀርቡት በእዲስ ኪዳን ዘመን ያንኑ ሥርዓት መከተል ክርስቶስ በመስቀል ላይ የፈጸመው የኃጢአት ማስተሰረያ ተግባር ብቃት የለውም ማለታችን ይሆናል። በብሉይ ኪዳን የነበረው እንስሳ መስዋዕት ማቅረብ በክርስቶስ ተተክሏል፤ የጥምቀትና የቅዱስ ቁርባን ሥርዓት የምንፈጽምበት

ምክንያት ግን የሚያመለክተው ክርስቶስ በመስቀል ላይ የፈጸመውን ተግባር ስለሚያሳይ ነው።

ሕዝባዊ ሕግ (ሲቪል ሎው) ያለፈ ወይም የቀረ የሆነበት ምክንያት አለው። ቤተ ክርስቲያን አገር አይደለችም። እኛ አማኞች ንጉሥ አለን። ንጉሣችንም ክርስቶስ ነው። ይሁን እንጂ የእርሱ አገዛዝ ወይም መንግሥት ምድራዊ ሳይሆን መንፈሳዊ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበረው የአገዛዝ ሥርዓት በእሁን ዘመን ጠቃሚ ነገር ይኑረው እንጂ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ያንን የአገዛዝ ሥርዓት መጠበቅ አለባቸው ማለት አይደለም። ዛሬ የእግዚአብሔር ሕዝቦች የሚተዳደሩት በቤተ ክርስቲያን ዲሲፕሊን ሲሆን ያም በሥነ ምግባር ሕግ ነው። ያም ምድራዊ ሳይሆን መንፈሳዊ የሆነ ነው። ሃይማኖታዊ ሥርዓተ-ሕግና ሕዝባዊ ሕግ ምሳሌዎች ወይም ጥላዎች ሲሆኑ የሚያመለክቱትም ወደ መስቀሉና ወደ ክርስቶስ መንግሥት ነው። በእዲስ ኪዳን ኢየሱስ ስለመጣ እነዚህ ሁለቱ እስፈላጊዎች አይደሉም። ለዚህ ነው እዲስ ኪዳን ሕግን ውድቅ የሚያደርገው።

በእዲስ ኪዳን የሞራል ወይም የሥነ ምግባር ሕግ የሕይወታችን መመሪያ እንዲሆን ሲያደርገው እንጂ የትም ቦታ ውድቅ ሲያደርገው እና ይም። የሞራል ሕግ እንደ እግዚአብሔር ዘላለማዊነት ባሕሪ እንዳለው እንገነዘባለን። እግዚአብሔር ለብ ያለው ባሕሪ የእግዚአብሔር ወልድም ባሕሪ ነው። የዕብራውያን መልዕክት "እርሱ የእግዚአብሔር ክብር ነጸብራቅና የባህሪው ትክክለኛ ምሳሌ ሆኖ..." ይላል (ዕብ. 1:3)። ስለዚህ ኢየሱስ ለሙሴ ሕጉን ከሰጠው ከእግዚአብሔር ጋር እንድ ነው። ሕጉ የእግዚአብሔር ሕግን ባሕሪ እንደሚያሳየው የእግዚአብሔር ወልድንም ባህሪ ያሳያል። ሕግን ለሙሴ በሰጠው እግዚአብሔር ለብና በወንጌሉ አማካኝነት ጸጋን በሰጠው በክርስቶስ መካከል ልዩነት መፍጠር ሥላሴዎችን መከፋፈል ወይም ማበላለጥ ይሆናል።

እግዚአብሔር ለብ እንደሆነው የእግዚአብሔር ወልድም ሁሉን የሚችል ኃይል ቀናተኛ ታማኝነት ለውነተኛና በፍቅር የተሞላ ነው። ለዚህ ነው ኢየሱስ "ሕግ የነበረውን ቃል ለመሻር የመጣው አይምሰላችሁ፤ ለመፈጸም እንጂ ለመሻር አልመጣውም" ያለው (ማቴ. 15:17)። ኢየሱስ ያለው ስለ ሞራል ሕግ ነው። "ስለዚህ ማንም ከእነዚህ ትዕዛዞች አነስተኛይቱን እንኳ ቢተላለፍ ሌሎችንም እንዲተላለፍ ቢያስተምር በመንግሥት

ሰማይ ታናሽ ተብሎ ይጠራል፤ ነገር ግን እነዚህን ትእዛዛት እየፈጸመ ሌሎችም እንዲፈጽሙ የሚያስተምር በመገግሥት ሰማይ ታላቅ ይባላል” ያለው (ማቴ. 5:19)። የሙሴ ሕግ የእግዚአብሔር ኦብ ሕግ እንደሆነው ሁሉ የክርስቶስም ሕግ ነው። ትምህርታችን በጠቅላላው ትኩረት የሚሰጠው የሞራል ወይም የሥነ ምግባር ሕግ ላይ ነው። የሞራል ሕግ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚሠራ መሆኑን የምናረጋግጠው አሥሮችም ትዕዛዞች (ሕጎች) በአዲስ ኪዳን በእንድም ሆነ በሌላ በክርስቶስ ወይም ሐዋርያት ባስተማሩት ትምህርት ውስጥ ተደጋግመው የተጠቀሱ መሆናቸውን ስናይ ነው።

የሰውን ሕይወት የሚያጎድቶ ኃጢአቶችንን ኢየሱስ ሲዘረዝር በአሥርቱ ትዕዛዛት ላይ ያሉትን ሕጎች ይጠቅሳል። “ከሱ ሐሳብ፤ ነፍሱ መግደል፤ ግመንዝር፤ ዝሙት፤ መሰረቅ፤ በሐሰት መመስከርና ስም ግጥድና ክልብ ይመግግልና” ሰውን የሚያረክቡ እነዚህ ናቸው...” ይላል (ማቴ. 15:19)። እንዲሁም ሀብታሙ ሰው “የዘላለምን ሕይወት አገኝ ዘንድ ምን መልካም ነገር ልሥራ?” ሲል ለጠየቀው ጥያቄ ሲመልስለት “...ወደ ሕይወት ለመግባት ከፈለግህ ግን ትእዛዛቱን ጠብቅ አለው። ሰውየውም የትኞቹን ትእዛዛት? ሲል ጠየቀ። ኢየሱስም እንዲህ አለው ‘አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትሰረቅ፤ በሐሰት አትመስክር፤ አባትህንና እናትህን አክብር፤ ጎረቤትህን እንደ ራስህ ወደድ’ አለው (ማቴ. 19:16-17)።

የመጀመሪያው ትዕዛዝ “ከእኔ በቀር ሌላ እምላክ አይኑርህ” ይላል። ኢየሱስም ስለ ራሱ ሲናገር ይህን እውነት ያጸናል። “መንገዱ እኔ ነኝ፤ አውነትና ሕይወትም እኔው ነኝ፤ በእኔ በኩል ካልሆነ በቀር ወደ እብ የሚመጣ የለም” አለ (ዮሐ. 14:6)።

ሁለተኛው ትዕዛዝ “...በማናቸውም ምስል ለራስህ ጣዖትን አታብድ፤ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም” የሚለው ነው። ሐዋርያው ዮሐንስም “ልጆች ሆይ! ራሳችሁን ከጣዖት ጠብቁ” ይላል (1 ዮሐ. 5:21)።

ሦስተኛው ትዕዛዝ የእግዚአብሔር ስምን እንድናክብር ያዛል። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ስለ ጸሎት ሲያስተምራቸው በግልጽ ያቀረበው ይህንን ነው። “አባታችን ሆይ...ስም ይቀደስ...” ይላል (ማቴ. 6:9)።

አራተኛው ትዕዛዝ ከሥራ ማረፍን የሚያዝ ነው። “ሰዓሊህ የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ገና ቀርቶለታል፤ ምክንያቱም ወደ

እግዚአብሔር ዕረፍት የሚገባ ሁሉ እግዚአብሔር ከሥራው እንዳረፈ፤ እርሱም ደግሞ ከሥራው ያርፋል” ይላል (ዕብ. 4:9-10)።

የመጀመሪያዎቹ አራቶቹ እግዚአብሔርን ስለመውደድ የሚያዙ ናቸው። ጎረቤታችንን ስለ መውደድ የሚያዙት ትዕዛዞች የትኞቹ ናቸው?

አምስተኛው ትዕዛዝ “አባትህንና እናትህን አክብር” የሚለው ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ እየደጋገመ ስለዚህ ትዕዛዝ በሚያስተምረው ትምህርት ይገልጻል። “ልጆች ሆይ! ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዝዙ፤ ይህ ተዝሎ ነውና። አባትህንና እናትህን አክብር በሚለው ቀዳሚ ትእዛዝ ውስጥ ያለው ተስፋ፤ መልካም እንዲሆንልህ፤ ዕድሜህም በምድር ላይ እንዲረዝም የሚል ነው” ይላል (ኤፌ. 6:1-3)።

ስድስተኛ ትዕዛዝ “አትግደል” የሚል ሲሆን፤ ኢየሱስ ደግሞ ይህን ትዕዛዝ ውድቅ በማድረግ ፈንታ ሲያጸናው “አትግደል የገደለ ይፈረድ በታል እንደ ተባለ ስምታችኋል፤ እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ወንድሙን ያለ አግብብ የሚቆጣ ይፈረድበታል...” ይላል (ማቴ. 5:21)።

ሰባተኛው ትዕዛዝ “አታመንዝር” የሚል ሲሆን፤ ኢየሱስ ይህንንም ትዕዛዝ ሲያጸና፤ “አታመንዝር እንደ ተባለ ስምታችኋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ሴትን በምኞት ዓይን የተመለከተ ሁሉ በልቡ ከእርሷ ጋር አመንዝሯል” ይላል (ማቴ. 5:27-28)።

ስምንተኛው ትዕዛዝ “አትሰረቅ” የሚለው ሲሆን፤ ጳውሎስ በትምህርቱ ይህንን ትዕዛዝ ሲመክር “ይሰርቅ የዝረ ከእንግዲህ አይሰረቅ፤ ነገር ግን ሰተቸጉት የሚያከፋፍለው ነገር እንዲኖረው በገዛ እጆቹ በጎ የሆነውን እየሠራ ሰማገኘት ይደከም” ይላል (ኤፌ. 4:28)።

ዘጠነኛው ትዕዛዝ “በሀሰት አትመስክር” የሚለው ሲሆን፤ አሁንም ይህንን ትዕዛዝ ጳውሎስ ሲያጸና፤ “...እርስ በርሳችሁ ውሸት አትጎጉ” ይላል (ቆሊ. 3:9)።

አስረኛውና የመጨረሻው መመኘትን የሚከለክል ሲሆን፤ ሐዋርያው ያዕቆብ በመልዕክቱ ምዕራፍ 4 ቁጥር 8 ላይ “...ለራሳችሁ ሥጋዊ ደስታ በማሰብ በኩል ምኞት ትለምናላችሁ” በማለት የምኞትን ኃጢአት መሆኑን ይገልጻል።

ታዲያስ "አሥርቱ ትዕዛዛትን" በጸጋው ድኅናል ብለን ችላ እንድንለው መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል? ይህ እውነት እንዳልሆነ በግልጽ ከእግዚአብሔር ቃል ከላይ በሰፊው ተመልክተናል። በመንፈሳዊ ሕይወታችን በምን ዓይነት ሁኔታ መኖር እንዳለብን ትክክለኛውን ያሳየናል። አሥርቱ ትዕዛዛት በእግዚአብሔር ቅድስና ላይ የተመሠረተ ናቸው። ይህን እያወቅን አሥርቱ ትዕዛዛትን ችላ ልንል ይገባን ይሆን? ጳውሎስም "ከእምነት የተነሣ ሕግን ጥጋ የሌለው እናድርግ ይሆን? ፈጽሞ አይደረግም፤ ሕጉን እናጸናለን እንጂ" ይላል (ሮሜ 3:31)። ይቀጥልና "...ሕጉ በራሱ ቅዱስ ነው፤ ትእዛዙም ቅዱስ፤ ጻድቅና መልካም ነው" ይላል (ሮሜ 7:12)። አንድ ነገር ማወቅ ያለብን እውነት ቢኖር ግን፤ ሕግ መጠበቃችን ደህን ነት የማያለገኛልን መሆኑ ነው። ሕግን በመጠበቅ መዳን የሚቻል ቢሆን ኖሮ ክርስቶስ መጥቶ የመስቀልን ሞት መቅመስ ባላለፈለገው ነበር። ሕግን በመጠበቅ የሚገኝ ቢሆን ኖሮ ማንም ሰው ሕግን በሙሉ ለመጠበቅ ችሎታ ያለው ሰው ስለማይኖር፤ ሰው ሁሉ የጠፋና ለመዳን ተስፋ የሌለው ይሆን ነበር። ሕግን በሙሉ የጠበቀ ኢየሱስ ብቻ ነው። በእኛ ምትክ ሆኖ ሕጉን ሁሉ ጠበቀልን። ያ ብቻ ላይሆን እኛ ሕግን ሁሉ መጠበቅ ባለመቻላችን ሊደርሰብን የነበረውን ቅጣት እርሱ በጫንቃው ተሸክሞ ቅጣታችንን ወሰደልን። ስለዚህ በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምን ሁሉ ይድናል። በክርስቶስ በማመን የምንድን ከሆንን ሕጎቹን ወይም ትዕዛዛቱን መጠበቅ ይኖርብናል? መልሱ "አዎን!" የሚል ነው። የሞራል ወይም የሥነ ምግባር ሕግ እግዚአብሔር በሕይወታችን በጽድቅና በቅድስና እንድንኖር እንደሚፈልግ የሚያሳይ በሌላም፤ አሥርቱን ትዕዛዛት እንድንጠበቅ ኢየሱስ ይመክረናል። የምንጠበቀውም ለመዳን ወይም ከእግዚአብሔር ጋር ለመታረቅ ያስችለናል ብለን ሳይሆን፤ ከእርሱ ጋር ያስታረቀንን ጌታ ደስ ለማለገጥና በቅድስና እንድንኖር ብቻ ነው።

በአግባቡ ከተጠቀምንበት “ሕግ” መልካም ነው

“ነገር ግን ሰው በአግባቡ ከተጠቀመበት
ሕግ መልካም መሆኑን እናውቃለን።”
(1ኛ ጢሞቴዎስ 1:8)

አሥርቱ ትዕዛዛት በተለይ በምዕራቡ ዓለም፤ በአንዳንድ ግለሰብ ቤት፤ በየአብያተ ክርስቲያናት ግድግዳ ላይ፤ በታላላቅ የሕዝብ ሕንጻ ላይ ተቀርጾ ይታያል። እሚረካ ውስጥ በተለይ ባለፉት ጥቂት ዓመታት ውስጥ አሥርቱ ትዕዛዛት ከፍተኛ ክርክርና ግጭት የፈጠረ መሆኑ ይታወቃል። “አሥርቱ ትዕዛዛት በየትኛውም የመንግሥት ተቋም ውስጥ መቀመጥ የለበትም” በሚሉትና መገኘት አለበት በሚሉት መካከል ከፍተኛ ግጭት ተፈጥሮ የአገሪቱ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔ እንዲሰጥበት የቀረበ መሆኑ ይታወቃል። በተለይ በግልጽ የሚታወቁት በቴክሳስና በኬንታኪ እንዲሁም በአላባማ ስቴቶች ውስጥ የነበረው ክርክር ነው። በተለይ በ2003 ዓ.ም. (እ.ኤ.አ) የአላባማ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ የነበሩት የፌዴራል ፍርድ

ቤት ያዘውን ወይም የሰጠውን ውሳኔ ይኸውም አሥርቱ ትእዛዛትን የያዘው ሀውልት (ቅርጽ) ከፍርድ ቤቱ ሕንጻ ይውጣ በማለት የሰጠውን ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ “አልቀበልም” አሥርቱ ትእዛዛትን የያዘውን ሀውልት አሳነሳም” በማለታቸው ከያዙት ሥልጣንና ኃላፊነት የተባረሩ መሆናቸውን በዜና ማሰራጫዎች ሁሉ የተላለፈ ታሪክ በመሆኑ በብዙዎች ዘንድ የታወቀ ነው። ይህን ዓይነትን ጭቅጭቅና ክርክር ስናይ እንዳንድ ሰዎች ይህን ያህል ከፍተኛ ዋጋ የሚከፍሉት ለእግዚአብሔር ሕግ ከፍተኛ ሥፍራ በመሰጠት ይሆን? ወይስ ሌላ ምክንያት አላቸው። እንዳንዶቹ ለሚያደርጉት የፖለቲካ ትግል እንዲጠቅማቸው እንደሆነ በብዙዎች ዘንድ ይገመታል። ይህን ያህል ከፍተኛ ዋጋ የሚከፍሉት ሰዎች ለመሆኑ በግል ሕይወታቸው አሥርቱ ትዕዛዛትን ይጠቀሙበት ይሆን? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። የሚያስደንቀው እንደነዚህ ዓይነቶቹ ወጣ አጥባቂዎች ወይም ሕግ አክራሪዎች እንጂ ብዙዎች በግል ሕይወታቸው ሲለማመዱት ወይም ሲኖሩበት የሚታዩ አለመሆናቸው ነው።

ስለ ሕግ ብዙ የጻፈው ሐዋርያው ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ በጻፈለት በመጀመሪያው መልዕክቱ “ሕግን በእግዛቡ ከተጠቀምንበት መልካም ነው” ይለዋል (1 ጢሞ. 1:8)። የእግዚአብሔር ቃል “ሕግ መልካም ነው” ካለ በአሁኑ ዘመን ብዙዎች ችላ የሚሉት ምክንያቱ ምን ይሆን? ክርስቲያኖች ለሥርቱ ትዕዛዛትን ችላ የሚሉበት ምክንያት በግል ሕይወታቸው እንዴት ሊጠቅማቸው እንደሚችል ባለማወቅ እንዲሁም የወንጌሉን ቃል የማይቃረን እንደሆነ በቂ መረዳት የሌላቸው በመሆኑ ነው። እግዚአብሔር ሕግን ለሰው ልጅ ሲለጥ ሸክም እንዲሆንበት ሃይማኖተኛ ሰው መሆኑን እንዲያሳይበት ቤቱ ግድግዳ ላይ ጽፎ እንዲለጥፈው ላይሆን በራሱ ጥረት በቅድስት መኖር እንደማይችል እንዲያስገነዝቡት በእግዚአብሔር ፊት ቅዱስ ሆኖ ለመገኘት እንዳይችል እንቅፋት ሊሆኑ በት የሚችሉትን ኃጢአቶች ለይቶ እንዲያውቅበት ነው። አማኝ አሥርቱ ትዕዛዛት ከእግዚአብሔር የተሰጠው ሕግ መሆኑን ሲያውቅም በትክክል ሊገለገልበት የሚችለው አጠቃቀሙን እንደሚገባው ያወቀበት እንደሆነ ብቻ ነው።

ሕግ ያለው አገልግሎት

ሕግ ሦስት ዓይነት አገልግሎት እንዳለው የሥነ መለኮት ምሁራን ይገልጻሉ።

- ➔ እንደኛ ይህንን ያገኙ ለማኞች ለእግዚአብሔር ክብር እንዴት መኖር እንዳለባቸው ይጠቁማል።
- ➔ ሁለተኛ፣ ሕግ ሕብረተሰቡ በእኗኗ ልቅ የሆነ ወይም ሥርዓት የለቀቀ ሕይወት እንዳይኖር ይገታዋል።
- ➔ ሦስተኛ፣ ኃጢአተኛው ሰው ሕግን በሙሉ በራሱ አቅም ሁሉንም መጠበቅ እንደማይችል ሲለማረጋገጥ

ሕግን በመጣሉ ምክንያት ከሚደርስበት ዘላለማዊ ሞት እንዲያድነው ፊቱን አዳኝ ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ እንዲመልስ ያደርገዋል። ለመሆኑ ሕግ ለእግዚአብሔር ክብር እንዴት መኖር እንደምንችል የሚያስተምረን በምን ዓይነት ሁኔታ ይሆን? ስለ አሥርቱ ትዕዛዛት የሚናገረው ክፍል ዘወት ምዕራፍ 20 የሚጀምረው በቀጥታ ትዕዛዛቱን በመዘርዘር ሳይሆን “እግዚአብሔር እነዚህን ቃላት ሁሉ እንዲህ ብሎ ተናገረ ከግብጽ ከዞርነት ምድር ያወጣሁ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ” በማለት ነው (ዘፀ. 20:1)። ይህን ካለ በኋላ በሥርቱ ትዕዛዛትን ተራ በተራ መዘርዘር ይጀምራል። ከላይ ባየን ሁኔታ የተጻፈው ያለምክንያት እንዲሁ አይደለም። እነዚህ ትዕዛዛት ከታላቁና ከኃያሉ እግዚአብሔር የተሰጡ መሆናቸውን ለሰው የሰጠውን ቃል ኪዳን ከሚያከብረው እንዲሁም በተራራው ላይ ከብሩን በሚያስደንቅ ሁኔታ ከገለጸውና የማያን ኃይል ካለው አምላክ የመጣ መሆኑን ለማሳየት ነው። ማንኛውም ዓይነት ትዕዛዝ ለከፍተኛነቱ ወሳኝ ትዕዛዙን የሰጠው ሰው በሕብረተሰቡ ውስጥ ያለው ኃይልና ሥልጣን ነው። ከአንድ አገር መሪና እንዲሁም ከቀበሌ ማህበር ጸሀፊ የሚመጣውን ትዕዛዝ ሁለቱንም እኩል አናስተናግድም። ከአገር መሪ የሚመጣውን ትዕዛዝ የምንቀበለው በአክብሮትና በፍርሃት ነው። አሥርቱ ትዕዛዛትም ከሙሴ የመጣ ሳይሆን ከራሱ ከኃያሉ እግዚአብሔር የመጣ ነው። ለዚህ ነው በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ ተቀብለን ልንኖርበት የሚገባው።

ዘፀአት ምዕራፍ 20:1 ላይ 'ከግብጽ ከባርነት ምድር ያወጡህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ' ሲል፤ እስራኤላውያን ቀደም ሲል በግብጽ አገር ውስጥ ይኖሩበት ስለ ነበረው የባርነት ሕይወትና እንዲሁም ሰላገኙት ደህንነት ወይም ነጻነት በቅድሚያ እንዲያስታውሱ ለማድረግ እንደሆነ እንገነዘባለን። እስራኤላውያን ለረጅም ዓመታት ነጻነታቸውን አጥተው በግብጽ ዳውያን ገዢዎቻቸው እየተረገጡ እየተገፉና እየተጨቁኑ ኖሮዋል። አስጨንቀው በገዢቸው ግብጻውያን ላይ እግዚአብሔር አሥር የተለያዩ መቅሰፍቶችን በማምጣት የበኩር ልጆቻቸውን በመግደል፤ እስራኤላውያንን ግን በበጉ ደም እማካኝነት ሞት እንዳይነካቸው በማድረግ መጨረሻ ላይም ጠላቶቻቸውን በባሕር ውስጥ በማስመጥ በሚያስደንቅ ድል እንዳሻገራቸው እንዲሁም በምድረ በዳ ጉዟቸው ላይ ከሰማይ መኖን በማውረድ፤ ከእለት ውሃን በማፍለቅ ታላቁን የማዳን ሥራውን እንደሠራ እስራኤላውያን ያውቃሉ። ይህን ሁሉ ከዘረዘረ በኋላ ነው እግዚአብሔር አሥርቱን ትዕዛዛት የሰጣቸው ግብጽ ገና ባርነት ውስጥ በነበሩበት ዘመን አሥርቱን ትዕዛዛትን አልሰጣቸውም። ያኔ ቢለጣቸው ኖሮ፤ ለደህነታቸው ምክንያት ያደርጉት ነበር። በዚህ ዓይነት አሥርቱ ትዕዛዛት ከእነርሱ ደህንነት ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት እንዳልነበረው ማየት አይቻልም። ይህ ለእነርሱ ብቻ ሳይሆን ለእኛም ለነፍሳችን ደህንነት "አሥርቱ ትዕዛዛት" ሥፍራ የለውም። "መዳን በማንም የለም፤ እንድንበት የሚገባ..." በማለት ፈንታ፤ መዳን "አሥርቱን ትዕዛዛት" በመጠበቅ ይገኛል። እንል ነበር። ጳውሎስ ሕግን በመጠበቅ ደህንነት እንደማይገኝ ሲገልጽ፤ "...ሕግ የተሰጠው ሕይወትን ለማስገኘት ቢሆን ኖሮ፤ በእርግጥም ጽድቅ በሕግ በኩል በተገኘ ነበር" ያለው (ገላት. 3:21)።

አሥርቱ ትዕዛዛት የወንጌል ተቃራኒ ይሆን?

እንዳንድ ክርስቲያኖች አሥርቱ ትዕዛዛት የወንጌል ተቃራኒ እንደሆነ አድርገው ይመለከታል። በብሉይ ኪዳን ዘመን ደህንነት "ሕግን በመጠበቅ"፤ በእዲስ ኪዳን ዘመን ግን በጸጋው እንደሆነ የሚያስቡ አሉ። እውነቱ ግን ያ አይደለም። በብሉይ ኪዳንም ሆነ በእዲስ ኪዳን ደህንነት የሚገኘው ሰው በሚያሳየው ጥረት ሳይሆን በጸጋው ብቻ ነው። ስለ ጸጋ የሚናገረው እዲስ ኪዳን "ሕግን" በእግባቡ መጠቀምን ምን ጊዜም ቢሆን አይቃወምም።

እግዚአብሔር አሥርቱ ትዕዛዛትን ለእስራኤላውያን የሰጠው ከግብጽ ባርነት ነጻ ካወጣቸው በኋላ እንደሆነ ከላይ ተመልክተናል። የእኛ ደህንነት በጸጋው እንደሆነው ሁሉ፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩት እስራኤላውያንም ደህንነታቸው በጸጋው ነበር። እስራኤላውያንን ከግብጽ ነጻ በማውጣት የሰጣቸውን ቃል ኪዳን አጸና። የሰጣቸውም ሕግ እንዲድኑበት ሳይሆን በቅድሳና መኖር እንዲችሉ መመሪያ እንዲሆናቸው ነበር። ሕጉ የተሰጠው ደህንነትን ላጥኙት ወይም ለተቤገቡት ሕዝቦች ነበር። ፈርዖንና ግብጻውያን ከፋታቸው እስራኤላውያንን ባሪያዎች አድርገው መግዛታቸው ብቻ ሳይሆን አምላካቸውንም እንዳያመልኩና እንዳያገለግሉ ነጻነት መከልከላቸው ነበር። ከግብጽ ባርነት ነጻ ሲወጡ ፈርዖንን ማገልገል ትተው እግዚአብሔርን ማገልገል ነበረባቸው። እግዚአብሔር የሰጣቸው ሕግ በፈርዖን ምትክ እንዲገዛቸው ወይም ባሪያ እንዲያደርጋቸው ሳይሆን የነጻነት መንግሥታዊ ሰነድ እንዲሆናቸው ነበር። የተቤገቡ ከሆነ የእግዚአብሔር ከሆነ ሌላ አምላክ ስለማያስፈልጋቸው ፈታቸውን ወደ ጣዖት መመለስ አይገባቸውም። እግዚአብሔር ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸው የፈለጉትን እንዲያደርጉ ሳይሆን እርሱን ብቻ እንዲያመልኩ እርሱ ቅዱስ እንደሆነው ቅዱስ ሆነው እንዲኖሩ ነው። መሴ ፈርዖን ፊት በቀረበ ቁጥር እግዚአብሔር እንዲናገር የሰጠውን መልዕክት ለፈርዖን ሲያስተላልፍ "ሕዝቤ በምድረ በዳ ያመልኩኝ ዘንድ እንዲሄዱ ልቀቃቸው" ይለው ነበር (ዘፀ. 7:16)። ስለዚህ የሕግ አንደኛው ጥቅም (እገልግሎት) የተቤገቡ በዎች ለእግዚአብሔር ክብር እንዴት መኖር እንዳለባቸው ማስተማር ነው።

የእግዚአብሔር ሕዝቦች የእግዚአብሔር ሕግ ከጸጋው ጋር ያላቸውን ግንኙነት ሁልጊዜ መረዳት አለባቸው። ለእስራኤላውያን ወላጆች እግዚአብሔር እንዲህ የሚል ትዕዛዝ ሰጥቷቸው ነበር። "በሚመጡት ዘመናት ልጅህ አምላካችን እግዚአብሔር ያዘዛችሁ የመመሪያዎቹ፤ የሥርዐቶቹና የሕጎቹ ትርጉም ምንድነው? ብሎ በሚጠይቅህ ጊዜ እንዲህ በለው፤ እኛ በግብፅ የፈርዖን ባሮች ነበርን፤ እግዚአብሔር ግን በብርቱ እጅ ከግብጽ አወጣን። እኛ በወይናችን እያየን እግዚአብሔር ታላላቅና አስፈሪ የሆኑ ታምራዊ ምልክቶችና ድንቆችን በግብፅ በፈርዖንና በመላው ቤተ ሰዎቹ ላይ አደረገ። እኛን ግን ለአባቶቻችን በመሐላ ተሰፋ ወደሰጣቸው ምድር ሊያስገባንና ሊሰጠን ከዚያ አወጣን። ዛሬ እንደ ሆነው ሁሉ ምን ጊዜም

መልካም እንዲሆንልንና በሕይወት እንድንኖር ይህን ሥርዓት ሁሉ እንድንፈጽም ለምሳካችንም እግዚአብሔርን እንድንፈራ እግዚአብሔር አዘዘን" (ዘፋ. 6:20-24)። እስራኤላውያን ልጆቻቸው ሕግን ለምን መጠበቅ እንዳለባቸው ቢጠይቋቸው ታሪካቸውን መናገር ነበረባቸው። የዐሥርቱ ትዕዛዛትን ወይም የሕጉን ትርጉም በትክክል መረዳት የሚችሉት ከግብጽ ባርነት እንዴት ነጻ እንደወጡ ወይም ስለ ደህንነታቸው ከሚናገረው ታሪካቸው ጋር በማያያዝ ነው። መጀመሪያ ነጻነታቸው ከዚያ በኋላ ሕጉ ይከተላል። ሕግ የተቤገዎ ሕዝቦች እንዴት መኖር እንዳለባቸው መመሪያ የሚሰጥ ነው። እኛም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያለነው የራሳችን የሆነ የደህንነት ታሪክ አለን። ደህንነትን ከማግኘታችን በፊት ሁላችንም የኃጢአት ባሪያዎች ነበርን። ከተያዝንበት ከኃጢአት ባርነት ነጻ መሆን የምንችል በት ምንም ዓይነት መንገድ አልነበረንም። ይህንን የሚያውቀው እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ ለማካካት ከኃጢአትና ከሰይጣን ባርነት ነጻ አወጣን። የክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ የእኛ ከባርነት ነጻ የሆንንበት ምክንያታችን ነው።

ጸጋ ኃጢአት እንድንሠራ ፈቃድ አይሰጠንም

ከላይ በገለጽነው ሁኔታ የእግዚአብሔርን ጸጋ (ወንጌልን) ተቀበልን። ከዚህ በኋላ እንደልባችን ወይም እንደረዳንዎት መኖር እንችላለን ማለት ይሆን? ደህንነትም አግኝተን ኃጢአት እየሠራን መቀጠል እንችላለን? የብዙዎቻችን ችግር እዚህ ላይ ነው። "የዳንኩት በጸጋ ስለሆነ ለአሥርቱ ትዕዛዛት ግድ የለኝም" እንላለን። ይሁን እንጂ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ሲል ይጠይቀናል። "እንግዲህ ምን ይሁን? ኪሕን በታች ሳይሆን ከጸጋ በታች በመሆናችን ኃጢአት እንሠራን? በጭራሽ አይገዛም! ራሳችሁን እንደ ባርያ አድርጋችሁ ሲታቀርቡ ለምትታዘዙት ለእርሱ ይኸውም ወደ ሞት ለሚወስደው ለኃጢአት ወይም ወደ ጽድቅ ለሚያደርሰው ለመታዘዝ ባርች እንደሆናችሁ አታውቅምን?" ይላል (ሮሜ 6:15-16)። ሐዋርያው ጴጥሮስም "እንደ እግዚአብሔር አገልጋዮች ሆናችሁ በነጻነት ኑሩ እንጂ ነጻ ነታችሁን የከፉት መሸፈኛ አታድርጉት" ይላል (1 ጴጥ. 2:16)።

ክርስቶስን እንደ ግል አዳኞችን አድርገን የተቀበልን ለማኞች እርሱ ባወጣው ደረጃ እግዚአብሔርን ደስ በሚያሰኘው ሁኔታ መኖር አለ

ብን። ዓለም በሥልጣኔ እየረቀቀች ብትሄድም የእግዚአብሔር የቅድስ ፍው ደረጃ ምን ጊዜም ቢሆን ዝቅ አይልም። የሥነ ምግባር (ሞራል) ሕግ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ ይገልጻል። የትኛውን ኃጢአት ማበገድ እንዳለብን የትኛውን መልካም ነገር ማድረግ እንዳለብን ዝርዝር መግለጫ ይሰጠናል። በሕግ እንጸድቅም በማለት ብቻ ክርስቲያኖች ለአሥርቱ ትዕዛዛት ግድ ሊሆኑ መሆን ትልቅ ስህተት ነው። አሥርቱ ትዕዛዛት ወይም ሕግጋት እግዚአብሔርን ምን ደስ እንደሚያሰኘውና እንዴት መኖር እንዳለብን ይጠቁሙናል። ይሄ ሕግ ወይም አሥርቱ ትዕዛዛት በእማኞች ሕይወት ውስጥ የሚሰጠው ጥቅም ወይም ግልጋሎት ነው።

ሁለተኛው በአሪት ዘፀዓት ምዕራፍ 20 ላይ እንዳየነው ሕግ ሕብረተሰቡ ልቅ የወጣ ሕይወት እንዳይኖር የሚገታ ነው። ሕጉን የሚተላለፍ ሁሉ እንደሚቀጣ የታወቀ ስለሆነ ቅጣት በመፍራት በእግዚአብሔር ላይ ከማመጽ ይጠበቃቸዋል። እርግጥ ነው ሕግ ሰውን ፈጽሞ ኃጢአት እንዳይሠራ የማድረግ ኃይል የለውም። ምክንያቱም ሕግ ኃጢአተኛ የሆነውን ተፈጥሯዊ ባሕሪያችንን የመለወጥ ኃይል ስለሌለው ነው። ይሁን እንጂ እስከተወሰነ ደረጃ ኃጢአት ከመሥራት ሊገታን ይችላል። አሥርቱ ትዕዛዛት (ሕጎች) እስራኤላውያንን በእግዚአብሔር ላይ ከማመጽ እንዲገታቸው ነው የበጣቸው። እስራኤላውያን ሕጉ ሲሰጣቸው ሊፈጽሙት እንደማይችሉ ስለተገዘቡ ታላቅ ፍርሃትና መንቀጥቀጥ ይታይባቸው ነበር። ፍርሃታቸውን የተገዘዘው ሙሴም ሕዝቡን "...እትፍሩ! ኃጢአት እንዳትሠሩ የእግዚአብሔር ፍርሃት ከእናንተ ጋር ይሆን ዘንድ! እግዚአብሔር ሊፈትናችሁ መጥቀሳል አላቸው" (ዘፀአት 20:20)። ሕግ በከፊል የእግዚአብሔርን ሕዝብ ኃጢአት እንዳይሠራ የመከላከል አላማ ያለው ነው። ሕግ ሰዎች እግዚአብሔርን እንዲፈሩት ያደርጋል። እንዲሁም ኃጢአት የመሥራት ፍላጎት እንዳይኖራቸው ያደርጋል። ሰዎች ኃጢአት ሲሠሩ የሚቀጣ ኃይል ለምሳክ እንዳለ ሕግ ያስተምራል። ይሄ ሕግ ዛሬም ቢሆን ክርስቲያኖች ኃጢአት እንዳይሠሩ ያስጠነቅቃል።

ሦስተኛው በአሪት ዘፀዓት ምዕራፍ 20 ላይ እንዳየነው ሕግ አዳኝ እንደሚያስፈልገን ይገልጻል። ከላይ ሕግ የሚሰጠውን ጥቅም በንገልጽ በቅድስና እንዴት መኖር እንዳለብንና እንዲሁም ኃጢአት እንዳንሠራ የሚገታን መሆኑን ተመልከተናል። ሕግ ማድረግ የማይችለው ነገር ቢኖር ለሰዎች ደህንነትን የማይሰጥ መሆኑ ነው። በዚህ በኩል ሕግ ደካማ ነው።

ጳውሎስም ይህን እውነት ሲያረጋግጥልን፤ “ሕግ ከሥጋ ባሕርይ የተነሣ ደክሞ ሊፈጽም ያልቻለውን እግዚአብሔር የገዛ ልጁን በኃጢአተኛው ሰው አምላል፤ የኃጢአት መሥዋዕት እንዲሆን በመላክ ፈጽመው” ይላል (ሮሜ 8:3)። ሕጉ እኛን ለማዳን ደካማ ይሁን እንጂ፤ እኛን እንደሚያስፈልገን በማሳየት ይጠቅመናል። ኃጢአተኞችን እኛን እንደሚያስፈልጋቸው ማሳየት ትልቅ አገልግሎት እንደሆነ እናውቃለን።

ይህን የሚያደርገው ለመሆን ስምን ዓይነት ይሆን? እስራኤላውያን እግዚአብሔር የሰጣቸውን አሥርቱን ትዕዛዝ በሙሉ የመጠበቅ ግዴታ እንዳለባቸው ያውቃሉ። ሙሴ የሕጉን ወይም የኪዳንን መጽሐፍ ለሕዝቡ ካነበበላቸው በኋላ እነርሱም፤ “እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን፤ እንታዘዝለን አሉ” (ዘፀ. 20:7)። እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር የሰጡትን ተስፋ መጠበቅ እንዳለባቸው ያውቃሉ። የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ ያለባቸው፤ “እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን” በማለት ተስፋ ሲሰጡ ለሕጉ ብቻ ሳይሆን፤ ደህንነታቸው ያንን የሚጠይቅ በመሆኑ ክርድ ሲላን ድ በኩል እርግጥ እስራኤላውያን ነጻ የወጡ (ደህንነትን ያገኙ) ሕዝቦች ነበሩ። ይሁን እንጂ፤ ያ ያገኙት ነጻነት ሥጋዊ ነጻነት ወይም ደህንነት ብቻ ነበር። ከግብጽ ባርነት ነጻ ወጥተው ነበር። ያ ሙሉና የመጨረሻው ነጻነታቸው አልነበረም። እግዚአብሔር በመንግሥተ ሰማይ ለዘላለም ከእርሱ ጋር እንዲኖሩ ዕቅድ ነበረው። ካቀደላቸው ዓላማ ለመድረስ ግን የእግዚአብሔር ሕግ ከሚፈልገው የቅድስና ደረጃ መድረስ ነበረባቸው። ሙሴም ይህን ሲያሳስባቸው፤ “ዛሬ እንደሆነው ሁሉ ምን ጊዜም መልካም እንዲሆንልንና በሕይወት እንድንኖር ይህን ሥርዐት ሁሉ እንድንፈጽም፤ አምላካችንም እግዚአብሔርን እንድንፈራ እግዚአብሔር አዘዘን። እንግዲህ ይህን ሁሉ ሕግ እርሱ ባዘዘን መሠረት፤ በአምላካችን በእግዚአብሔር ፊት ተጠንቅቀን ከጠበቅን ያ ለእኛ ጽድቃችን ይሆናል” አላቸው (ዘፀ. 6:24-25)።

የሚያሳዝነው ግን ትዕዛዛቱን መጠበቅ ያልሆነላቸው መሆኑ ነው። እንዲያውም “...ለራሱ ጣዖትን አታብጅ። አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም...” ሲል የሰጣቸውን ሕግ ሰብረው ሙሴ ከሲና ተራራ ሲወርድ የወርቅ ጥጃ ሠርቶላቸው ሲያመልኩ ደረሰባቸው። ይሄም የሚያሳየን ሕግ የሰውን ሕይወት የመለወጥ ኃይል የሌለው መሆኑ ነው። ሕግ የሰውን ሕይወት በመለወጥ ፈንታ፤ የሰውን ደካማነት በግልጽ የማሳየት እቅም አለው። እንዲያውም የሰውን ኃጢአተኝነት ያረጋግጣል። ሐዋርያው ጳው

ሎስ አሥረኛውን ትዕዛዝ መሠረት በማድረግ “...በሕግ ጭካኔ ባይሆን ኖሮ፤ ኃጢአት ምን እንደሆነ ባላውቅሁም ክርድ ሕጉ ‘አቶራኝ’ ባይሆን ኖሮ፤ ምኞት ምን እንደሆነ በእርግጥ አላውቅም ክር...” ይላል (ሮሜ 7:7)። ትዕዛዙ ኃጢአትን የሚቀሰቅስ መሆኑ ብቻ ሳይሆን፤ የከፋውንም ሞት እንደሚያመጣ ጳውሎስ ይናገራል። “ሕጉ ባይኖር ሕያው ክርሁ፤ ትዕዛዝ ከመጣ በኋላ ግን ኃጢአት ሆኖ ሆነ፤ እኔም ሞትሁ። ለሕይወት እንዲሆን የታሰበው ያ ትእዛዝም ሞትን እንዳመጣ ተገዝብኩ፤ ኃጢአት በትእዛዝ በኩል የተገኘውን ዕድል በመጠቀም አታለላኝ፤ በትእዛዝም ገደለኝ” ይላል (ሮሜ 7:9-11)። በዚህ ዓይነት ሕግ ለሰው ሙሉ ደህንነትን ባይሰጠውም፤ ኃጢአተኝነቱን ገልጿል። ማየት አስቸላኝ። በእነዚህ ሰው ሊጠብቀው የማይችለውን ሕግ ወይም ትዕዛዛትን እግዚአብሔር ለምን ሰጠው? ምክንያቱም ሰዎች በራሳቸው ጥረት መዳን እንደማይችሉ ተረድተው ሊያድናቸው ወደሚችለው ጌታ ፈታቸውን እንዲያዙ ለማድረግ ነው።

አሥርቱ ትዕዛዛት ወይም እግዚአብሔር የሰጠው ሕግ ከምንጊዜውም ባላነሰ ሁኔታ በአሁኑ ጊዜም ያስፈልጋል። በክርስቶስ ሊየሱስ የተቤገዙት ሰዎች ለእግዚአብሔር ክብር እንዴት መኖር እንዳለባቸው መመሪያ ይሰጣል። እንዲሁም ሕብረተሰቡን ኃጢአት እንዳይሠሩ ይገታል። ሕግ መሥራት የማይችለው ነገር ቢኖር ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ግንኙነት ግብተካክል ነው። ሕጉን በመጠበቅ እንጽድቅም። ሕጉን ሁሉ መጠበቅ ብንችል እንኳን የማዳን ኃይል የለውም። ሥጋ ከለበሰ ሰው ከሊየሱስ በስተቀር ሕጉን መጠበቅ የቻለ እስካሁን ማንም አልተገኘም። ዘማሪው “ሰው ሆኖ በፈትህ ጻድቅ የለምና ባሪያህን ወደ ፍርድ አታቅርበው” ይላል (መዝ. 143:2)። ጳውሎስም በሕግ መጽደቅ እንደማንችል በግልጽ ይናገራል። “እነዚህ ሕጉን በመጠበቅ ማንም በእርሱ ፊት ጻድቅ ነው ሊባል አይችልም፤ ይልቁንም በሕግ አማካይነት ኃጢአትን እንገዝዛለን” ይላል (ሮሜ 3:20)።

የእግዚአብሔር ሕግ ያስፈለገበት ምክንያት፤ ራሳችንን ልክ እንዳለ ነው ወይም እንደሆነው እንዲያሳየን ነው። ሕግ ኃጢአተኞች፤ ማየት የማንችል ዓይነ ሥውሮች መሆናችንን፤ ከፋዎች፤ ምንም የማናውቅ ደንቆሮዎች መሆናችንና ሞት፤ ፍርድ፤ ሲያልና የእግዚአብሔር ቁጣ በእኛ ላይ እንዲሆን የሚገባን መሆናችንን ያሳያል። ይህን ስናይ፤ በራሳችን ጥረት መዳን እንደማንችል ስናውቅ፤ ሊያድን ወደሚችለው ጌታ ፈታች

ንና ልባችንን እናቀናለን። “መርፈ የተቀደደ ልብህ አይሰፋም፤ ነገር ግን ከከፍ በፊት እየቀደመ ከፍ የሚያልፍበትን ቀዳዳ ያበጃል” እንደሚባለው፤ ሕግም በራሱ ደህንነትን አይሰጥም፤ ይሁን እንጂ፤ ሰው በራሱ ጉልበት መፍን እንደማይችልና ወደ አዳኙ እንዲመለከት ያደርጋል። አንድ ጸሐፊ ሕግ ምን እንደሆነ ሲገልጽ እንዲህ አለ። “የእግዚአብሔር ሕግ እንደ መስታወት ነው። መስታወት ፊታችን መቆሻሻን ያሳየናል እንጂ፤ የቆሻሻ ውን ፊታችንን አያጸዳልንም። ፊታችንን በመስታወት ስናይ ቆሻሻ መኖሩን ሲያሳየን፤ ቆሻሻችንን ከፊታችን ላይ ለማሰወገድ መስታወቱን እንስተን ፊታችንን አንጠርግበትም። መስታወቱ ቆሻሻችንን ያሳየን ውሃ ፈልገን እንድንታጠብ ነው።” ሕግም የሚጠቅመን በዚህ ዓይነት ነው። ደህንነት ሊሰጠን ሳይሆን፤ ልባችንን ሊያድነን ወደሚችለው ጌታ እንድናቀና የሚያስገባን መሆኑ ነው።

እጅግ በጣም የሚያሳዝነው በዘመኗ ቤተ ክርስቲያን አሥርቱ ትዕዛዛት ወይም የእግዚአብሔር ሕግ ቦታ የሌለው መሆኑ ነው። እግዚአብሔር ያወጣው የቅድስና ደረጃ፤ ከወንጌል ጋር ያለውን ግንኙነት በአንዳንድ አብያት ክርስቲያናት በአሁኑ ዘመን እንደሚገባው የማይሰበክ መሆኑ ነው። እርግጥ ነው አሥርቱ ትዕዛዛት ሰዎችን አያዝናናም፤ ይቆረቆራል እንጂ አያመቻችም። እንዲያውም አንዳንዶችን ያስቆጣል። ይሁን እንጂ፤ የጠፋትን ለማዳን የግድ ይህ እውነት በየአብያተ ክርስቲያናቱ ስህዊትና በሥልጣን መሰበክ አለበት። ኃጢአተኞች ኃጢአታቸው ሊሰማቸው የሚችለው የእግዚአብሔር ሕግ ወይም ትዕዛዝ ሲሰበክ ሲለሙ ነው። አሥርቱ ትዕዛዛትን በአግባቡ መጠቀም የምንችለው፤ ሕጎቹን በትክክል ማየትና መተርጎም ስንችል ነው። ለዚህም የተለያዩ መመሪያ አለን።

የመጀመሪያው መመሪያችን፤ እያንዳንዱን ሕግ ለመረዳት ሙሉውን መጽሐፍ ቅዱስ ማመሳከርን ነው። አንድ ሥፍራ ብቻ የተጠቀሰውን ሀሳብ በመያዝ ሳይሆን፤ ጠቅላላው መጽሐፍ ቅዱስ ስለዚያ ሕግ ምን እንደሚል መመርመር አለብን። ለምሳሌ “...በማናቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታበጅ። አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም...” የሚለውን ትዕዛዝ እንመልከት። ይሄ ትዕዛዝ በጣም ፊት ለፊትና ግልጽ በመሆኑ ሌላ ማብራሪያ የሚያስፈልገው አይመስልም። ይሁን እንጂ፤ ማምለክ ወይም ጣዖት የሚለውን ሀሳብ በአጠቃላይ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ፈልገን ብናወጣ፤ ብዙ አሳብና መመሪያዎችን እናያለን። አሳያለን ሰዎች በእጃቸው የሠሩትን

ጣዖት እንዴት እንደሚያመልኩ በዝርዝር አቅርቧል (ኢሳ. 44:6-25)፤ እንዲሁም ኢየሱስ ለእግዚአብሔር እንዴት መስገድ እንዳለብን ሲገልጽ፤ “እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰገድለትም በመንፈስ ነው” ይላል (ዮሐ. 4:24)። ሳውሎስም ስለታምነት ጣዖትን እንደማምለክ እንደሆነ ይገልጻል (ኩፌ 5:5)። አሥርቱ ትዕዛዛትን በደንብ ለመረዳት፤ ክርስቶስ እንዴት እንደተረጎመው መረዳት ያስፈልገናል።

ሐጎችን እንደሚገባው ለመረዳት የሚያስችለን ሁለተኛው መመሪያ የሰውን የውስጡንና የውጫዊ ሕይወቱን በመመልከት ነው። የእግዚአብሔር ሕግ ከውጪ ያለውን ሥጋዊ አካልን ብቻ ሳይሆን፤ ውስጣዊ ወይም መንፈሳዊ የሆነውንም ይመለከታል። ሳውሎስ “ሕጉ መንፈሳዊ እንደሆነ እናውቃለን” ይላል (ሮሜ 7:14)። ይህም ማለት የሚጠቅመው ለሥጋዊው ሕይወታችን ብቻ ሳይሆን፤ ለነፍሳችንም እንደሚያገለግል መግለጹ ነው። ለው የሚሰጠው ሕግ ሥጋዊውን እንጂ መንፈሳዊ ሕይወትን አይነክም። እግዚአብሔር ውስጣዊ አቋማችንን በተግባር ላይ ያዋልነው ብቻ ሳይሆን፤ ምን እንደምናስብም ያውቃል። “እግዚአብሔር የሚያየው ሰው እንደሚያየው አይደለም። ሰው የውጭውን ገጽታ ያያል፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ያያል” ይላል (1 ሳሙ. 16:7)።

ስለሆነም ሰው በእግዚአብሔር ዘንድ ተጠያቂ የሚሆነው ለሥጋው ለሚፈጽመው ኃጢአት ብቻ ሳይሆን፤ ማንም ሥጋ የለበሰ ሰው የማያየውን በልቡ፤ ወይም በሀሳብ ለሚፈጽመው ኃጢአት ጭምር ነው። አሥርቱ ትዕዛዛት መንፈሳዊነት እንዳለው በግልጽ መረዳት የምንችለው “...የባልንጀራህን ቤት አትመኝ...” የሚለውን አሥረኛ ትዕዛዝ ስናይ ነው። ይሄ ኃጢአት በተግባር ሲፈጽም የሚታይ አይደለም። አሥርቱ ትዕዛዛት መንፈሳዊነት ያላቸው ስለሆነ፤ የውስጣዊውንም ሆነ የውጪያዊውን ሕይወት ይነካል። ለባተኛው ትዕዛዝ “አታመንዝር” የሚለው ሲሆን፤ ኢየሱስ ይህን ትዕዛዝ በበፋት እንድንመለከት ሲያደርገን፤ በተራራው ስብከቱ “አታመንዝር እንደተባለ ሰዎቻችንል፤ እኔ ግን እሳችንልሁ፤ ቤትን በምኞት ዓይን የተመለከተ ሁሉ በልቡ ከእርሷ ጋር ያመነዘራል” ይላል (ማቴ 5:27-28)። ለባተኛው ትዕዛዝ ከጋብቻ ውጪ የሆነውን ሲጋዊ ግንኙነትን ብቻ ሳይሆን፤ የሥጋ ምኞትንም ይከለክላል።

ስለ አሥርቱ ትዕዛዛት አንዳንድ የተሳሳተ-ፈመለካከት ያላቸው ሰዎች አሉ። አሥርቱ ትዕዛዛት ከጊዜው ጋር የማይሄዱና ፍጹም ያረጀ ነው።

ይላሉ። ለዚህ አባባቸው የሚሰጡት የራሳቸው ምክንያቶች አላቸው። በሰላማዊነት ዓለም ሰዎች እንዲያደርጉ የታዘዙትን ሁሉ “ለምን?” የሚል ጥያቄ ሲያቀርቡ ዝም ብለው የተሰማቸውን ትዕዛዝ የሚያደርጉ አይደሉም። ሕጻናት በአሁኑ ዘመን አስተማሪዎቻቸውና ወላጆቻቸውን “ለምን?” ብለው እንዲጠይቁ ያደፋፍሯቸዋል። አሥርቱ ትዕዛዛት እርግጥ ነው፤ ሰዎች በአሁኑ ጊዜ ካላቸው አመለካከት ጋር አብሮ አይሄድም። “እታድርግ... አድርግ...” የሚል ትዕዛዝ እንጂ በቅንፍ ለምን ማድረግ እንደሌለበት ወይም ማድረግ እንዳለበት ምክንያቱን አይዘረዝርም። “ማንንም የማይጎዳ ከሆነ ከጋብቻ ከልል ውጪ የሩካቤ ሥጋ መፈጸም ስህተት የሚሆነው ለምንድነው? ልጆቼን የማያከብረውን? ጥዋትና ማታ አየገባ ልጆቼን የሚቀጠቅጠውን? መንፈሳቸውን የሚሰብረውን አባት ማክበር ለምን ያስፈልጋል? ስድስት ቀን ብቻ ለምን እንሠራለን? ሰባቱንም ቀን መሥራት ችግሩ ምንድነው?” የሚል ጥያቄ ይጠይቃሉ። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ አሥርቱ ትዕዛዛትን ይዘረዝራል እንጂ ከያንዳንዱ ትዕዛዝ በኋላ “ለምን?” ለሚለው ጥያቄ መልስ አይሰጥም።

ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ በጻፈለት የመጀመርያው መልዕክቱ “...ሰው በእጉዝ፣ ከተጠቀመበት ሕግ መልካም መሆኑን እናውቃለን” (1 ጢሞ. 1:8) እንዳለው ቀደም ሲል ተመልክተናል። ለመሆኑ ሕግ መልካም የሚሆንበት በምን ዓይነት ሁኔታ ነው? ሕግ ነጻነታችንን ይጠብቃል። “ይጠብቃል” በንል በምን ዓይነት ሁኔታ ይሆን? ሕግ ለነጻነታችን ገደብን ያበጃል እንጂ ነጻነታችንን እንዴት ይጠብቃል? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ስለ አሥርቱ ትዕዛዛት ትክክለኛ መረዳት ሲኖረን ነጻ የሆነና ደስ የሚያለኝ ሕይወት እንዲኖረን ያደርጋል። እውነተኛ መመሪያና ትክክለኛ የሆነ ምርጫ መምረጥን እንግርበታለን። በሕይወታችን ደቡቅ ለመሆን የምንመርጠው ምርጫ ወሳኝነት አለው። “እሺ!” ወይም “እምቢ!” የምንለው፣ ከእግዚአብሔር ጋር ለሚኖረን እንዲሁም እርስ በርስችን ለሚኖረን የተቀራረብ ግንኙነት ወሳኝ ነው። እግዚአብሔር የፈጠረን ለብቻችን ወይም በተናጠል እንድንኖር ሳይሆን ከሰው ጋር በሚኖረን ግንኙነት ደስ ብሎን እንድንኖር ነው። አሥርቱ ትዕዛዛት በሙሴ ዘመን ለአገሩት ሰዎች ብቻ ሳይሆን በአሁንም ዘመን ላለው ሰዎች በጣም አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት ይሄ ነው።

ደቡታ፣ ሰላም፣ የሕይወት እርካታ ማግኘት የምንችለው በሕይወታችን የምንወስናቸው ውሳኔዎች “ፈሪሃ እግዚአብሔር ያልገደላቸው” ሲሆኑ ነው። አሥርቱ ትዕዛዛት እግዚአብሔር ምን ዓይነት ባሕር እንዳለው፣ ምን ደስ እንደሚያስገኘው ወይም ምን እንደሚፈልግ ያመለክተናል። በሲና ተራራ እግዚአብሔር ግልጽ በሆነ ሁኔታ ተናገረ። እነዚህም ትዕዛዞች ግራ የሚያጋቡ፣ ተጨባጭነት የሌላቸው፣ አሳብ ብቻ ወይም ተራ ፍልስፍና የተደባለቀባቸው ሳይሆኑ፣ የሰውን የግል ሕይወት በቀጥታ የሚነኩ ናቸው። ሰው ለማየት ፈቃደኛ ከሆነ፣ ከትዕዛዙ ባሻገር የሕጉ ባለቤት ወይም ጌታ ትክክለኛ ማንነቱን በግልጽ ማየት ይችላል። ከእርሱም ጋር ሆነ ሰው እርስ በርስ የተቀራረበ ግንኙነት እንዲኖረውና በዚያም ደስ ብሎት እንዲኖር የሚፈልግ አምላክ መሆኑን ይገነዘባል። በአሥርቱ ትዕዛዛት እግዚአብሔር የእርሱን ማንነት ብቻ ሳይሆን የመምረጥ ሙሉ ነጻነትና ችሎታ የሰጠው መሆኑንም ያውቃል። ሰው የመምረጥ ችሎታና ሥልጣን በሌለበት ጠው፣ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ “እሺ!” ወይም “እምቢ!” ማለት ይችላል። ይሁን እንጂ የመምረጥ ነጻነቱ ከኃላፊነት ወይም ከተጠያቂነት ነጻ እንደማያደርገው ማወቅ አለበት።

አሥርቱ ትዕዛዛት እንደ ሀሳብ ለሰው የቀረቡ አይደሉም። “ደስ ካለህ ታዘዛቸው፣ ደስ ካለህ ግዴላም ተዋቸው” በማለት አልተሰጠውም። ቀጥተኛ የሆነ ትዕዛዝ ነው። ሕጎቹን የሚሰብራቸው ወይም የማይጠብቃቸው ከሆነ አስፈላጊውን ቅጣት ያገኛል። እነዚህ ሕጎች ዓለም አቀፋዊ ናቸው። በዓለም ዙሪያ ከነዚህ ትዕዛዞች ነጻ የሆነ ወይም የማይመለከተው ሰው የለም። የምንኖረው ሕግ ጠብቆ ወይም ታዛ በሚኖር ሕብረተሰብ እንዲሁም የተፈጥሮ ሕግ በሚሠራበት ዓለም ውስጥ ነው። የተፈጥሮን ሕግ ችላ ብንል፣ ለምሳሌ የቤታችን ጣራ ላይ ወጥተን ጫፉ ላይ ለመቆም ብንሞክር፣ ግራሺቲ ወይም ስበት ወደ ታች ስንወርድ ስለምንወድቅ መጎዳታችን እንደማይቀር ግልጽ ነው። ልክ እንደተፈጥሮ ሕግ፣ የሞራል ወይም የመንፈሳዊ ሕግ አለ። እነዚህን ሕጎች ብንሠብር የሚደርስብን ሥጋዊና መንፈሳዊ አደጋ ይኖራል። መጽሐፍ ቅዱስ “ኃጢአት እየሠራች የምትኖር ነፍስ ትሞታለች” ይላል። ኃያሉ እግዚአብሔር ሞራላችንና መንፈሳዊ ሕይወታችንን በትክክል መምራት እንድንችል፣ ፍቅርና ነጻነትን እንዲሁም ዓላማና ትርጉም ያለበትን ሕይወት የምናገኝበት መመሪያ እንዲሆን አሥርቱ ትዕዛዛትን ሰጥቶናል።

አሥርቱ ትዕዛዛትን ማወቅ ወግ አጥባቂ ያደርገን ይሆን?

እንዳንድ ክርስቲያኖች "በአሥርቱ ትዕዛዛት ላይ ትኩረት መስጠት ሕግ አጥባቂ ወይም ሕግ አክራሪ መሆን ነው" ይላሉ። "ግልጽ የሆኑትን የምናውቃቸውን አሥርቱ ትዕዛዛትን እንኳን መጠበቅ እንደማንችል እያወቅንገጠለቅ ብሎ መመርመሩ ይህን ያህል ምን ያስፈልጋል? የበለጠ ወግ አጥባቂዎች ወይም ሕግ አክራሪዎች አያደርገንም ወይ? ብለው የሚጠይቁ እሉ። በመሠረቱ የበለጠ ሕግ-አጥባቂዎች የምንሆነው ሕጉን እንደሚገባው ማወቃችን ሳይሆን አለማወቃችን እንደሆነ የተገነዘቡት አይመስሉም። ለምሳሌ እግዚአብሔር "አትግደል" የሚል ትዕዛዝ ሰጥቶናል በማለት ሌላውን አለመግደላችን ሕጉን የጠበቅን መስሎ ሊሰማን ይችላል። ነገር ግን ይህን "አትግደል" የሚለውን ስድስተኛውን ትዕዛዝ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፉትን ሁሉ በጥንቃቄ ብንመረምር "መግደል" የሚለው ቃል ሌላውን መጥላት፣ በሌላው ላይ ቁጣን ያለአግባብ መግለጽን የሚያጠቃልል መሆኑን እንገነዘባለን። ሊያሰሱ "ለቀደሙት ሰዎች 'አትግደል' የገደለ ይፈረድባቸዋል" እንደ ተባለ ሰምታችኋል፤ እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ወንድሙን ያለ አግዛዝ የሚቆጣ ይፈረድባቸዋል፤ ግንም ወንድሙን ጆል የሚል በሽንገ ፊት ይጠቀስባቸዋል፤ ደደብ የሚለው ደግሞ የገዛውን እሳት ፍርድ ይጠብቀዋል" እላቸው (ማቴ. 5:21-22)። እንዲሁም "አታመንዝር" የሚለውን ትእዛዝ "የሙሴ ሕግ እናንተን አይመለከታችሁምና አታስቡ" በማለት ፈንታ፤ ሊያሰሱ ሲያጸናውና በሰፋት እንድንመለከተው ሲያደርገን እናያለን። "አታመንዝር" እንደ ተባለ ሰምታችኋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ሴትን በምኞት ዓይን የተመለከተ ሁሉ በልቡ ከእርሷ ጋር አመንዝሮአል" (የማቴ. 5:27) ይላል። ታዲያ ይህን ማለት ሕግ አክራሪነት ወይም አጥባቂነት ነው? ፈጽሞ አይደለም። ነገር ግን እግዚአብሔር ስለ ቅድስና የሰጠውን ከፍተኛ ሥፍራ ወይም ደረጃ ዝቅ አድርገን እንዳንመለከት ይረዳል። ቅድስና ምንን እንደሚያጠቃልል ስንረዳት ቅድስናን ዝቅ አድርገን እንዳናይ ወይም ያለውን ከፍተኛ ደረጃ አሳንሰን እንዳንመለከት ይረዳል።

ወግ አጥባቂነት ወይም "ሕግ አክራሪነት" ስንል ምን ማለታችን ይሆን? ሕግ አክራሪነት ከመጽሐፍ ቅዱስ በላይ የሆኑ ሕግና ሥርዓቶችን መጠ

በቅ ነው። ሳውሎስ የገላትያ ቤተ ክርስቲያን አማኞችን ስለ ደህንነት ካስተማራቸው ትምህርት ውጪ ሌሎች ከአይሁድ እምነት የመጡ "ለመዳን የሙሴን ሕግ መጠበቅ መገረዝ ያስፈልጋችኋል" ይሏቸው ነበር። ይሄ ክርስቶስ ካስተማረው መሠረታዊ ከሆነ ትምህርት ውጪ ሰዎች ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችሉት በእምነት ብቻ ነው የሚለውን የሚቃረን ነበር። ለዚህ ነው ሳውሎስ "ጻድቅ በእምነት ይኖራል" ብላተባለ፤ ግንም በእግዚአብሔር ፊት በሕግ እንደማይጻድቅ ግልጽ ነው። ሕግ በእምነት ላይ የተመሠረተ አይደለም፤ ነገር ግን ሕግጋትን የሚፈጽም ሰው በእነርሱ በሕይወት ይኖራል ተብሏል (ገላት. 3:11-12) ያለው።

የእግዚአብሔር ትዕዛዛት ወይም ሕግጋት የተለያዩ አገልግሎት ወይም ጥቅም ስላለው፤ እንዴት መጠቀም እንዳለብን ማወቅ እንደሚገባን ደጋግመን ገልጽናል። አሥርቱ ትዕዛዛት ከሚሰጠው አገልግሎት እንደኛው፤ ራጢአታችንን እንዲሁም አኛን እንደሚያስፈልገን እንድናውቅ ማድረግ ነው። ሲለዚህ ሕግ ወደ ሊያሰሱ እንድንመለከት ያደርገናል። ሳውሎስ ሮሜ 10:4 ላይ፤ "ለሚያምን ሁሉ ጽድቅ ይሆን ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው" ይላል። ይህን ሲል፤ የሕግ ዋና ዓላማ ሊያሰሱን ያመለክታል ማለት ነው። የእግዚአብሔር ሕግ ምንን እንደሚጠይቅ በደንብ መረዳት፤ የእግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ያዘጋጀልንን ጸጋ የበለጠ በግልጽ እንድንረዳ ያስችለናል። በአሥርቱ ትዕዛዛት ውስጥ የተከረዘሩት የሥነ ምግባር (የሞራል) ሕጎች፤ የሊያሰሱ ክርስቶስን ትክክለኛ ማንነትና እንዲሁም ሥራውን የሚገልጹት በምን ዓይነት ሁኔታ ይሆን?

እንደኛው፤ ለእግዚአብሔር አብ የነበረውን የክርስቶስን ፍጹም ታዛዥነት ያሳየናል። መጽሐፍ ቅዱስ ንገር ግን የተወሰነው ዘመን በደረሰ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን፤ ከሕግም ቢታች የተወለደውን ልጁን ላከ፤ ይህም የሆነው የልጅነትን መብት እናገኝ ዘንድ ከሕግ ቢታች ያሉትን ለመዋጀት ነው" ይላል (ገላት. 4:4-5)። የእግዚአብሔር ሕግ የሰውን ውስጣዊ ሕይወት ይመረምራል። ለቅድስና የሚያስፈልገውን ነገር ሁሉ በውስጡ ይዟል። ከእነርሱ ውስጥ ሥጋ የለበሰ ሰው እንዲሁም እንኳን መጠበቅ አይችልም። ጴጥሮስ በ1ኛ መልዕክቱ 2:22 ላይ ሲለ ሊያሰሱ ሲናገር፤ "እርሱ ራጢአትን አላደረገም፤ በለፋም ተንኮል አልተገኘበትም" ይላል። ይህን ሲል፤ በእኛ ምትክ ሆኖ እያንዳንዱን ሕግ መፈጸሙን ሲገልጽ ነው። በእምነት ከእርሱ ጋር ከተያያዘን፤ እግዚአብሔር የሚያየን

ሕግን ሁሉ እንደጠበቅን አድርጎ ነው። ስለዚህ ሕጉ በክርስቶስ በኩል ያለ ውን ፍጹም የሆነ ቅድስና ምን እንደሆነ ያሳየናል።

የእግዚአብሔር ትዕዛዛት ወይም ሕግጋት ሌላው የሚያሳየን የክርስቶስን ቤዛነት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እኛ ኃጢአት ሲል በመስቀል ላይ ተለቅሎ እንደሞተ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። ትዕዛዛቱን ወይም ሕግጋቱን በደንብ ካላወቅን ይህን ያህል ሞትን የሚያመጣ (የሚያስከትል) ኃጢአት አልለራንም ማለታችን አይቀርም። ስለ ሕግጋት ሙሉ መረዳት ሲኖረን ግን የኃጢአታችን ብዛትና ትልቅነት በማየት የሚቤገን ጌታ እንደሚያስፈልገን እንረዳለን። ክርስቶስ የሞተው ስለ እኛ ኃጢአት ነው። ጣዖት አምላኪዎች፣ ዘማዊዎች፣ ሌቦች፣ ነፍስ ገጥኞች ወዘተ በመሆናችን እኛን ከኃጢአት ሞት ለማዳን ኢየሱስ ክርስቶስ የግድ በመስቀል ተለቅሎ መሞት ነበረበት። በመጨረሻ የእግዚአብሔር ትዕዛዛት በክርስቶስ አምነው ለጥንት አማኞች (ክርስቲያኖች) በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እንዴት ዓይነት ሕይወት መኖር እንዳለባቸው ያሳያል።

ለው እውነትን ማወቅ የሚችለው በሰው ፍልስፍና፣ ጥበብና ዕውቀት ሳይሆን ከእግዚአብሔር ቃል ብቻ ነው። ለይጣን ይህንን በማወቅ በየዘመናቱ መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥፋት ከፍተኛ ጥረት አድርጓል። ይሁን እንጂ እልተሳካለትም። በዘመናችን ሰይጣን ዘዴውን በመለወጥ መጽሐፍ ቅዱስን በግልጽ በአደባባይ ተሰብስቦ እንዲቃጠል በማድረግ ፈንታ፣ ለመጽሐፍ ቅዱስ ምትክ በመፍጠር፣ በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ውስጥ የሰዎች ልምምድ፣ የዘመኑ ደማቅ መዘቃ መከላከልና ሥፍራ እንዲይዝ እያደረገ ነው። በቅርቡ አንዱ "በእሁኑ ጊዜ ሰብከት አያስፈልገንም፤ የሚያስፈልገን በሽብሻባ ማምለክ ብቻ ነው። ጌታን በዝማሬ ስናመለግን ሁሉ ነገር ልክ ይመጣል፤ ሰይጣንም ከአጠገባችን ይጠፋል" አለ። ይህ ሰው ከልቡ እውነት የተናገረ ይምሰለው እንጂ የሰይጣንን ውሸት የሚያስተጋባ መሆኑን የተረዳ እይመስለንም። ጌታን በዝማሬ ማመስገን መጥፎ ነው ማለታችን ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቃል ሊተካ አይችልም ማለታችን ነው። "መዝሙር የቃሉ ምትክ ይሆናል" ማለት የሰይጣንን ውሸት መቀበል ይሆናል። ሰው እውነቱን እንዳያውቅ ወይም ያወቀውን እውነት ለማደናገርና ለማሳሳት ሁለት ዓይነት እርምጃዎችን በመውሰድ ነው። ይኸውም አንደኛው እውነትን ፊት ለፊት በመቃወም ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ እውነትነት የሌለውን ነገር እውነት እንዲመስል አጣምሞ

ወይም እለመስሎ በማቅረብ ነው። በዚህ ዘዴው ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ብዙዎችን አሳስቶ ወደ ሲኦል እንዲወርዱ አድርጓል። ይህንን ዘዴውን አሁንም እየተጠቀመበት ነው። ይኸውም "በጸጋው እንጂ በሕግ ይህንን ትን ሰላገጥን"፤ 'ይሄ ኃጢአት ነው፤ ያ ኃጢአት ነው' በማለት መጨነቅ የለብንም" የሚል ውሸት በመንዛት ነው።

ሰይጣን በተንኮላኛነቱ ረቂቅ በመሆኑ ሔዋንን ፊት ለፊት "እግዚአብሔር የነገራችሁ ነገር ውሸት ነውና አትመኑት" ወይም "እግዚአብሔርን መታዘዝ የለባችሁም" አላሳትም። በረቀቀ አነጋገር "...እግዚአብሔር እንዲህ ብሎ አዘኝኋል?" የሚል ጥያቄ አቀረበላት። እውነቱን ለመረዳት ጥያቄ ያቀረበ ይምሰል እንጂ፤ ዓላማው የእግዚአብሔርን አሳብ ለመቃወም ነበር። ሰይጣን በሔዋን አዕምሮ ውስጥ ለመጨመር የፈለገው፤ እግዚአብሔር የእነርሱን ሙሉ ደስታ እንደማይፈልግ፤ የሚጣፍጠውን ከልክሎ፤ የማይጣፍጠውን ፍሬ እንዲበሉ የወሰነባቸው፤ እንዲሁም የመምረጥ ነጻነታቸውን እንደገፈፈባቸው አድርጎ በማሳየት ነው።

ሰይጣን ሔዋንን "በአትክልቱ ካሉት ዛፎች ሁሉ ፍሬ እንዳትበሉ በእርግጥ እግዚአብሔር እዝዝእኝኋል?" ብሎ በመጠየቅ በእግዚአብሔር በጎነት ላይ ጥርጣሬ እንዲኖራት ለማድረግ እንደሞከረው፤ ዛሬም ሰይጣን የክርስትና ሕይወት ደስታ የሌለው አድርጎ ለማሳየት "አሥርቱ ትዕዛዛትን" የክርስቲያኖችን ደስታ ገፋፋ እንደሆነ አለመስሎ ያቀርባል። ሰይጣን እግዚአብሔር የተናገረውን ቃል እየጠመዘዘ በማቅረብ ለዎች እግዚአብሔርን በመጥፎ ሁኔታ እንዲሰሉት ወይም እንዲመለከቱት ለማድረግ ጥረት ያደርጋል። ፊት ለፊት በግልጽ አይናገረው እንጂ፤ ለማስተላለፍ ሲሞክር የሚታየው መልዕክት፤ "እግዚአብሔር ከሚያስጠገኝህ የተሻለ እኔ አስጠገኝኋለሁና እግዚአብሔርን መከተል ትታችሁ እኔን ተከተሉኝ" የሚል ይመስላል። "እግዚአብሔርን ብትከተሉ የምታገኙት ነገር ቢኖር "አድርጉ... አታድርጉ..." የሚል ትእዛዝን መቀበል ነው። እኔን ብትከተሉ ግን የምታገኙት ሙሉ ነጻነትን ነው። እኔን ብትከተሉ የፈለጋችሁትን ለማድረግ ነጻነት ይኖራችኋል፤ እግዚአብሔርን ለመከተል ብትመርጡ ግን በፈተናና በመከራ ውስጥ እንድትኖሩ ያደርጋችኋል" ይላል። ይህን ዓይነት ውሸት ሰይጣን የሚነዛው ክርስቲያኖች ሕይወታቸውን በቅድስና እንዳይመሩ ለማድረግ እንደሆነ ተገንዝበን ፊት ለፊት እንቃወመው።

ሕይወት የሌላቸው አማልክት አይኑርህ

“ከእኔ በቀር ለሌሎች አማልክት አይኑርህ።”

(ዘፀአት 20፥3)

በምዕራቡ ዓለም ወላጆች ልጆቻቸው ገና ከህጻንነት ዕድሜያቸው ጀምሮ እንዲማሩላቸው ከሚፈልጓቸው የተለያዩ መልካም ከሆኑ ባህሪዎች ማከከል አንደኛው ያላቸውን መልካም ነገር ለሌሎች ሰዎች ማከፈልን ነው። ለምሳሌ ከረሜላ ወይም ጣፋጭ ብስኩት ቢይዙ ከጓደኞቻቸው ወይም ከወንድሞቻቸውና ከእህቶቻቸው ጋር ተካፍለው እንዲበሉ እንዲሁም ባላቸው መጫወቻ አብረው እንዲጫወቱ ይመከሯቸዋል። በዚህ ዓይነት የሚያድጉ ልጆች ብዙ ጊዜ ሙሉ ሰው ሲሆኑ ያላቸውን መልካም ነገር ለሌሎች ማከፈል ወይም ተካፍሎ መብላት ከባድ አይሆንባቸውም። ይሁን እንጂ ሰው ምንም ያህል ለጋሰ ቢሆን ለማንም ማከፈል የማይፈልገው አንዳንድ ግላዊ የሆኑ ነገሮች እንዳሉት የታወቀ ነው።

ለምሳሌ የኑሮ ጓደኛውን ፍቅር ምንም ያህል ለጋሰ ቢሆን ምንም ያህል ቢወደው ለሌላ ሰው ማከፈል ወይም ማጋራት ፈቃደኛ የሚሆን ሰው ይኖራል ብለን መገመት ያስቸግረናል። ሰው የሚወዳትን የኑሮ ጓደኛውን ፍቅር ምንም እንዲከፈልበት እንደማይፈልገው ሁሉም በሰጠታው በጣም ቸርና ለጋሰ የሆነው አግዚአብሔርም ስለ ደህንነታቸው ሲል እንድልጁን መስዋዕት አድርጎ የሰጠላቸውን እንደ ዓይኑ ብሌን የሚወዳቸው ልጆቹ ፍቅራቸውን እንዲሁም ታማኝነታቸውን ከእርሱ በቀር ለሌሎች አማልክት እንዲሰጡ ወይም እንዲያጋሩ ፈጽሞ አይፈልግም። ወሰን በሌለው ምሕረትና ፍቅር የተሞላ እንዲሁም ቸርነቱና ጸጋው የተትረፈረፈ አምላክ ቢሆንም እምላክነቱንና ክብሩን ግን ማንም እንዲከፈልበት ወይም እንዲጋራበት አይፈቅድም። አግዚአብሔር ክብሩንም ሆነ እምላክነቱን ሰውም ሆነ አማልክት እንዲጋሩት ስለማይፈልግ ነው። ለሰው “ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይኑርህ” የሚል የመጀመሪያውን ትዕዛዝ የሰጠው።

በታላቅነቱ እርሱን የሚመስል በኃይልም ሆነ በሥልጣን የሚወዳረው ወይም ከእርሱ ጋር ተቀራራቢነት ያለው ወይም “ከአግዚአብሔር ቀጥሎ” ወይም “በሁለተኛ ደረጃ ነው” የሚባል ሌላ አምላክም ሆነ ኃይል የለም። እምልኮቻችንን ብቻ ሳይሆን በጠቅላላው “የእኛ ነው” የምንለው ነገር ሁሉ ከእርሱ የተቀበልነው በመሆኑ እኛነታችንንም ሆነ “የእኛ ነው” የምንለውን ሁሉ ለማንም ሳናካፍልና ምንም ሳናሰቀር ሙሉ በሙሉ ለእርሱ እንድንሰጠው ይፈልጋል። ከሰማይ በላይም ሆነ ከሰማይ በታች አሉ ለሚባሉት ሌሎች አማልክት ለእርሱ ብቻ የሚገባውን ክብር ማግኘት ከፍለን “ይሄ የእኛ ድርሻ ነው” ብለን እንድንሰጠው አይፈቅድም። ያለንን ቁሳቁሳዊ የሆነውን ነገር ብቻ ሳይሆን ሁለንተናችንንም ለማንም ሳናጋራ ያለንን ሁሉ ለእርሱ እንድንሰጠው ይፈልጋል። ለሥርቱ ትዕዛዛት ክብር ሁሉ ለአግዚአብሔር ብቻ የተገባ እንደሆነ በማወጅ ይጀምራል።

ከማንኛውም ነገር የበለጠ አግዚአብሔር በሕይወታችን የመጀመሪያውንና ከፍተኛውን ሥፍራ መያዝ እንዳለበት መጽሐፍ ቅዱስ በተለያዩ ሥፍራ በግልጽ ይናገራል። አስቀድመን “የአግዚአብሔርን መንግሥት” የምንሻ ከሆነ የጌቶች ጌታ የገጥሞች “ገጥሡ” የሆነው ኃይሉ አግዚአብሔር በሕይወታችን የመጀመሪያውን ሥፍራ ወይም ደረጃ እንዲይዝ መፍቀድ አለብን። ለዚህ ነው “ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይኑርህ” የሚለውን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ የሰጠን። አግዚአብሔር ለሥርቱ

ትዕዛዛትን በሰጠበት ወቅት፤ እስራኤላውያን ወደ ባዕድ አምልኮት የመሳብ ዝንባሌ በነበራቸው ጊዜ ስለ ክርክር የመጀመሪያው ትዕዛዝ ከጠዕድ አምልኮታቸው እንዲገቡ ለማሳሰብ የተሰጣቸው ትዕዛዝ እንደነበረ ግልጽ ነው። እስራኤላውያን በግብጽ ባርነት ውስጥ በነበሩበት ዘመን ለብዙ ዓመታት ብዙ እውነትነት የሌላቸው አማልኮት ሲመለከቱ ያዩና የተለማመዱ ሕዝቦች ክርክር ግብጽውያን በአንድ አምላክ ብቻ ሳይሆን በብዙ አማልኮት ወይም ጣቦታት የሚያምኑ ሕዝቦች ክርክር ወንዙን፤ ተራራውን፤ ሸለቆውን፤ ጸሀይና ወረቀትን እንዲሁም ከየክብሩን እንደ አምላክ አድርገው በመቆጠር ይሰግዱላቸው ክርክር። እስራኤላውያንም ብዙ አማልኮት በሚመለከቡት ሕብረተሰብ ውስጥ ለረጅም ዘመናት በመኖራቸው፤ የግብጽውያን ባሕልና ልምምድ በአነርሱ አምላክ ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ አድርገዋቸው ክርክር ግብጽውያን፤ አምላክ ብለው የሚሰግዱላቸውን ጣቦታት ሁሉ እስራኤላውያንም ይሰግዱላቸውና ያመልካቸው ክርክር።

እስራኤላውያን ከግብጽ ባርነት ነጻ ሆነው ቢወጡም፤ ቀደም ሲል ወደተለማመዱት ወደ ጣቦት አምልኮት የመሳብ ዝንባሌ ነበራቸው። ይህ በመሆኑ እስራኤላውያን እግዚአብሔርን በየጊዜው ሌሎች አማልኮትን በማምለክ ያሳኩት ክርክር። ይህንኑ በጥብቅ በሕዝቁል አማካኝነት ሲገልጽ፤ “እነርሱ ግን በእኔ አመጽ፤ ሲሰሙኝም አልፈለጉም፤ ዐይኖቻቸውን ያሳረፉ ባቸውን ርክሳ ያሰሉት አላነወገዱም” (ሕዝ. 20:8-9) ይላል። ይሄ የመጀመሪያው ትዕዛዝ በብሉይ ኪዳን ዘመን ሰነድ ሰዎች ብቻ ሳይሆን፤ በዚህ ዘመን ላለነው አማኞችም በጣም አስፈላጊ ነው። ብዙዎቻችን በላፋችን “እግዚአብሔርን እወዳለሁ፤ በሕይወቴ ቅድሚያን የምሰጠው ለእርሱ ነው” እንበል እንጂ በሕይወታችን ከፍተኛውን ሥፍራ የሰጠናቸው፤ ጣቦት የሆኑ ብን ቆሳቆሳዊ ነገሮችና እንዲሁም ሰዎች አሉን። እነዚያ ከእግዚአብሔር የበለጠ የምንወዳቸው፤ በሕይወታችን ከፍተኛውን ሥፍራ የሰጠናቸው ሰዎች ጣቦት ሊሆኑብን እንደሚችሉ የታወቀ ነው።

ጣቦታችን ምንድን ነው?

ለመሆኑ የእኔና የእናንተ አምላክ ወይም እግዚአብሔር ማን ይሆን? ከእግዚአብሔር የበለጠ የምንወዳቸው ግንኙነታቸው ነገሮች ወይም ሰዎች ጣቦት ሊሆኑብን እንደሚችሉ ተገንዝቦን ይሆን? ምንጊዜም ቢሆን እግዚአ

ብሔር አንደኛ እንጂ፤ ሁለተኛ መሆን አይፈልግም። እርሱ ፍጹም የሆነ ኃይል አምላክ፤ የንጉሦች ሁሉ ንጉሥ፤ የጌቶች ሁሉ ጌታ ስለሆነ፤ በሁለተኛ ደረጃ መታየት አይፈቅድም። “ከግብጽ ከባርነት ምድር ያወጣሁህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ። እኔ በቀር ሌሎች አማልኮት አይኑርህ። ሲል፤ ከብርን ለማንም ማከፊል ወይም ማጋራት እንደማይፈቅድ መግለጹ ነው። በጅምላ ሳይሆን በተናጥል ለእያንዳንዱ እስራኤላውያን በነፍሱ ወከፍ እንደተናገረ የምንረዳው፤ “ከግብጽ ከባርነት ምድር ያወጣችሁ...” በማለት ፈንታ፤ “ከግብጽ ምድር ያወጣሁህ...” በማለት መናገሩ ነው። በዘመኑ ያለነውም ሰዎች፤ አሥርቱ ትዕዛዛት በተሰጠበት ዘመን የነበሩትን ሰዎች የምንመስልበት ነገር አለን። በአሁኑ ጊዜ ያሉን ጣቦታትም እንዳንደቅ ከጥንቶቹ ጣቦታት ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው ናቸው። በአሁኑ ዘመን ላለ ነውም ሰዎች እግዚአብሔር ሲያስተላልፉና የሚፈልገው መልዕክት፤ “እኔ በቀር ሌላ አምላክ ስለሌለ፤ ...በአሳብህ፤ በሕይወትህ፤ በኑሮህ... እንዲሁም በዕለታዊ ሥራህ እኔን ብቻ አስቀድም” የሚል መልዕክት ነው።

“እስራኤላውያን፤ ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸውን፤ ትልቅ ውለታ የዋሰላቸውን እግዚአብሔርን ትተው ሌሎች አማልኮትን ወደማምለክ እንዴት አዘነበሉ?” ብለን በመደነቅ መጠየቃችን አይቀርም። በችግራቸውና በጭንቀታቸው ወቅት የደረሰላቸውን አምላክ ከተስፋይቱ ምድር ሲገቡ፤ ሁኔታዎች ጥሩ ሲሆንላቸው ፈጥነው የሚረሱት መሆኑን የሚያውቀው አምላክ፤ “አምላክህ እግዚአብሔር ለአንተ ለመስጠት ለአባቶችህ ለአብርሃም፤ ለይስሃቅና ለያዕቆብ ወደ ማለላቸው ምድር ሲያስገዝህ፤ በዚያም ያልሠራሃቸውን ታላላቅና የማሩ ከተሞችን፤ የራሱን ባልክፋ መልካም ነገሮች ሁሉ የተሞሉ ቤቶችን ያልቆፈረሃቸውን የውሃ ጉድጓዶች፤ ያልተከልሃቸውን የወይን ተክሎችን የወይራ ዛፎች ሲሰጥህ፤ በልተህም ስትጠግብ፤ ከባርነት ምድር ከግብጽ ያወጣሁህን እግዚአብሔርን እንዳትረሳ ተጠንቀቅ” በማለት አስቀድሞ ማስጠንቀቂያ ስጥቷቸው ክር (ዘጸ. 6:10-12)። ይህንን የመሰለ ተደጋጋሚ ማስጠንቀቂያ ቢሰጣቸውም እስራኤላውያን እየደጋገሙ ልባቸውን ወደ ጣቦት አምልኮት በመመለስ በጎ ያደረገላቸውን አምላክ ያስቀይሙትና ያሳኩት እንደነበረ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። ችግራቸው ለመሆኑ ምን ነበር? የእነርሱ ችግር በአሁኑ ጊዜ ካለነው ሰዎች ችግር ጋር ተመሳሳይነት ይኖረው ይሆን?

እኔና እናንተሰ በሕይወታችን እግዚአብሔርን ማስቀደም አስቸጋሪ የሚሆንብን ምክንያት ምን ይሆን? እግዚአብሔርን ማስቀደም ከባድ የሚሆነው ለእኛ ብቻ ሳይሆን በእምነታቸው “ብርቱ ናቸው” ለሚባሉትም ከእኛ ቀድመው መጥተው ላለፉትም ለዎች ጭምር ነው። አንድ ጊዜ የአንድ ትልቅ ቤተ ክርስቲያን መጋቢ የሆኑ አንድ አሜሪካዊ “የቤተ ክርስቲያን መጋቢ ከሚያጋጥሙት ችግሮች ውስጥ ከባዱ የትኛው ነው? እርሶ በረጅሙ የአገልግሎት ዘመን ውስጥ ከባድ ሆኖ ያገኙት የትኛው ጋላፊ ነት ነው? መስበክ ነው? ችግር ላለባቸው ምዕመናን የምክር አገልግሎት መስጠት ነው? ወይስ ማስተዳደር?” ተብለው ለተጠየቁት ጥያቄ መልስ ሲሰጡ “በአገልግሎቱ ውስጥ በጣም ከባድ ወይም አስቸጋሪ ሆኖ ያገኘ ሁኔታ እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት አይደሉም። እውነት ነው እነዚህ ሁሉ ከፍተኛ ጉልበትና ጊዜ የሚጠይቁ ናቸው። ቢሆኑም ከነዚህ ሁሉ የበለጠ ሌላ አስቸጋሪ ነገር አለ። በየዕሁዱ በማቀርበው መልዕክት የብዙ ሰዎችን ሕይወት የሚያካ ወይም የሚለውጥ ትምህርት ባቀርብ በሥነ ምክር አገልግሎት የብዙዎችን ትዳር ከመፍረስ ባድን በቤተ ክርስቲያናችን ያሉትን ተባባሪ አገልጋዮችና የቤተ ክርስቲያኒቱን ትልቅ በጀት የማስተዳደር ብቃት ኖሮኝ በመልክም ሁኔታ ባስተዳድር በጌታ ዓይን ሲታይ ግን ፍጹም ፍሬ ቢሰ ወይም ዋጋ የሌለኝ ልሆን እችላለሁ። በሕይወቴ በየቀኑ ማድረግ የሚያቅተኝ አንድ ነገር ቢኖር ከጌታዬ ጋር የተቀራረበ ግንኙነት ይዤ መኖር በሕይወቴ እርሱን ከሁሉ ነገር በላይ ማስቀደም ከእርሱ ጋር በቂ ጊዜ ማሳለፍ ነው” አሉ። ይሄ የእርሳቸው ብቻ ሳይሆን የብዙዎችንም ችግር ነው። ከእግዚአብሔር በፊት የምናስቀድመው ጊዜያችንና ጉልበታችንን የምንሰጠው ምድራዊም ሆነ መንፈሳዊ ነገር ሌላው ቀርቶ አገልግሎታችንን እንኳን ቢሆን ከእርሱ ጋር በቂ ጊዜ እንዳናሳልፍ የሚያደርገን ከሆነ እግዚአብሔርን ቅር ያስጥል እንጂ አያስደስተውም።

በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የነበሩ ለግኞች ተስፋቸው የማይጠፋ ወይም ዘላቂነት ያለው እንዲሆን እምነታቸው ጤናማ ሆኖ እንዲዘልቅ ከፍተኛ ጥረት ያደርጉ እንደ ነበር የራዕይ መጽሐፍ ይገልጻል። ይሁን እንጂ “...የምንትፍጠህ ነገር አለኝ ይኸውም የቀድሞውን ፍቅር ሆነ ትተሃል” በማለት የነበረባቸውን ድካም ይገልጻል (ራዕ. 2:4)። በዕለታዊ ሥራችን የሚያስመለከጥን ሥራ መሥራታችን ጥሩ መንፈሳዊ ትምህርት ተምረን ረቂቅ የሆነ ምስጢር መግለጻችን እንዲሁም በአገልግ

ሎታችን ብርቱ ሆነን መቆም መቻላችን ብቻ በቂ አይደለም። ለመንፈሳዊ ሕይወት ዕድገታችን እንዲሁም ጌታን ደስ ለማለት ከእርሱ ጋር የሚኖረን የተቀራረበ ግንኙነት ወላጅነት ስላለው በልባችን ውስጥ ለእርሱ የምንሰጠው ሥፍራ ወይም ደረጃ የመጀመሪያው መሆን እንዳለበት ማወቅ ይገባናል። ንጉሥ ሠለሞን “በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን በራስህ ማስተዋል አትደገፍ በመንገድህ ሁሉ እርሱን ዕውቅ እርሱም ትዳና ሆነ ቀና ያደርገዋል” ይላል (ምሳሌ 3:5-6)። ሠለሞን ይህን ቃል የተናገረው የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ከሕጻንነት ዕድሜው ጀምሮ ቢያውቅም በግል ሕይወቱ ግን ያልተለማመደው በመሆኑ በእርሱ ሕይወት የደረሰበትን ጉዳት ተገንዝቦ ሌሎችን ለማስጠንቀቅ የተናገረው ወይም የጻፈው ይሆናል ብለን እንገምታለን።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን “ከግብጽ ከባርነት ምድር ያመጡህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ” ቢላቸው ያደረገላቸው ውለታ አስታውሰው ከእርሱ በቀር ሌላ አምላክ እንዳያመልኩ ለማስጠንቀቅ ነው። አንድ ሰው በጎ ነገር ቢያደርጉልን ውለታውን የምንመልስበትን መልካም ነገር በልባችን ማሰባችን አይቀርም። እግዚአብሔር ሰላደረገ ልን በጎ ነገር ውለታውን ለመመለስ በልባችን የሚመላለስ ነገር ይኖር ይሆን? አንድ ጊዜ አንድ የሰምንት ዓመት ልጅ ከከፍሉ ተማሪዎች ጋር ፊተና ይወሰድ ነበር። ለፊተናው እንደሚገባው የተዘጋጀ ባለመሆኑ የተሰጠውን ፊተና በጊዜ መጨረሱን ስለተጠራጠረ በፍርሃትና በጭንቀት ተሞልቶ ይንቀጠቀጥ ነበር። በጣም ከመሰጋቱ የተነሳሳው ቀውስ ሽንቱን ሰራው ላይ ለቀቀው በድንጋጤና በፍርሃት ተሞልቶ ጎንበስ ብሎ መሬት መሬት ሲመለከት ሽንቱ ወለሉ ላይ ተንጣሎ አየ። የበለጠ ደንገጠ። በጭንቀትና በድንጋጤ ተሞልቶ ቀና ብሎ ሲመለከት አስተማሪው በፊቱ ገጽታ ላይ ድንጋጤና ፍርሃት ሰላየች። ጥያቄ ካለው እንዲጠይቃት ወደ እርሷ እንዲመጣ ምልክት አሳየችው። ይሁን እንጂ ከተቀመጠበት መንቀሳቀስ አልቻለም። ምክንያቱን ባታውቅም መንቀሳቀስ አለመቻሉን የተረዳችው አስተማሪው ከመቀመጫዋ ተነስታ ወደ እርሱ ስትመጣ ሲያይ “ወይኔ! እንግዲህ ምን ማድረግ እችላለሁ? ወለሉ ላይ የተንጣለለውን ሽንቱን ልታይ ብኝ ነው። የተማሪዎች ሁሉ መሳቂያና መቀለጃ መሆኔ ነው! ምን ዓይነት አሳፋሪና ከፋ ነገር ደረሰብኝ” እያለ በዚያች አጭር ጊዜ ከራሱ ጋር ይነጋገር ነበር።

ይህን በመሰለ ጭንቀትና ፍርሃት ውስጥ በነበረበት በነዚያ ጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ ከተማሪዎች መካከል ሁኔታውን የተመለከተች እንዲትትንሽ ልጅ ውሃ የሞላበት የዓሣ ማስቀመጫ ጠርሙስ ከተቀመጠበት ሥፍራ አንስታ ከዚያ ልጅ አጠገብ ሲታልፍ የተደናቀፈች መሰላት ልጁ ላይ ለቀቀችው ውሃው እንዳለ በልጁ ላይ ተደፋ፤ ጠርሙሱም ወለሉ ላይ ተሰባበረ። ውስጡ የነበሩት ግሦችም ወለሉ ላይ ብትንትናቸው ወጣ። ውሃውም ከልጁ ሽንት ጋር ተደባልቆ ወለሉ ላይ ተንጣለለ። ያም ትንሽ ልጅ በውሃ ርለ ቁጭ ብሎ ያሰብ ነበር። “እግዚአብሔር ይመሰገን! እግዚአብሔር በሰማይ አለ! ምን ዓይነት አስደናቂ ተአምር ነው? ወለሉ ላይ ተንጣሎ የነበረው ሽንት ከውሃ ጋር ስለተደባለቀ መሸናፊን ማንም አያውቅም። ይህ እንዲህ ባይሆን ኖሮ ምን ይውጣኝ ነበር።” የከፍሎቹ ልጆች “ሽንቱን ሸና” ብለው መሳቂያ ያደርጉኝ ነበር። አለ። የሚገርመው ነገር ከዚህ በፊት ያ ልጅ ያቺን ሴት ልጅ ከማይወዳቸው ተማሪዎች አንደኛዋ ነበረች። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሳለ ዝም ብሎ ማለፍ አልፈለገም። ቀና ብሎ ወደ ልጅቷ ተመለከተና ከልቡም ባይሆን ለማለት ያህል “ምን ነኝ?” ደሀና አይደለሽም እንዴ! እያየሽ አትሄጃም?” በማለት በቁጣ ቃል ተናገረች። የከፍሉ ልጆች በሙሉ በዚያች ልጅ ላይ ሳቁባት። አስተማሪዋ በውሃ የራሱውን ልብሱን አውልቆ ሌላ ልብስ እንዲለብስ ልጁን ወደ ስፖርት መሥሪያ አዳራሽ ወስደችው። ይህ ሲሆን ቀደም ሲል እንደነበረው በህፍረትና በመሸማቀቅ ተሞልቶ ሳይሆን በሙሉ ልብሱት ነበር።

ልጆቹ ሁሉ ሰላፊሩባት በምሳ ሰዓት ከዚያች ትንሽ ልጅ ጋር በአንድ ጠረጴዛ ላይ ሆኖ አብሯት መብላት የሚፈልግ ልጅ ሰላፊነበረ፤ ልጅቷ ብቻዋን ተቀምጣ ምሳዋን ትበላ ነበር። ጓደኞቿ ሁሉ ባደረገችው ነገር አፍረውባት ገሸሽ አድርገዋት ነበር። የዕለቱ የትምህርት ክፍለ ጊዜ አልቆ ተማሪዎች ሁሉ ሁለት ወይም ሦስት ሆነው ከትምህርት ቤቱ ግዜ ሲወጡ ያቺ ልጅ ግን አብሯት ለመሄድ ፈቃደኛ የሆነ ተማሪ ሰላፊነበረ ብቻዋን ትሄድ ነበር። ያም ትንሽ ልጅ በዕለቱ የደረሰበትን ሁኔታ እያሰበ ያቺ ትንሽ ልጅ ብቻዋን ስትሄድ አይቶ ወደ እርሷ ጠጋ ብሎ “ሃሬ ከፍል ውስጥ የሆነውን አስብ ነበር።” ያ ሁኔታ የተፈጠረው እንደ አጋጣሚ ሳይሆን የአኔን ህፍረት ለመሸፈን የልጆች ሁሉ መሳቂያ እንዳልሆነ ሆን ብለሽ ያደረግሽው ነገር አይደለም?” ብሎ ጠየቃት። ልጅቷም ሳትደብቅ “አምን! ተደናቅፈላቸው ሳይሆን ሆን ብዬ ያደረግሁት ነው።” ያንን ነገር

ካደርግ ኖሮ “ሽንቱን ሰራው ላይ ሸና” በማለት በአንተ ላይ ይደርሰዋል ቢረው ህፍረትና ውርደት ምን ያህል ከፍተኛ እንደሚሆን ስለገመትኩ ነው። እኔም ከዚህ በፊት ሳለብኩ አንድ ቀን ቀሚሴ ላይ ሸንቼ የደረሰብኝን ህፍረትና ውርደት አስታውሳለሁ” አለችው። በውሃ የተሞላውን የዓሣ ጠርሙስ ልጁ ላይ በመድፋቷ እርሷ የልጆች ማፈሪያና መሳቂያ ሆና ያንን ልጅ ግን ከህፍረትና ከውርደት ሰላጭነቷ ከዚያን ቀን ጀምሮ ለዚያች ልጅ የነበረው ፍቅርና አድናቆት ፍጹም ሌላ ሆነ።

እንዴት ዓይነት አስደናቂ የሆነ የበጎ ሥራ ታሪክ ነው? ይህን ታሪክ ስንሰማ እስራኤላውያን በግብጽ ባርነት ውስጥ በሚጨነቁበት ወቅት እግዚአብሔር ጨሽታቸውን ስምቶ ከባርነት እንዴት ነጻ እንዳወጣቸው ፈጽሞ ሊዘነጉት የማይችሉት ውለታ እንደዋለባቸው እንድናስብ ያደርገናል። እንዲሁም ጌታ ኢየሱስ ለእኔና ለእናንተ ካደረገው አስደናቂ ነገር ጋር ተመሳሳይነት እንዳለው እናያለን። እኔና እናንተ በኃጢአት ምክንያት በህፍረት በተሞላንበት ወቅት እርሱ ራሱ ተዋርዶ የእኛን ህፍረታችንንና ውርደታችንን ሸፍኖልናል። ለእኛ የሚገባንን ህፍረትና ውርደት ወስዶ በእኛ ምትክ ሆኖ የህፍረት ማቅ ለብሰልናል። የራሱን ደም አፍ ስሶ ህፍረታችን ሁሉ በደሙ ሸፍኖልናል። የሚገባን ሲያል ሲሆን እርሱ ግን ስለ እኛ በመስቀል ላይ በመሞቱ ለመንግሥተ ሰማይ አብቅቶናል። ያለንበትን አባዛኝ ሁኔታ ተመልክቶ ካለንበት አደገኛ ሁኔታ አውጥቶናል። በከብር ላይ ክብር ጨምሮ ልባችንን በተሰፋ ሞልቶታል። ታዲያ ከዚህ ጌታ የበለጠ ሌሎች እማልክት ለምን እንወዳለን? ለምን ከእርሱ በፊት ሌላ አምላክ በሕይወታችን እናስቀድማለን? ለምን ሌላ አዳኝ እንግጠናለን? እግዚአብሔር መጀመሪያ ሲያገኘን ሕይወታችን ምን ያህል በህፍረትና በውርደት የተሞላ እንደነበረ ገልጸን ለዓለም ሁሉ ለምን አናወራም? ይህንን ጌታ ከልባችን በጣም ልንወደው ይገባል። በደላችንን ሁሉ ሊሸፍን ህፍረታችንን ሁሉ ሊያጠፋ የሚችል ጌታ ስለሆነ ከእርሱ በቀር ሌላ አምላክ አያስፈልገንም። በጠባቡ ልባችን ሁሉት ዓይነት አምላኮችን ማስተናገድ አንችልም።

እግዚአብሔር ከእኛ ምን እንደሚፈልግ ከማወቃችን በፊት እርሱ ግን እንደሆነ እኛም ከእርሱ ጋር ባለን ግንኙነት ውስጥ ምን እንደሆንን በቅድሚያ ማወቅ ይገባናል። እግዚአብሔር “እኔ ብቻ አምላክ ነኝ፤ ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም።” አምላክ እኔ ብቻ ስለሆንኩ ከእኔ ጋር አብሮ

የሚመለከት ሌላ ነገር እንዲኖር አልፈልግም። በማለት ግልጽ አድርጎ ይነግረናል። እግዚአብሔር ከሕይወታችን አንዱን ክፍል ብቻ አይፈልግም። የሚፈልገው ሁለንተናችንን ነው። አምልኮታችንን ብቻ ሳይሆን፤ “የእኛ ነው” የምንለው ሁሉ የእርሱ ብቻ እንዲሆን ይፈልጋል። አሥርቱ ትዕዛዝ የሚጀምረው ታላቁን የሥነ መለኮት መመሪያ የሆነውን፤ ይኸውም “ከብር ሁሉ የእግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ” የሚገልጸውን አሳብ በማወጅ ነው። እስራኤላውያን ለረጅም ዘመናት ግብጽ በቆዩበት ዘመን ግብጹያን የሚያመልካቸውን ጣዖታት የማምለክ ዝንባሌ ስለነበራቸው ወደ ጣዖት አምልኮት ብዙ ጊዜ በመሰባቸው እግዚአብሔርን እየደጋገሙ ቅር ያለኙት ነበር። በነብዩ በሕዝቄል አማካኝነት “...እንዳንደገፍታችሁ ዐይኖቻችሁን ያሳረፋችሁባቸውን ርክሱ ምሳሌች አሰጠኝ። በግብጽ ጣዖታትም ራሳችሁን አታርክሱ፤ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝ” በማለት ማስጠንቀቂያ ይሰጣቸው ነበር (ሕዝ. 20:7)።

በእኛ ሕይወት መብት ያለው እግዚአብሔር ብቻ ነው

“እርሱ ብቻ አምላክ እንዲሆን እንግዚአብሔር መብት የሰጠው ማን ነው?” ብለን መጠየቃችን አይቀርም። እርሱ ብቻ መመለክ ያለበት፤ ኃያል ጌታ፤ ኃያል አምላክ የሆነ ከእርሱ በቀር ሌላ ስለሌለ፤ ከማንም ፈቃድ አይጠይቅም። የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ከመጥቀሱ በፊት እስራኤላውያንን “ከግብጽ ባርነት ያወጣሁ እኔ ስለሆንኩ፤ ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ ማምለክ የለብዎም” ይላቸዋል። እግዚአብሔር ትዕዛዙን የሰጠው የእርሱን ማን ነት እንዲሁም የሠራውን ታላቅ ሥራ መሠረት በማድረግ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸው፤ የክብር መግለጫ እንዲሆን በማስብ ነው። የሚላቸውም “እኔ በሰማይም በምድርም ኃያል አምላክ እኔ ነኝ፤ እናንተን ለመጣት ሥልጣንም ሆነ መብት አለኝ። ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም። ከእናንተ ጋር ቀደም ሲል በግብጹ ቃል ኪዳን የተሣሠርን ነን። ቤኸቻችንን ስፈርዖን እጅ ነጻ አውጥቻችንለሁ። ዐሥር የተለያዩ መቅሰፍቶችን በማምጣት በግብጽ ያሉትን አማልክት ሁሉ ድል ነስቻለሁ፤ ኃያል አምላክ እኔ ብቻ እንደሆንኩ አሳይቻችንለሁ። ስለዚህ አምልኮታችሁም ሆነ ምስጋናችሁ በቀጥታ ለእኔ ብቻ እንዲሆን አፈልጋለሁ። በማንነቴና ባደረግኳቸው (በፈጸምኳቸው) ነገሮች ምክንያት ክብራን

ለማናቸውም አማልክት ማከፈል አልፈልግም” ይላቸዋል። ይሁን እንጂ፤ ትዕዛዙን ስመከተል ብዙ ጊዜ ፈቃደኞች አልነበሩም።

አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ከሆነ፤ ሌሎች አማልክት ከሌሉ፤ ስለ ሌሎች አማልክት መናገር ይህን ያህል ለምን አስፈለገ? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። መጽሐፍ ቅዱስ በብዙ ሥፍራ አንድ እግዚአብሔር (አምላክ) ብቻ እንዳለ፤ ሌሎች አማልክት ግን እውነተኛነት የሌላቸው መሆናቸውን ይናገራል። እግዚአብሔር በነብዩ ኢሳያስ አማካኝነት ስለ ራሱ ሲናገር፤ “እኔ እግዚአብሔር አይደለሁም? ጻድቅና አዳኝ የሆነ አምላክ ከእኔ በቀር ሌላ የለም፤ ከእኔ ሌላ አምላክ የለም” (ኢሳ. 45:21) ይላል። ሐዋርያው ጳውሎስም ተመሳሳይ ሀሳብ ጽፏል። “...በዚህ ዓለም ጣዖት ከንቱ እንደሆነና ከእንዱ ከእግዚአብሔር በስተቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ እናውቃለን” ይላል (1 ቆሮ. 8:4)። ይሄ እውነት ከሆነ “ሌላ አምላክ የለም” በማለት ለእኛ መንገዱ ምን ይጠቅማል? ብለን መልስን መጠየቃችን አይቀርም። ሌላ አምላክ የሌለ ቢሆንም፤ እውነተኛነት የሌላቸው አማልክት በሰዎች ሕይወት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ማድረግ ስለሚችሉ፤ በቅድሚያ እንዲያውቁት ለማድረግ ነው። ጳውሎስ ለገላትያ አማኞች “እግዚአብሔርን ከማወቃችሁ በፊት በባሕሪያቸው አማልክት ሳልሆኑት ባሪያዎች ነበራችሁ፤ አሁን ግን እግዚአብሔርን ዐውቃችሁታል፤ ይልቁን ደግሞ በእግዚአብሔር ታውቃችኋል። ታዲያ እንደ ገና ወደ ደካማና ወደማይጠቅም ትምህርት እንዴት ትመለሳላችሁ? ጥንት በእርሱ በባርነት ለመጠመድ ትፈልጋላችሁን?” በማለት ያሳስባቸዋል (ገላት. 4:8-9)።

እውነተኛነት የሌላቸው አማልክት ሰዎችን ባሪያዎች አድርገው የመጣት ኃይል እንዳላቸው ከላይ ገልጸናል። የመጀመሪያው ትዕዛዝ የመጣው ጌታና አዳኝ ከሆነው ከእግዚአብሔር ሲሆን፤ ዓላማውን ሰዎችን እውነተኛነት ከሌላቸው አማልክት ነጻ ለማድረግ ነው። ሌላ ስለ መጀመሪያው ትዕዛዝ የምንረዳው ሀሳብ ምን ይሆን? በተለይ “ከእኔ በፊት” ወይም “ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ አታምልክ” የሚለው ቃል ምንን ይገልጻል? እርሱን መጀመሪያ እስከደረግን ወይም እስከሰቀደምን ድረስ ሌሎች አማልክትን እንድናመልክ ይፈቅዳል ማለት ይሆን? እግዚአብሔር ሁሉም ቦታ ስለሚገኝ፤ የትም ቦታ ሆነ፤ እንዲሁም በማንኛውም ጊዜ፤ ከእርሱ በፊትም ሆነ በኋላ፤ ወይም ደርበን ሌሎች

አማልክትን ፊጽመን ማምለክ እንደሌለብን ይገልጻል። አግዚአብሔርን ከሌሎች አማልክት ጋር ደርቦ ማምለክ የማይቻለው በሙሴ ዘመን ብቻ ሳይሆን በኢያሱም ዘመን የነበረ፤ አማራጭ የሌለው እውነት ነበር። ኢያሱ ሕዝቡን “እግዚአብሔርን ማምለክ የማያስፈልግ መሰሉ ከታያችሁ ግን የቀድሞ አባቶቻችሁ ከወንዙ ማዶ ካመለካችው አማልክት ወይም በምድራችው የምትኖሩባቸው አሞራውያን ከሚያመልኩት አማልክት ታመልኩ እንደ ሆነ የምታመልኩትን ዛሬውኑ ምረጡ፤ እኔና ቤቴ ግን እግዚአብሔርን እናመልክለን” አላቸው (ኢያሱ 24:15-16)። በኤልያስም ዘመን ኤልያስ በቃርሚኤስ ተራራ ላይ የገለጸው ይህን አሳብ ነው። ኤልያስ በሕዝቡ ፊት ቀርቦ “ከሁለት ሁለቱ የምትዋልሉት እነኚ መቼ ድረስ ነው? አምላክ እግዚአብሔር ከሆነ እግዚአብሔርን ተከተሉት፤ በዓል አምላክ ከሆነም በዓልን ተከተሉት” እለ (1 ሃገ. 16+21)። ኢየሱስም ሁለት አምላክ በአንድ ላይ ማምለክ እንደማይቻል ሲገልጽ “አንድ ሰው ሁለት ጌቶችን ማገልገል አይችልም፤ እንዱን ጠልቶ ሌላውን ይወዳል፤ ወይም አንዱን አክብሮ ሌላውን ይንቃል...” እለ (ማቴ. 6+24)።

ሰሎሞን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ በመጣሉ ዋጋ ከፍሏል

ይህን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ መጣለ ምን ዓይነት ከፍተኛ ዋጋ እንደ ሚያስከፍል ለመረዳት የእንዳንድ ለዎችን የሕይወት ታሪክ መመርመር ይጠቅማል። በብሉይ ኪዳን ዘመን፤ ይህን ትዕዛዝ በመጣሉ ከፍተኛ ዋጋ የከፈለ አንደኛው ታላቁ ንጉሥ ሠለሞን ነው። ወደ ጣዖት እምልኩት እንዴት እንደተሳበ፤ በዚህም ምክንያት ምን ዓይነት ከፍተኛ ጉዳት በሕይወቱ እንደ ደረሰ መጽሐፍ ቅዱስ ታሪኩን በሰፊው ይተርካል። በጥንቱ ዓለም ሰላምን ተወዳዳሪ ያልነበረው ታላቅና ኃያል ንጉሥ ነበር። በሺ የሚቆጠሩ ፈረሶችና ሠረገሎች የነበሩት ባለጸጋ፤ ጠላቶቹን በተደጋጋሚ ድል በማድረግ መንግሥቱን ከዳር እስከ ዳር ያስፋፋ ታላቅ ንጉሥ ነበር። ሰሎሞን የዘጋው ነገር ግን ያለው ሀብት ሁሉ ከእግዚአብሔር የተሰጠው መሆኑ ነው። ቤተ መንግሥቱም በወርቅ የተሞላ ነበር። ሠለሞን የታወቀው በነበረው ሀብትና ብልጽግና ብቻ ሳይሆን በመንፈሳዊ ዕውቀትና ጥበብ የተሞላ ሰው መሆኑ ነው። እርግጥ ነው ሠለሞን ጀማሪው መልካም ስለ ነበረ፤ በሕይወቱ መጀመሪያ ሳይ እግዚአብሔርን ደስ ሊያሰኝ የሚችሉ ብዙ ታላላቅ ነገሮችን የሠራ ሰው ነበር። ለእግዚአብሔር ማደሪያ እን

ዲሆን ቤተ መቅደሱን ሠርቶ ሲጨርስ፤ ለእግዚአብሔር ባሰረከበበት ወይም በምረቃው ቀን የጸለየው እስደናቂ ጸሎት፤ እንዲሁም ጸሎቱ አግዚአብሔርን ደስ እንዳሰኘው፤ የጠየቀውን ሁሉ ለመፈጸም ፈቃደኛነቱን የሚገልጽ፤ 2ኛ ዜና ምዕራፍ 6 ላይ ተጠቅሷል። እግዚአብሔር በመቅደሱ በኃይልና በክብር በመውረዱ የሠለሞንን ጸሎት ሰምቷል። ሠለሞን በሕይወቱ “ይሄ ጎደለኝ” ወይም “ይሄ የለኝም” የሚለው ነገር የሌለው ሰው ነበር። ያ ብቻ ሳይሆን ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ብዙ ታላላቅ ነገሮችን የመሥራት ዕድል ነበረው።

ሠለሞን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ መጠበቅ ቢችል ሊያገኘው የሚችለውን ታላቅ በረከት እንዲሁም ትዕዛዙን ችላ ቢል ሊደርስበት የሚችለውን ክፉ ነገር እግዚአብሔር እስቀድሞ ገልጸለት ነበር። “አንተም አባትህ ጥዊት እንዳደረገው በልበ ቅንነትና በትክክለኛነት ብትሂድ፤ የማዝህን ሁሉ ብትፈጽም፤ ሥርዐቴንና ሕጌን ብትጠበቅ፤ ለአባትህ ለጥዊት በእስራኤል ዙፋን ላይ የሚቀመጥ ከዘርህ ሰው አታጣም፤ በማለት በሰጡህ ተስፋ መሠረት ዙፋንህን በእስራኤል ላይ ለዛላለም አጸናለሁ። ነገር ግን አንተም ሆንክ ልጄ ችህ እኔን ከመከተል ወደ ጓላ ብትመለሱ፤ የሰጠኝህን ትእዛዛትና ሥርዐቶች ብትጠበቁ ብትቀሩ፤ ሂዳችሁም ሌሎችን አማልክት ብታመልኩና ብትሰግዱላቸው፤ እኔም እስራኤልን ከሰጠኝሁ ምድር እነትላቸዋለሁ፤ ስለ ስሜ የቀደሰሁትን ይህን ቤተ መቅደስም እተወዋለሁ፤ ከዚያም እስራኤል በሕዝቦች ሁሉ ዘንድ መተረቻና መዝገቦቻ ይሆናሉ” (1 ሃገ. 9+4-7)። ከሠለሞን የሚጠበቅበት ክብርን ሁሉ ለእግዚአብሔር እንዲሰጥ፤ ሌሎች እማልክትን ከማምለክ መቆጠብ ብቻ ነበር። የሚያሳዝነው ግን ሠለሞን እግዚአብሔር የሰጠውን ትዕዛዝና ማስጠንቀቂያ ችላ ብሎ ሌሎች እማልክትን ማምለክ ጀመረ። “ሠለሞን የሲዶናውያንን ቤት አምላክ አስታሮትን፤ የሲዶናውያንን ቤት አምላክ አታሮትን እስጢያሬውን የአሞናውያንን አምላክ ሚልክምን ተከተለ። ስለዚህ ሰሎሞን በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ፤ እንደ አባቱ እንደ ጥዊትም እግዚአብሔርን እስከ መጨረሻው አልተከተለም” (1 ሃገ. 11+5)።

እግዚአብሔር በሰሎሞን ላይ ምን ያህል እንዳዘነበት አልሸገውም። “እግዚአብሔር ሰሎሞንን እንዲህ አለው፤ ይህን በማድረግህ ያዝኑህን ኪዳንና ሥርዐቴንም ባለመጠበቅህ መንግሥትህን ከአንተ ወላጄ ከአገልጋዮችህ ለአንዱ እሰጠዋለሁ” አለው (1 ሃገ. 11+11)። ሰላምን የመጀመሪያ

ያውን ትዕዛዝ በመጣሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ አላመለጠም። ያንን የመሰለ ታላቅ ጥበብ ከእግዚአብሔር የተሰጠው ለሎሞን፤ እንደት ይህን የመሰለ የሞገስት ሥራ ይሠራል? በማለት ብዙዎች እንደሚጠይቁ ግልጽ ነው። የሰለሞንን ሕይወት ብንመረምር ሌሎች አማልክትን ዝቅ ብሎ ከመሰገዱ በፊት ልቡ ከእግዚአብሔር ቀስ በቀስ እየራቀ ይሄድ ነበር። ለሎሞን ጅማረው በጣም ጥሩ ቢሆንም መጨረሻ ግን ልቡ ከእግዚአብሔር እየራቀ ጣየት አምላኪ ሆነ። የብዙ ክርስቲያኖች ሕይወት ይህንኑ ይመስላል። የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ለማፍረስ ባንፈልግም፤ ሌሎች አማልክትን ለማምለክ ልባችን መፈተኑ አይቀርም።

የሚያሳዝነው ንጉሥ ለሎሞን ከዚህ በፊት የናቃቸውንና ያስወገዳቸውን ጣየታት (አማልክት) መልሶ ማምለክ የጀመረ መሆኑ ነው። “የፈለግኸውን ጠይቀኝና እስጥሃለሁ” ሲለው፤ ለሎሞን በሕይወቱ ከፍተኛ ሥፍራ ሰላልነበረው ወርቅ እንዲሰጠው እግዚአብሔርን አልጠየቀውም። ይሁን እንጂ ቀስ በቀስ ልቡ እየተሳበ “...በልጽግናን...ወርቅን” ማምለክ ጀመረ። ለሎሞን የእግዚአብሔርን ቤት ለመሥራት የወሰደበት ጊዜ ሰባት ዓመት ብቻ ሲሆን፤ የራሱን ቤት መንግሥት የበለጠ አሳምሮ ለመሥራት ግን አሰራ ሦስት ዓመት ፈጅቶበታል (1 ነገ. 7+1)። በዚህም የሰለሞን የመውደቂያው ምክንያት ምን እንደነበረ ማስተዋል እንችላለን። ባለጸጋ ለመሆን መመኘት፤ የሚያስከትለውን ከፍተኛ አደጋ ከሰለሞን ሕይወት መረዳት እንችላለን። ለሎሞን እግዚአብሔርን በሙሉ ልቡ መውደድና መከተል ሲገባው፤ ያንን ችላ ብሎ መንግሥቱን በማስፋፋት የሚያገኘውን ኃይል ሥልጣንን...ዝነኛነትን ማምለክ ጀመረ። ዕርካታን ለማግኘት ብዙ ፈረሶችንና ሠረገሎችን ይሰበሰብ ነበር። “ለሎሞን ሠረገሎችና ፈረሶች ለበለበደ አንድ ሺህ አራት መቶ ሠረገሎችና ዐሥራ ሁለት ሺህ ፈረሶች አሉት” (1 ነገ. 10+26)። የሰለሞን ችግር ያ ብቻ አልነበረም። ለሴቶች ያለው ፍቅር በሕይወቱ ከፍተኛ ወጥመድ እንደሆነበት እናውቀዋለን። እግዚአብሔር ቀደም ሲል የሰጠውን ማስጠንቀቂያ ችላ በማለቱ ምክንያት በልቡ ውስጥ ከፍተኛ ሥፍራ የሰጣቸው ሚስቶቹና ቁባቶቹ ወደ ጣየት አምልኮት ገፍተው ከአማልኩ ጋር አራራቁት። “እግዚአብሔር ለሰራጭላውያንን ልባችሁን ወደ አማልክታቸው በእርግጥ ይመልሱታልና ከእነርሱ ጋር መጋየት የልባችሁም ካላቸው አሕዛብ ወገን አሉ፤ ሆኖም ለላሞን ከእነዚህ ጋር ፍቅር ጠና፤ እርሱም ከነገሥታት የተወለዱ ሰባት መቶ ሚስቶችና ሦስት

መቶ ቁባቶች አሉት፤ ሚስቶቹም ልብ ወደ ሌላ እንዲያስተባባሙ አደረጉት። ለሎሞን በሸመገለ ጊዜ ሚስቶቹ ልቡን ወደ ሌሎች አማልክት መለሱት...” ይላል (1 ነገ. 11+2-3)።

ለሎሞን ብዙ ሚስቶችና ቁባቶች ቢኖሩትም፤ ከመጠን በላይ ባለጸጋ ቢሆንም፤ ግዛቱን ከዳር እስከ ዳር ቢያስፋም ደሰተኛ ሰው አልነበረም። የነበረበትን ሁኔታ ራሱ ሲገልጽ፤ “ዐይኔ የፈለገውን ሁሉ አልነበረሁትም፤ ለልቤም ምድራዊ ደስታን አልነፈገሁትም፤ ልቤ በሠራሁት ሁሉ ደስ አለው፤ ይህም የድካሜ ሁሉ ዋጋ ነበር። ሆኖም እጆቼ የሠሩትን ሁሉ ለማግኘትም የደክሞሁትን ደካም ሁሉ ሳኩት ሁሉም ከጉዳጅ ነፋሰንም እንደ መከተል ነበር፤ ከወሐይ ቢታች ምንም ትርፍ አልነበረም” ይላል (መክብብ 2+10-11)። እዚህ ምዕራፍ፤ ቁጥር 17 ላይ ቀጥሎ እንዲህ ይላል “እነዚህ ከወሐይ ቢታች የሚሠራው ሥራ እሳዛኝ ሰለ ሆነብኝ ሕይወትን ጠላሁ፤ ይህም ሁሉ ከጉዳጅ ነፋሰንም እንደ መከተል ነው” አለ። የሰለሞን ታሪክ እግዚአብሔርን ለመከተል ወሰነው ጥሩ ጅማራ የነበራቸው፤ ቀስ በቀስ ግን ሌሎችን አማልክት ወደ ማምለክ ለሚሰቡት ጥሩ ማስጠንቀቂያ ነው። ብዙዎች ጣየት ማምለክ በጥንት ዘመን እንጂ በአሁኑ ዘመን የለም ብለው ያስባሉ። በእንጨት ወይም በብረት ለተለረው ጣየት ጎንበስ ብሎ የሚሰግድ ወይም የሚያመልክ በአሁን ጊዜ ማን ነው? የጣየት አምልኮት በጥንት ዘመን የቀረ ይምስል እንጂ የሰለሞን መንፈስ በዛሬውም ዘመን ያለ ነው። ሰለሞን ያመልካቸው የነበሩት ከላይ ያየናቸው የአሕዛብ አማልክትን ብቻ አይደለም። ሰለሞን ገንዘብ፤ ሥልጣን፤ ገናኝነት፤ የሴቶች ፍቅር ጣየቶቹ ነበሩ። የእኛስ ጣየቶች ምን ይሆኑ? የምናመልካቸውን ጣየቶች ለይተን የምናውቀው እንዴት ነው?

የትኞቹን አማልክት ወይም ጣየቶች እንደምናመልክ ተለይቶ የሚታወቅበት አንደኛው፤ “ፍቅር” ነው። በጣም የምንወደው ነገር ምንድነው? ከእሥርቱ ትዕዛዛት የመጀመሪያው የሚያተኩረው ሌላ ነገር ሳይሆን፤ “ፍቅር” ላይ ነው። ከማንኛውም ነገር የሚያስቀድመው፤ በጣም የሚወደው፤ ከሁሉ በላይ የሚያከብረው፤ ያ ነገር ለዚያ ሰው “አምላኩ” ነው። እኔና እናንተ የተጠራነው “እግዚአብሔር አምላካችንን በፍጹም ልባችን፤ በፍጹም ነፍሳችን፤ በፍጹም ሐሳባችን አንድንወድ” ነው (የማቴ. 22+37)። ይህንን ትዕዛዝ ችላ ብለን ፍቅራችንን፤ ልባችንን፤ ነፍሳችንን፤ ሐሳባችንን ለሌላ የምንሰጥ ከሆነ፤ ያ ነገር ሰውም ሆነ ቆሳቆሳዊ ነገር የእኛ አምላክ

ወይም ጣዖት መሆኑ ነው። ስለዚህ በሙሉ ልባችንን በፍጹም ነፍሳችንን በፍጹም ሐሳባችንን የምንወደው ማን ነው? ወይም ምንድነው? “የእግዚአብሔር ወዳጅ” ተብሎ የሚጠራው እብርሃም ፍቅሩን ለሌላ ይሰጥ እንደሆነ እግዚአብሔር ሲፈትነው የፈለገበት ጊዜ ነበር። “የምትወደውን አንዱን ልጅህን ይሰሐቅን ይዘህ ወደ ሞሪያ ተራራ ላይ የሚቃጠል መሥዋዕት አድርገህ ሰዋው” አለው (ዘፍ. 22+2)። እብርሃምም የቀረበለት ፈታና በጣም ከባድ ቢሆንበትም፤ ከልጁ ከይሰሐቅ የበለጠ የሚወደውን እግዚአብሔር ለማስደሰትና ፈቃዱን ለመፈጸም ሞርያ ተራራ ላይ የልጁን ደም ለማፍሰስ ካራውን እነሳ። ለእብርሃም ልጁ ጣዖት እንዳልሆነበት እርሱን ከልጁ የበለጠ እንደሚወደው የተረዳው እግዚአብሔር፤ “ልጅህን በብዙነትናው ላይ አታሳርፍምም ጉዳት አታድርስበት፤ እነሆ እግዚአብሔርን እንደምትፈራ ተረድቻለህ፤ ልጅህን ያውም አንዱን ልጅህን ለእኔ ለመስጠት አልሳኘህም” አለው (ዘፍ. 22+12)።

እኔና እናንተ እዕምሯችን ሥራ ሲፈታ የምናሰበው ምን ይሆን? ገንዘባችንን የምናጠፋው በምን ዓይነት ነገር ላይ ነው? ስሚታችንን የሚያነቃቃው በጣም ደስ የሚያሰኘን ነገር ምንድነው? ማንኛውም ልባችንን ያላረፍንበት ነገር፤ ከእግዚአብሔር የበለጠ በሕይወታችን ያስቀደምነው ነገር ጣዖታችን ሊሆን ይችላል። ልጆቻችንም ቢሆኑ፤ ከእግዚአብሔር የበለጠ በሕይወታችን ከፍተኛውን ሥፍራ የምንሰጣቸው ከሆነ፤ ጣዖቶቻችን ሊሆኑ ይችላሉ። ጣዖታችን የትኛው እንደሆነ ተለይቶ የሚታወቅበት ሁለተኛው “መታመኛ” በደረግነው ወይም በምንተማመንበት ነገር ነው። እኔና እናንተ የምንታመነው በማን ወይም በምንድነው? በችግራችን ጊዜ፤ በአሰቸጋሪው ሰዓት ልባችንን የምናነሳው ወደ ማን ነው? ማርቲን ሉተር “ልብህ የተጣበቀበት በሙሉ ልብህ የታመንክበት ያ ነገር ለአንተ አምላክህ ነው” አለ። ቶማስ ዋትሰን የተባለው መንፈሳዊ እባት ደግሞ “ከእግዚአብሔር የበለጠ የምትታመንበት ነገር ያ አምላክህ ይሆናል” አለ። ለደህንነታችን በሕይወታችን ላይ ለሚደርሰው ነገር ሁሉ በእግዚአብሔር ላይ ብቻ እንድንታመን ተጠርተናል። ነገር ግን ከእርሱ ሌላ መታመኛችን በናደርግ ሌላ አምላክ ማምለካችን ይሆናል።

ዛሬ እኔና እናንተ የምንታመነው በማን ይሆን? አንዳንድ ሰዎች ብቸኛ ሲሆኑ፤ አሰቸጋሪ የሚመስል ነገር ሲያጋጥማቸው ተስፋ ሲቆርጡ፤ ፈታቸውን ወደ መጠጥ፤ ሱስ ወደሚያሰይዝ ዕጽ ወይም ድራግ፤

ወደ ሩካቤ ሥጋ ያዞራሉ። ዛሬ ሰዎች በተለያዩ ነገር ይታመናሉ። ባላቸው ጥሩ ሥራ፤ ባንክ ባጠራቀሙት ገንዘብ፤ ባጠራቀሙት የጡረታ ገንዘብ፤ ባላቸው የሥራ ደረጃ፤ ባላቸው ጥሩ ቤተሰብና ዘመድ፤ ሌላው ቀርቶ በሚኖሩበት አገርም የሚታመኑ እሉ። እነዚህን ሁሉ መልካም ነገሮች እግዚአብሔር በእርሱ ከታመንን የእኛን ፍላጎት ለማሟላት ሊጠቀምባቸው ይችላል። ይሄ መሆን የሚችለው ሙሉ በሙሉ በእርሱ ብቻ ከታመንን ነው። ይሁን እንጂ፤ ብዙዎቻችን ከእግዚአብሔር ይልቅ ሌሎች ነገሮችን እንድንወድና እንድንታመን እንፈተናለን። አድብ በመከራው ወቅት ከእግዚአብሔር ውጪ ልቡን በምንም ነገር ላይ እንዳላሳረፈ ሲገልጽ፤ እንዲህ እለስ “ወርቅን ተስፋይ አድርጌ ወይም ገዱሉን ወርቅ ‘አንተ መታመኛዬ ነህ’ ብዬ ከሆነ እጅ ባገኘችው ሀብት፤ በባለጠግኩትም ብዙት ደስ ብሎኝ ከሆነ የፀሐይን ድምቀት አይቼ፤ ወይም የጨረቃን አካሄድ ግርማ ተመልክቼ፤ ልቤ በሰውር ተቃልሎ፤ ስለ ክብራቸው አፈ እጄን ስም ከሆነ ለልዑል እግዚአብሔር ታማኝ አለመሆኔ ነውና፤ ይህም ደግሞ የሚያስቀጣኝ በደል በሆነ ነበር” ይላል (ኢዮብ 31+24-28)።

ለእስራኤላውያን “ከእኔ በቀር ለሌሎች አማልክት አይኑርህ” የሚለውን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ መጣስ ውለታ ቢሰመሆናቸውን ያመለክታል። ከግብጽ ባርነት ነጻ አወጣቸው። ውስን በሆነው እዕምሯቸው ለረዱት የማይችሉት ታላላቅ ተአምራቶችን አዩ። በቀን በዳመና፤ ሌሊት በእሳት አምድ እየመራ በበረሃ ውስጥ መራቸው። “እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን” ብለው ቃል ገብተው ነበር። ይሁን እንጂ፤ “እግዚአብሔርን ቢያውቁም እንኳ እንደ አምላክነቱ አላከበሩትም፤ ምስጋናም አላቀረቡትም፤ ነገር ግን ሐሳባቸው ፍሬ ቢሰሆን፤ የማያስተውል ልባቸው ጨለመ” ይላል (ሮሜ 1+21)። ከነበሩበት ከባርነት ቀንበር፤ ብርቱ ከነበረው ከጠላቶቻቸው እጅ ፈልቅቆ ያወጣቸውን አምላክ ችላ ብለው እንዴት ወደ ጣዖት አምልኮት ፈታቸውን ያዞራሉ? ብለን በእስራኤላውያን መፍረዳችን አይቀርም። እኛስ ብንሆን ሕይወታችንን ጨምድዶ እስሮን ከነበረው ኃጢአት እላቆን፤ ከዘላለማዊ ሞት እውጥቶ ወደ ዘላለማዊ ሕይወት ያሸጋገረንን ጌታ ትተን ከእርሱ የበለጠ ሌላ ነገር በሕይወታችን እናስቀድማለን?

እስራኤላውያን እግዚአብሔር ብዙ ውለታ የዋለላቸው ቢሆንም፤ ውለታውን ለመርሳት ጊዜ አልፈጀባቸውም። እኛም ከእነርሱ ብዙ የተለየን አይደለንም። በቀላሉ እጃችንን ለሌላ አምላክ እንሰጣለን። ገንዘብ፤ ዝና፤

ክብር፣ በቀላሉ እግዚአብሔርን እንድንረሳ እንደሚያደርጉን እናውቃለን። ባል ሚስቱን ስለሚወድ ምንም ዓይነት ወንድ የሚሰቱን ፍቅር እንዲጋራው የሚፈልግ የለም። ሚስት ባሏን “እንተንም ... እከሌንም በጣም እወዳችኋለሁ...” ብትለው፣ አዕምሮውን ያመመው ካልሆነ በቀር “እኔን እስከወደድሽኝ ድረስ፣ እከሌንም ብትወጃው ግድ የለኝም” የሚል ባል በዚህ ዓለም ውስጥ ይኖራል ብለን እናምንም። ዛሬ በየትኛውም ዓለም፣ በባሏ ላይ ደርባ ሌላ ወንድ የምትወደውን ሴት፣ አጥፍተው የሚጠፉ ወንዶች እንዳሉ የታወቀ ነው። እግዚአብሔርም ባል ሚስቱን ከሚወደው የበለጠ ሕዝቡን በጣም ይወዳል። ስለሆነም ፍቅሩን ለሌላ አምላክ ማካፈል እንደማይፈልግ በጣም ግልጽ በሆነ ቋንቋ ደጋግሞ ይናገራል። “ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም ነፍህ፣ በፍጹም ሐሳብህ ውደድ” በማለት ጥብቅ ትዕዛዝ ሰጥቶናል (የማቴ. 22+37)። “እኔን እስከ ወደድከኝ ድረስ ሌሎችን አማልክት ብትወድ ግድ የለኝም” እይልም።

እስራኤላውያን ይህን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ በሚያፈርሱበት ጊዜ በተደጋጋሚ ይደርስባቸው የነበረውን ጥፋትና መከራ እናስታውሳለን። በእንደ ወቅት እስራኤላውያን ሌሎች አማልክቶችን በመከተላቸው በፍል ስጥኤማውያን ታላቅ መሸነፍ ደርሰዋቸው ልባቸው በሀዘን ተሞልቶ እግዚአብሔርን መፈለግ ሲጀምሩ ሳሙኤል እንዲህ አላቸው። “በፍጹም ልባችሁ ወደ እግዚአብሔር የምትመለሱ ከሆነ ሌሎችን አማልክትና አስታሮትን ከመከተላችሁ አስወግዱ፤ ራሳችሁንም ለእግዚአብሔር አባልፋችሁ ሴቴ እርሱንም ብቻ አምልኩ፤ እርሱም ከፍልስጥኤማውያን እጅ ይታደጋችኋል” አላቸው (1 ሳሙ. 7+8)። ዛሬም እኔና እናንተ በሕይወታችን የምናስቀድማቸው ከእግዚአብሔር የበለጠ የምንወዳቸው ነገሮች ምን ይሆኑ? ማወቅ ያለብን እውነት ቢኖር እነዚያ ነገሮች መልካም ነገሮች እንኳን ቢሆኑ፣ የመጀመሪያውን ሥፍራ የምንሰጣቸው ከሆነ፣ “እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ” ስለሆነ፣ በዚያ ደስ እይለውም። የግል ሕይወታችንን በጥንቃቄ እንመርምር። ለዚህ ሁሉ እግዚአብሔር ይርዳን። አሜን!

ሁለኛው ትዕዛዝ

ሌሎች አማልክትን ደርባችሁ አታምልኩ

“...በማናቸውም ምስል ለራስህ ጣዖትን አታበጅ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም።”
(ዘፀአት 20+4-5)

ከዐሥርቱ ትእዛዛት ውስጥ ሦስቱ የመጀመሪያዎቹ ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ግንኙነት ወይም በቀጥታ የሕገ ባለቤት የሆነውን ጌታ የሚመለከት ሲሆን፣ የተቀሩት ሰውን በግልም ሆነ እርስ በርስ ሰላለው ግንኙነት መመሪያ የሚሰጥ ነው። “ከእኔ በቀር ለሌሎች አማልክት አይኑርህ” የሚለው የመጀመሪያው ትዕዛዝና እንዲሁም “...በማናቸውም ምስል ለራስህ ጣዖትን አታበጅ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም፤” የሚለው ሁለተኛው ትዕዛዝ እንደ ዓይነት ይምሰሉ እንጂ፣ የተለያዩ ናቸው። የመጀመሪያው ትዕዛዝ እውነተኛውን አምላክን እውነተኛ ካልሆነው አምላክ

ጋር ደባልቀን ማምለክ ስለማንችል አንዱን የግድ መምረጥ አለብን፤ እውነተኛውን አምላክ ለማምለክ ምርጫችን ከሆነ ደግሞ ሌሎች አማልክትን ከሕይወታችን የግድ ማስወገድ አንዳለብን መመሪያ የሚሰጥ ነው። ሁለተኛው ትዕዛዝ ግን ትክክለኛውን አምላክ በትክክል ወይም በአግባቡ አንድናመልክ የሚያዝ ነው። ጣዖት በሚመለከበት ዓይነትና ሁኔታ እንዲመለከ እግዚአብሔር አይፈልግም። “እርሱን እስካመለክነው ድረስ በየትኛውም ዓይነት ሁኔታ ብናመልከው ምን አለበት?” ብለው የሚጠይቁ እንደ ማይጠፉ እርግጠኞች ነን። በምን ዓይነት መንገድ መመለክ እንደሚፈልግ ቃሉ ግልጽ ባለ ሁኔታ ይነግረናል። “እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰጥ ዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ይገባል” ይላል (ዮሐ. 4፥24)። እግዚአብሔር ትክክል ባልሆነ ሁኔታ እንድናመልከው ስለማይፈልግ ነው “በማናቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታብጅ አትሰገድላቸውም” በማለት ሁለተኛውን ትዕዛዝ የሰጠን።

በእንደኛውና በሁለተኛው ትዕዛዝ መካከል ያለው ልዩነት

በእዚህ በሁለት ትዕዛዞች መካከል ያለውን ልዩነት የበለጠ ስመረዳት ብሎ ዚጻገው ሱሉ “ኢዩ” የተባለውን ሰው ታሪክ መመልከቱ ይጠቅማል። ኢዩ የበአል አምልኮት በእስራኤል ውስጥ በጣም አንዲሰፋፋ ምክንያት የነበረችውን የእግዚአብሔርን ነብያት ለብሰባ በሰይፍ ያስገደለችውን የአካባቢን ሚስት ሌልዛቢልን በሞት የቀጣ ሰው ነው። ኢዩ ሌልዛቢል ከፎቅ ተወርውራ እንድትገደል ካደረገ በኋላ አርሷ ነብያትን እንዳስገደለች እርሱም የበአልን ነብያት በአንድ ላይ ሰጠሰ በሰይፍ አስገደለ። ከድንጋይ የተሠሩትን ማምለኪያ ምስሎች ከበአል ቤተ ጣዖት ወጥቶ እንዲቃጠል አደረገ። የበአልን ማምለኪያ ምስል ቀጠቀጠ፤ የበአልንም ቤተ አምልኮ አፈረሰ፤ በዚህ ሁኔታ የባዕድ አምልኮን ከእስራኤል ምድር አስወገደ (2 ነገ. 10)። እስከዚህ ድረስ ኢዩ መልካም የሆነውን ነገር ልክ እግዚአብሔር እንደሚፈልገው አደረገ።

በሌላ ጠኑል ግን፤ ኢዩ ያበላሸው አንድ ነገር አንደኛውን ታሪክ ይመስከራል። “...ኢዩ የናጥ ልጅ ኢዮርብንም፤ በጤቴልና በጻን የወርቅ ጥጃዎች እንዲያመልኩ እስራኤልን ካተከበት ኃጢአት አልራቀም” ይላል (2 ነገ. 10፥29)። ኢዩ ያደረጋቸው መልካም ነገሮች ቢኖሩም፤ እግዚአብሔር

ሙሉ በሙሉ የተደሰተበት ሰው እንዳልነበረ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። “እግዚአብሔር ኢዩን በፊቱ መልካም የሆነውን ነገር ሰጠውና በእኩን ብም ቤት ላይ እንዲደርስ በልቤ ያለውን ሁሉ ሰለፈጸምህ፤ ዘርህ እስክ አራት ትውልድ ድረስ በእስራኤል ዙፋን ላይ ይቀመጣል” አለው። ነገር ግን ኢዩ የእስራኤልን አምላክ የእግዚአብሔርን ሕግ በፍጹም ልቡ ለመጠ በቅ ጥንቃቄ አላደረገም፤ ኢዮርብንም፤ እስራኤልን ካተከበት ኃጢአት አልራቀም” ይላል (2 ነገ. 10፥30-31)። ኢዩ የበአልን አምልኮ በፍጹም ከእስራኤል ካስወገደ፤ ታዲያ እነዚህ የወርቅ ጥጃዎች በእስራኤል ውስጥ ምን ያደርጋሉ? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ኢዩ “ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ አይኑርህ” የሚለውን የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ሲያስፈጽም፤ ሁለተኛውን ትዕዛዝ “...በማናቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታብጅ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም” የሚለውን ግን ለዎች ሲጥሱ አያየ አላለቆማቸውም። የወርቅ ጥጃዎችን የሚያመልኩቸውና የሚሰግዱላቸው እንደ ባዕድ አምልኮት ሳይሆን፤ እግዚአብሔርን ለማምለክ እንደ መሣሪያ አድርገው የተጠቀሙበት ነበር። እግዚአብሔር ግን በዚያን ዓይነት መንገድ እንዲመለክ ስለማይፈልግ ነው ሁለተኛውን ትዕዛዝ የሰጣቸው።

ሁለተኛው ትዕዛዝ ከሌሎቹ ትዕዛዛት ሁሉ የበለጠ ረጅም (ሰፊ) ነው። “በላይ በሰማይ ወይም በታች በምድር ካለው ወይም በውሃ ውስጥ ከሚኖሩት ነገሮች፤ በማናቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታብጅ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም፤ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ የሚጠሉኝን ልጆች ከአባቶቻቸው ኃጢአት የተነሣ እስክ ሦስትና አራት ትውልድ ድረስ የምቀጣ ቀናተኛ አምላክ ነኝ፤ ነገር ግን ለሚወዱኝና ትእዛዛቱን ለሚጠብቁ እስክ ሺህ ትውልድ ድረስ ፍቅርን የማላይ ነኝ” (ዘፀአት 20፥4-5) ይላል። ይሄን ትዕዛዝ (ሕግ) ለመረዳት ይህን ያህል ከባድ አይደለም። ባጭሩ “ምስል ወይም ቅርጽ ሠርተህ አታምልክኝ” ማለቱ ነው።

በወርቅ፤ በብረት፤ በድንጋይ ወይም በእንጨት የሚሠሩ ሀውልቶችም ሆኑ ቅርጽ ቅርጾች መልክ የሚያወጣላቸው፤ የሚቀርጽቸው፤ የሰው እጅ እንደ ሆነ ግልጽ ነው። ተፈጣሪ የሆነው ሰው “መለኮታዊ” የሆነውን ነገር እንዴት መሥራት ይችላል? ስለዚህ ተፈጣሪ በሆነው በሰው እጅ ተቀጥቅጦ በሚሠራ ቁስ አካላዊ በሆነ ነገር እንዲመለክ እግዚአብሔር ስለማይፈልግ ነው ሁለተኛውን ሕግ ለሰው ልጅ የሰጠው። ይሄም ሕግ እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን እውነተኛ ፍቅር ያሳያል እንጂ፤ ደስ እንዳይለን ነጻነት

ታችንን ለመከላከል አይደለም። እግዚአብሔር እኛን እንደወደደን እኛም እርሱን እንድንወደው ይፈልጋል። ፍቅራችንንም የምንገልጸው ሌሎች አማልክትን ወደ ሕይወታችን ሳናስገባ የሚገባውን ከጠር ለእርሱ ብቻ በመስጠት ስናመልከው ነው። የምናመልከውም በእውነትና በመንፈስ እንጂ ቅርጽ ቅርጽ ሠርተን አይደለም። ዘጸግም 16+22 ላይ "አምላክህ እግዚአብሔር የሚጠላውን ማምለኪያ ምድ ለአንተ አታቁም" በማለት በግልጽ ያዘናል።

በየቤተ ክርስቲያኑ የተለያዩ ምስሎችና ቅርጾች መድረኩ ላይና እንዲሁም ከመድረኩ ውጪ እናያለን። መድረኩ ላይ በእንጨት፣ በብረት፣ በነሃለ ወይም በወርቅ የተሠራ መስቀል፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን የያዙ ባንዲራዎች ተንጠልጥለው ይታያሉ። የክርስቶስ ስዕል ግድግዳው ላይ ተሰቅሎ ይታያል። እንዲሁም አንዳንድ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ወይም ውጪ በድንጋይ ላይ የተቀረጸ እሥርቱ ትዕዛዛትን የያዘ ሀውልት ይገኛል። እነዚህ ሥዕሎችና ቅርጾች "ጣዖት" ናቸው? እነዚህን ቤተ ክርስቲያኖችን ውስጥ እንዲገኙ ማድረግ ሁለተኛውን ትዕዛዝ (ሕግ) አፍርለን ጣዖት ማምለካችን ይሆን? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ከላይ የገለጽናቸው ነገሮች እንደ ጣዖት የምንቆጥራቸው ከሆነ እነዚህን ምስሎች ከቤተ ክርስቲያኖችን እንዲያስወጡልን የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ገን መጠየቃችን አይቀርም ነበር። ከላይ የገለጽናቸው ምስሎችና ቅርጾችን እግዚአብሔርን ለማምለክ ወይም ለማክበር ብሎ ማንም ተንበርክኮ ስለማይሰግድላቸው እንደ "ጣዖት" ሊታዩ አይገባም። ለስዕሎቹ ወይም ለቅርጾች ቅርጾቹ ተንበርክኮ የሚሰግድ ለው ቢኖር ግን እነዚያ ቅርጾችና ቅርጾች ለዚያ ለው ጣዖት መሆናቸው ግልጽ ነው። በዚያ ዓይነት መልክና ሁኔታ እንዳናመልከው ነው እግዚአብሔር ሁለተኛውን ትዕዛዝ የሰጠን።

ጣዖት በእጅ የተሠራ ቁስ አካል ብቻ አይደለም

ሐዋርያው ዳውሎስ ለሮሜ ቤተ ክርስቲያን በጻፈው መልዕክቱ ፈጣሪውን ትተው ተፈጣሪውን ስለሚያመልኩት ሰዎች ሲጽፍ "የእግዚአብሔርን እውነት በሐሰት ለወጡ በፈጣሪ ፈንታ ፍጡር አመለኩ ለገለገሉም ይላል (ሮሜ 1+25)" እኔና እናንተ እግዚአብሔር ብቻ ሊገኘው (ሊቆጣጠ

ረው) የሚገባውን ሕይወታችንን ሌላ ነገር እንዲገኘው የምንፈቅድ ከሆነ ያ ነገር በልባችን ውስጥ ከፍተኛ ሥፍራ እንዲይዝ ከፈቀድን እግዚአብሔር ብቻ መቀመጥ በሚገባው በሕይወታችን ዙፋን ላይ እንዲቀመጥ ካደረግን ያ ነገር በእጅ የተሠራ ቅርጽ ባይሆንም ጣዖታችን ወይም እምላካችን እንደሆነ ግልጽ ነው። ማንኛውም ቁስ አካል የሆነ ነገር እኛ እንድንገለገልበት ወይም እንድንጠቀምበት ተብሎ የተሠራ እንጂ ሕይወታችንን የሚቆጣጠር የምናመልከው እምላካችን እንዲሆን አይደለም። መልካምና በጎ የሆኑ ነገሮች ሁሉ እግዚአብሔር የፈጠራቸው እኔና እናንተ በአግባቡ እንድንጠቀምባቸው ወይም እንድንገለገልባቸው እንጂ እንድናመልካቸው በቁጥጥራቸው ሥር እንዲያደርጉን አይደለም።

ስው ጣዖትን ከፈለገው ነገር ውስጥ የመፍጠር ወይም የማበጀት ችሎታና ዝንባሌ እንዳለው የታወቀ ነው። ለምሳሌ የቤት እመቤት ቤቷን በንጽህና በሚያምር መልክ እሳምራ ብትይዝ ትደነቃለች እንጂ እትወቀ ስም። የሚያማምሩ ብርጭቆዎቿና ጌጣ ጌጥ ያላቸው የሳህናቿ እደራደርገው ወይም እቀማመጥ የአገር ባህል ዕቃዎቿ በአማረ ሁኔታ ሥፍራ-ሥፍራቸውን መያዛቸው ግድግዳው ላይ ያንጠለጠሏቸው ልዩ ልዩ የሚያማምሩ ሥዕሎች የለው ዓይን የሚሰቡና ደስ የሚያሰኙ በመሆናቸው ባለሞያ ተብላ ትደነቃለች እንጂ "የቤት ዕቃዎቿ ጣዖት የሆኑባት ቤት ነች" በማለት የሚወቅሳት ወይም የሚታዘባት ለው ይኖራል ብለን አናምንም። ይሁን እንጂ ሲኒው ብርጭቆው የማይጠጣበት ሳህን ከዓመት ዓመት አንድ ጊዜም ቢሆን ቤተሰቡም ሆነ እንግዶች የማይገለገሉበት ቢሆን ድንገት ከልጆቿ አንዱ ሳያውቅ አንድ ብርጭቆ ወይም ሳህን ቢሰብርገው ዓለም በላዩ ላይ እንደተደፋባት ሆኖ ተሰምቷት ሞራሉን የሚሰብር ስድብ በልጇ ላይ ብታወርድበት ዕቃዋ ጣዖቷ እንደሆነ ያሳያል።

ያማረው ፎቴዋ እንዳይቆሽሽ በማለት ስው እንዳይቀመጥበት ልጆቿ ላሉን እንዳይገቡ ብታደርግ ገብተው ኩነገጽ ግን የሚደበደቡ ወይም የስድብ መፃት የሚወርድባቸው ከሆነ ቤተሰቡ ቤቱን እንደ ቤቱ አድርጎ በመውሰድ እንዳይዝናናበት እንዳይደሰትበት በእጠቃላይ ነጻነቱን የሚያጣበት ከሆነ እንደ እግዚአብሔር እንዲታይ ብቻ ተከልሎ የሚቀመጥ ከሆነ ለዚያች ቤት እነዚያ የደረደሯቸው ዕቃዎች መገልገያ ሳይሆኑ ጣዖቶቹ ናቸው። እርሷና ቤተሰቧ እንዲገለገሉበት የተሠሩትን ዕቃዎች

ጎንበለ ብላ ባትሰግድላቸውም፤ በውስጧ ግን እያመለከቻቸው እንደሆነ ግልጽ ነው። ከልጆቿና ከቤተሰቧ ደስታ ይልቅ፤ "...ቤትሽ እንዴት ያምራል?" መባልን የምታስቀድም ነች። የምትቀናው ለልጆቿ ወይም ለቤተሰቧ ምችት ሳይሆን፤ ለፎቱው፤ ለብርጭቆው፤ ለሰኒው፤ ለሳህኑና እነዚህን ለመሳሰሉት ነገሮች፤ እንዲሁም ከሰዎች ለሚሰጣት አድናቆት ብቻ ነው። ዕቃዎቿ ጣዖት የሆኑባት የቤት እመቤት፤ ከልጆቿ መካከል አንዱ ሳያውቅ አንድ ነገር ፎቱው ላይ ድንገት ጠብቢያደርግ የምታደርስበት ዕርግማን፤ የሚታሳርፍበት ዱላ ፍጹም ሌላ ነው። ቤትን በንጽህና መያዝ መጥፎ ነው ማለታችን እንዳልሆነ ግልጽ ነው። በአግባቡ መጠቀምና፤ ሳይጠቀሙበት ሲገቡና ሲወጡ እያዩ ማለፍ ወይም መሳለም ልዩነት አለው። ከላይ የገለጽናት ሴት፤ ብርጭቆዎቿና ሳህኖቿ መጠቀሚያ፤ መገልገያ ዕቅዶች ከመሆን ይልቅ ጣዖቶቿ፤ አምላካዊ እንዳደረገቻቸው ግልጽ ነው።

"ብዙ ቢኖረኝ፤ የሚያስፈልገኝን ነገር ሁሉ ባገኝ፤ በጣም ደስተኛ አሆናለሁ" ብለው የሚያስቡ አንዳንድ ሰዎች አሉ። በስለጠነው ዓለም ዕቃቸውን ለመሸጥ በተለያዩ መንገድ ማስታወቂያ የሚያወጡ ነጋዴዎች፤ ለመሸጥ የሚሞክሩት ዕቃዎችን ሳይሆን "ደስታን" ለመሸጥ ይመስላል። "ይህንና ያንን ዕቃ ብትገዙ፤ ይሄና ያ ቢኖራችሁ፤ ከዚህ በፊት ቀምሳችሁት የማታውቁትን ዓይነት ልዩ ደስታን ታገኛላችሁ" በማለት ልዩ ልዩ ዘዴ በመጠቀም ገበያተኞቻቸውን ያባብላሉ። በቴሌቪዥንም ሆነ በተለያዩ መጽሔቶችና ጋዜጦች ማስታወቂያ የሚያወጡት ቆላቁሳዊ ነገሮችን ለመሸጥ ሳይሆን፤ ደስታን ለሚፈልጉ ሰዎች "ደስታን" ለመሸጥ ነው። "ይህን ዓይነት መኪና፤ ይህን ዓይነት ልብስ፤ ይህን ዓይነት ጌጣ ጌጥ... ይህን ዓይነት የቤት ዕቃዎች... ብትገዙ ደስታችሁ እጥፍ ድርብ ይሆናሉ" ይሉናል። እርግጥ ነው እነዚህን መልካም ነገሮችን ማግኘት ደስታን ይሰጣል። እውነቱ ግን የሚሰጡን ደስታ ዘላቂነት ያለው ሳይሆን ጊዜያዊ፤ ወይም ለአጭር ጊዜ ብቻ ነው። ይህን እውነት የሚረዱት ሰዎች በጣም የተወሰኑ ናቸው።

ከልጆቹ መካከል ሙሴ፤ ቆላቁሳዊ ነገር፤ ውድ የሆነ ዕቃ፤ በጣም ይወዳል። አንድ ጊዜ በፕሮግራሞችን መሠረት ከአንድ ሆቴል ቤት ቁርስ ለመብላት ተገናኘን። ስለ ሥራውና በሳምንቱ ውስጥ ስላጋጠሙት አንዳንድ ሁኔታዎች ካወራን በኋላ በልቡ ውስጥ የሚመላለሰውን ነገር አጫወ

ተኝ። መጀመሪያ ላይ "ይህኛ መኪናዬ አየተበላሸች ብዙ ገንዘብ እያስወጣችኝ ነው... በቀደም ዕለት ይሄና ያ ተበላሽቶ፤ ይህን ያህል ገንዘብ አወጣሁ... አሁን ደግሞ እንዲህ ዓይነት ችግር አለባት..." አለኝ። የሙሴን ጠባይ ስለማውቅ፤ ይሄን የሚነግረኝ ነገር ለመንደርደሪያ እንጂ፤ ችግሩን ለማውራት ፈልጎ እንዳልሆነ አውቃለሁ። እንደ ገመትኩትም፤ ፈገግ ብሎ "አንድ ግሩም መኪና አየሁ... ሞዴሏ አንዲህ ዓይነት ነች... አምወደውን ዓይነት ቀለም ያላት ናት... በቅድሚያ ምንም አልከፍልም... ገንዘቡን ከባንክ ለመበደር የሚከፈለው ወለድ ከመቶ አንድ ብቻ ነው..." ብሎ አለማምሮ ነገረኝ። የመኪናውን ዋጋ ሲለማ ይደነግጣል ብሎ አልነገረኝም። እኔም በደንብ ካዳመጥኩት በኋላ "ዋጋዋ ስንት ነው?" ብዬ ጠየቅሁ። አየላቀና አየፈራ "ይህን ያህል ነው... መኪናዋን በጣም ስለወደድኳት ጥሩ ዋጋ ነው ብዬ አምናለሁ" ካለኝ በኋላ መኪናዋን አንድወዳት ለማድረግ ሌሎች ነገሮችንም ጨማምሮ ነገረኝ። የገንዘቡ ብዛት ስላስደነገጠኝ፤ "ይህን ያህል ገንዘብ የምታወጣ ከሆነ ቤት ለምን አትገዛበትም" ብዬ ጠየቅሁት። ሙሴ የሚያባብለኝ፤ "ጥሩ ነው፤ ግዛው" አንድለው፤ ከእርሱ አሳብ ጋር አንድሰማማለት ብቻ ነው። እኔም ቢለማኝም ባይለማኝም "ሙሴ አብደሃል?" አልኩት። የፈቀደውን ለመወሰን ሙሴ መብትና ነጻነት ስላለው የእኔን ፈቃድ መጠየቅ ስለሌበት በማግሥቱ ሄዶ አዲሷን መኪና አወጣ።

ከአንድ ሳምንት በኋላ አዲሱን መኪናውን ሊያሳየኝ ቢሮ መጣ። እያደነቀ ነገረኝ። ሦስት አራት ቀን ከነዳት በኋላ፤ ለመኪናዋ የነበረው አምሮት ሲሰክን፤ ወይም መኪናዋን ቶሎ ሲጠግባት፤ ዐይኖቼ ተከፍተው አንዳንድ ነገሮችን ማየት ጀመረ። በጣም ግልጽ ልጅ ስለሆነ፤ ስሜቱን አልደበቀኝም። "አንድ ቀን ከነዳት በኋላ፤ ደስታዬ አበቃ... አሁን ምንም አይመስለኝም... አሁን የሚታዩኝ የምታስወጣኝ ወጪ ነው። መኪናዋ በጣም ውድ ስለሆነች፤ አንድ ጥግ ብቻ ለመቀየር ብፈልግ ስንት አንደሚጠይቀኝ ታውቃለህ?... 4 መቶ ዶላር ነው" አለኝ። ደስታዬ በአንድ ቀን ብቻ ያበቃል ብዬ አላሳብኩም ነበር" አለኝ። እኔም፤ "በል አንግዲህ፤ የዚህችን መኪና ዋጋ ከፍለህ እስክትጨርስ ድረስ የመኪናዋ ባርያ ሆኑት ቆያለሁ። ገንዘቡን ከፍለህ እስክትጨርስ ድረስ፤ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ምንም ዓይነት የዕድገት ዕቅድ ማውጣት አትችልም" አልኩት። በዕድሜያቸው እንደ ሙሴ ልጅ ባይሆኑም፤ የሙሴን ዓይነት ጠባይ ያላ

ቸው፤ ቆሳቁሳዊ ነገሮች ጣዖት የሆነባቸው ብዙ ሰዎች አሉ። ዓለማውያን ብቻ ሳይሆኑ ክርስቲያኖችም ናቸው። ኸርበርት ሸሎስበርግ የተባሉት ጸሐፊ “አይድል ፎር ዲስትራክሽን” (አጥፊ የሆነ ጣዖታት) በሚለው መጽሐፋቸው፤

“ለሰው ልጅ አስፈላጊ የሆኑ እውነተኛ ነገሮችን ይኸውም ምግብ መጠጥ መጠለያ ከመጥገብ ወይም ከመርከት ደረጃ ማድረስ ይቻላል። ትክክለኛ የሌላቸው (ዲቃሳ የሆኑ ፍላጎቶች)፤ ይኸውም ትዕቢት ቅናት ሰግብግብነት፤ እነዚህና እነዚህን የመሳሰሉ ፍላጎቶችን ግን ምንጊዜም ቢሆን ማርከት አይቻልም። እነዚህ ቁስ እካ ላይ ነገሮች ለሰው ልጅ እንደ እንቅልፍ ኪኒን ብቻ ናቸው። በቂ ነው የሚባል ነገር የለም” አሉ።

እኔና እናንተ ማወቅ ያለብን እውነት ቢኖር፤ ቁሳቁሳዊ ነገሮች ላይ ትኩረት መስጠት ሲጠግን የጨው ውሃ እንደ መጠጣት ዓይነት ነው። የጨው ውሃ በጠጣው ቁጥር የበለጠ ይጠማናል። ልክ እንደዚሁም ቆሳ ቁሳዊ ነገር፤ ባገኘን ቁጥር በመርከት ፈንታ ሌላ ያላገኘነውን እንፈልጋለን። “አሁን ቀደም ሲል ከሰበረን የበለጠ ብናገኝ ፈጽሞ የማንረካ መሆኑ ነው። ሰዎች “ደሞዜ ይህን ያህል ቢሆን ኖሮ ፍላጎቴ ተሟልቶ ደስተኛ እሆን ነበር” ይላሉ። ከተመኙት ደረጃ ሲደርሱ ወይም ካስቡት በላይ ከፍተኛ ደሞዝ ቢያገኙም፤ ቀደም ሲል ይኖረኛል ብለው ያስቡት ደስታ ሳያገኙት ህልም ብቻ ሆኖ ይቀራል። “እንድ ለው ምን ያህል ብር ቢያገኝ ነው ይበቃኛል ብሎ ደስ የሚለው” ለሚለው ጥያቄ እንድ አስተዋይ የሆኑ ለው ሲመልሱ፤ “ለው የሚበቃኝን አግኝቻለሁ የሚለው፤ አሁን ካለው ትንሽ የበለጠ ያገኘ እንደሆነ ነው” አሉ። ምን ማለታቸው ነው፤ “የበለጠ” ቢያገኝ እንደገና የበለጠ ስለሚፈልግ ምንጊዜም በቃኝ አይልም ማለታቸው ነው።

በዚህ ዓይነት ደስታ የምናጣበት አንደኛው ምክንያት የቁስ አካል በብዛት ሲኖረን ነው። ጣዖት የሆነብን የቁስ አካል አስተሳሰባችንን የሚያበላሽብን፤ በቁስ አካል ብዛት ደስታ እናገኛለን ማለታችን ብቻ ሳይሆን፤ ከሌሎች ሁሉ የተሻልን እንሆናለን ብለን ማሰባችን ጭምር ነው። “አለን” በምንለው፤ በጨበጥነው ነገር፤ ለራሳችን ያለንን ዋጋ ለመተመን እንፈልጋለን።

ጋለን። ብዙ የቁስ አካል ያላቸው፤ ከእኛ ብዙ ነገር ከሌለን ሰዎች ይበልጣሉ... ይሻላሉ” ብለን በአዕምሯችን ውስጥ እንሰላቸዋለን። ስለዚህ የማያሰፈልገን ነገር ቢሆንም እንኳን ብዙ ገንዘብ ብዙ ቁሳቁሳዊ ነገር ቢኖረን የበለጠ ተቀባይነት የሚያስገኛልን፤ ደስታችንን የሚጨምርልን ይመስለንና ያ ነገር ጣዖት እስኪሆንብን ድረስ በሕይወታችን ከፍተኛውን ሥፍራ እንሰጠዋለን። እውነቱ ግን እንደምናስባው የበለጠ ደስተኞች እያደርገንም፤ ከሌሎች የተሻልንና የበለጥንም እንሆንም።

ይህንን እውነት የሚያውቀው ጌታ ኢየሱስ “የለው ሕይወቱ በሀብቱ ብዛት የተመሠረተ ሰላልሆነ፤ ተጠንቀቁ፤ ከሰግብግብነትም ሁሉ ራሳችሁን ጠብቁ” በማለት ማሰጠንቀቂያ ሰጥቶናል (የሉቃ. 12+15)። የሚያሳዝነው፤ አንዳንድ ሰዎች ባላቸው ሀብትና ታዋቂነት የሚታመኑ መሆናቸው ነው። ስለሞንም ይህን እውነት ሲገልጽ፤ “የሰጠላችሁ ሀብት የተመሸገ ከተማቸው ነው፤ እንደማይወጣ ረጅም ግንብም ይቆጥሩታል” ይላል (ማላ. 18+11)። እንግዲህ ብዙ ገንዘብ ቤት፤ መኪና፤ ልብስ፤ ጌጣ ጌጥ ቢኖረንና ከእነርሱ መላቀቅ ቢያቅተን እነዚህ ቆሳቁሳዊ ነገሮች “የእኛ ናቸው” በማለት ፈንታ፤ ሕይወት የሌላቸው ቢሆኑም እንኳ “እኛ የእነርሱ” ነን፤ እኛ በእነርሱ ላይ ከሚኖረን የበለጠ እነርሱ በእኛ ላይ ኃይል አላቸው። ሕይወታችንን የሚገዙት እነርሱ ናቸው። እውነቱን እንዳለ በግልጽ የሚያሳየን ከእግዚአብሔር ቃል የተሻለ ይኖረናል ብለን አናምንም። “...ትርፍ ነገር ለማግኘት ከመቅብገዝ ይልቅ፤ ባለህ ነገር መደሰት የተሻለ ነው” ይላል (መክ. 6+9)። የዕብራውያንን መጽሐፍ የጻፈው ለው ደግሞ “ራሳችሁን ከፍቅረ ጉዋይ ጠብቁ፤ ባላችሁ ነገር ረከታችሁ ኑሩ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ከቶ አልተወህም፤ በፍጹም አልጥልህም ብሎአል” ይለናል (ዕብ. 13+5)። እንግዲህ በሕይወታችን ጣዖት የሆነብን ቆሳቁሳዊ ነገሮች፤ ወይም ምድራዊ የሆኑ ነገሮች ይሆኑ? እነ እከሌ ያገኙትን ካላገኘን እነ እከሌ ከደረሱበት ካልደረስን በማለት ነፍሳችን ቀንና ማታ በነዚህ ፍላጎቶች ተሞልታ ትጨነቃለች? ሐዋርያው ጳውሎስ ቆላ. 3+2 ላይ “ከወትር በላይ በሰማይ ሰላት ነገሮች አሰቡ እንጂ በምድር ላይ በሰላት ነገሮች አታሰቡ” በማለት የሰጠንን ምክር አጥብቀን እንያዝ።

“...በማናቸውም ምስል ለራሴ ጣዖትን አታብጅ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም” ሚለው ሁለተኛው ትዕዛዝ ይህን ዓይነት መንፈስ የያዘ ነው። “እኔ ብቻ አምላክህ ነኝ፤ አዳኝህ ነኝ፤ ብዙ ዋጋ ከፍይ ከሞት የዋጀ

ሁህ እኔ ነኝ፤ ለእኔ የሚገባውን ሥፍራ በምንም ዓይነት ለሌላ አምላክ እንደትሰጥ አልፈልግም፤ በጣም ከልቤ እወድገለሁ፤ ሁልጊዜ ልጠነቀቅ ልሆኑ ከለላ ልሆን ልሆኑ ልባርክህ እፈጋለሁ። በጣም ስለምወድህ በሕይወትህ ሌላ አምላክ አታሰግባ፤ አምላክህ እኔ ብቻ ልሁን” ማለቱ ነው። ከማንኛውም ነገር የበለጠ ይሄን ፍቅር የሆነውን ጌታ ብንወደው፤ በሕይወታችን ውስጥ ቅድሚያ ብንሰጠው፤ ስእርሱ ይበዛበት ይሆን? አምላካችንን የሕይወታችን ገዢ ስለሆነ፤ እኛን ከሞት ለማዳን ብዙ ዋጋ የከፈለልን በመሆኑ ያንሰበት እንደሆነ እንጂ አይበዛበትም። እግዚአብሔር ይህንን ሕግ (ትዕዛዝ) ሲሰጠን ዋና ዓላማው መንገዳችንን ጠባብና አስቸጋሪ ለማድረግ፤ ደስታችንን ለመቀነስ አይደለም። በሙሉ ልባችንን በሙሉ ነፍሳችንና ኃይላችን እርሱን አለመውደድ፤ ከእርሱ ጋር በጣም የተቀራረበ ግንኙነት አለማድረግ የሚያደርሱብንን ጉዳት ስለሚያውቅ ነው። ሚስትም ሆነች ባል በኑሮ ጓደኛቸው ሕይወት ውስጥ ሌላ ሰው እንዲኖር እንደማይፈልጉት ሁሉ፤ እግዚአብሔርም ይህንን ሕግ የሰጠን በሕይወታችን ሌላ አምላክ እንዲኖረን የማይፈልግ መሆኑን ሊገልጽልን ነው።

ከጌታ ጋር የሚኖረን ግንኙነት ተጀምሮ የሚቆም ሳይሆን እስከ ሕይወታችን መጨረሻ ድረስ የሚዘልቅ ነው። ከእርሱ ጋር ያለን ቃል ኪዳናችን ዘላለማዊና የጠበቀ ነው። እግዚአብሔር የሚያየው አጥብቆ ስለሆነ፤ የሚሰን “በእኔና በእናንተ መካከል ምንም ነገር አታሰግቡ” በልባችሁ ውስጥ ምንም ዓይነት ጣዖት አታስቀምጡ። ስለእኔ የሚገባውን ሥፍራ ለሌላ አምላክ አትሰጡ” ማለቱ ነው። ሐዋርያው ዮሐንስ በመጨረሻው ዕድሜ ላይ ሲደርስ፤ “ልጆቼ ሆይ! ራሳችሁን ከጣዖቶች ጠብቁ በማለት ያስጠነቅቀናል። እነዚህ ጣዖቶች ምንድናቸው? በእንጨት፤ በብረት፤ በህሳስ፤ በወርቅና በመሳሰሉት ነገሮች የሚሠሩ ቅርጾች ብቻ አይደሉም። በዚህ በሃያ አንደኛው ክፍለ ዘመን፤ ሳይንስና ሥልጣኔ በበዛበት ዓለም ውስጥ ከላይ በገለጽናቸው ነገሮች የተሠሩትን ምስል አንድ አምላክ አድርገው የሚሰግዱ ይኖራሉ ብለን ለማመን ከብድ ይሆንብናል። ቆላቱሳዊ አይሁኑ እንጂ፤ ብዙ ጣዖት አምላኪዎች በዓለማችን እንዳሉ አንጠራጠርም።

የግል ጥያቄ ይኖረን ይሆን?

ቀደም ሲል እንደገለጽንው ስለንጸናዶች ጣዖታቸው “ገንዘብ” ይሆናል። እግዚአብሔርን ከሕይወታቸው ባያስወጡትም፤ ገንዘብንና እግዚአብሔርን በልባቸው ውስጥ እኩል ሥፍራ ስጥተው ሁለቱንም ለማስተናገድ የሚፈልጉ ሰዎች እንዳሉ የታወቀ ነው። ጣዖትንና እግዚአብሔርን በአንድ ላይ ይዞ ማስተናገድ እንደማይችል ኤልያስ በቃርሚሎስ ተራራ ላይ ለእስራኤል ሕዝብ በሚገባቸው ቋንቋ ተናግሯል። እግዚአብሔርንና በአልን በአንድ ላይ ማስተናገድ ወይም መያዝ እንደማይቻል በሕዝቡ ፊት ቀርቦ ሲገልጽ፤ “ከሁላት ሐሳብ የምትዋልሉት እስከ መቼ ድረስ ነው? አምላክ እግዚአብሔር ከሆነ እግዚአብሔርን ተከተሉ፤ በአል አምላክ ከሆነም በአልን ተከተሉ” አላቸው (1 ነገ.18+21)። ኢየሱስም ለደቀ መዛሙርቱ “እግዚአብሔርንና ገንዘብን በአንድ ላይ ማገልገል አይቻልም” በማለት ይህን እውነት ገልጠላቸዋል (ማቴ. 6+ 22)። ጣዖት ስንል ጉልበታችንን፤ መላው ሕይወታችንን፤ መስጠታችንን ሙሉ በሙሉ የያዙት፤ በቁጥጥራቸው ሥር ያደረጉን ነገሮች ሲኖሩ ነው። ሥጋዊ ፍላጎቶቻችንም፤ “እነርሱን ካላገኘን መኖር እንችልም” ከሚል ደረጃ የሚያደርሱን ነገሮች መልካም የሚመስሉ ነገሮች እንኳን ጣዖቶቻችን ሊሆኑ ይችላሉ። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ በቆላስዖስ 3 ቁጥር 5 ላይ “ምድራዊ ምኞቶቻችሁን ግደሉ፤ እነዚህም ዝሙት፤ ርክብት፤ ፍትወት፤ ክቶ ምኞትና አምልኮተ ጣዖት የሆነው መገምጃት ናቸው” በማለት የሚመክረን። ጣዖቶቻችን ሥልጣን፤ ዝና፤ ደስታና እነዚህን የመሳሰሉ ነገሮች ሊሆኑ ይችላሉ።

የሕይወታችን ዋና ዓላማ ከላይ የጠቀስናቸውን ነገሮች ለማግኘት ከሆነ፤ ያለንን ጉልበታችንን፤ ጊዜያችንን የሚሻሻሉብን ከሆነ፤ ልባችን ወደ ጣዖት አምልኮት እያመራ መሆኑን ማወቅ አስብን። እነዚህ ጣዖቶች ሕይወታችንን የሚነኩት ምን ያህል ይሆን? ዘማሪው፤ “የአሕዛብ ጣዖታት ከብርና ከወርቅ የተሠሩ፤ የሰው እጅ ያበጃቸው ናቸው። አፍ አላቸው አይናገሩም፤ ዐይን አላቸው አያዩም፤ ጆሮ አላቸው አይሰሙም፤ ባፋቸውም እስትንፉ የለም፤ እነዚህን የሚያበጁ፤ የሚታመኑባቸውም ሁሉ እንደ እነርሱ ይሁኑ” ይላል (መዝ. 135+15-18)። ዘማሪው “እንደ እነርሱ ይሁኑ” ሲል፤ እነዚህን ጣዖታት የሚያመልኩ ሰዎች እንደ እነርሱ ሕይወት የሌላቸው ይሁኑ ማለቱ ነው። ይህንን ሐሳብ በኤርሚያስ እማካኝነት እግዚአብሔር “...አባቶቻችሁ ከእኔ የራቁት ከንቱ ነገርን የተከተሉት ራሳ

ቸውም ከንቱ የሆኑት ምን ጥፋት አግኝተውብኝ ነው? ብሎ ይጠይቃል (ኤር. 215)። በአጭሩ እነዚህን ሕይወት የሌላቸው ጣዖታትን ስናመልክ አንደ አነርሱ ሕይወት የሌለን እንሆናለን ማለቱ ነው። ለማያዊው አባታችን በሕይወታችን ከፍተኛ ሥፍራ የሰጠናቸው ሰመጪረሻው ቀን ኪሣራው ስጦት እንደሚጥሉን ዘለቂታነት እንደሌላቸው ሰለጃችን ልንጨብጣቸው የማንችላቸው ፈጽሞ ዋጋ የሌላቸው መሆናቸውን እንገነዘባለን። እነዚህ ጣዖታት ሕይወታችንን ብኩን ያደርጉታል። አግዚአብሔር ከማይፈልገው ሥፍራ እየገፉ ይወስዱናል። አንደ ሸንኮራ እገዳ መጥጠው ከጨረሱን በኋላ ዋጋ እንደሌለው ነገር ከአፋቸው አውጥተው ይተፋናል። እነዚህ ጣዖታት አግር አላቸው ግን ስንፈልጋቸው ወደ እኛ መምጣት አይችሉም። እጆች አሏቸው ግን በትግል ውስጥ ስንሆን የእርዳታ እጆቻቸውን ወደ እኛ መዘርጋት አይችሉም። ዐይኖች አሏቸው ግን በልባችን ውስጥ የሚላወሰውን ነገር ያስከፋንና ያባዛንን ነገር ማየት አይችሉም። ጆሮ አላቸው ግን ጨኽታችንን መስማት አይችሉም። ብቸኞች ስንሆን ውስጣችንን በፍርሃት ሲሞላ አጠገባችን ሆነው ሊያጽናኑን ብቸኝነታችንን ሊያጠፋልን አይችሉም።

የዓለም ጣዖታት ሰውን ያሞኛሉ። እውነት ያልሆነውን ተስፋ በመስጠት ስሜታችንን ይቀስቅሳሉ። ያባብሉናል። እውነትነት የሌለውን ህልም ያሳዩናል። ጠጋ ብለን ስናያቸው የሚጨበጥ ነገር የሌላቸው ናቸው። “ጊዜህንና ራስህን ብትሰጥ አንተ በምትፈልገው መንገድ ቀርጸን የምትፈልገው ዓይነት መሆን አንድነት አንድነት አንድነት ያደርግሃለን” ይሉናል። ይባሉን እንጂ ተስፋ የገቡልንን ነገር ሊፈጽሙልን የሚያስችል ኃይል የላቸውም። በልባችን ውስጥ ሊታተም የሚገባው ምስል (ቅርጽ) ቢኖር የኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። የቦኅ ነገር ሁሉ ምንጭ አግዚአብሔር ብቻ ነው። አርሱን ስንፈልግና ስናገኘው ከአርሱ በሚፈልቁ በኅ ነገሮች የተሞላን እንሆናለን። ሌላው ቀርቶ አርሱንም እንመስላለን። ዮሐንስም ይህን እውነት በአንደኛው መልዕክቱ ያረጋግጥናል። “ወዳጆቼ ሆይ! እኛ እሁን የእግዚአብሔር ልጆች ነን። ወደ ፊት ምን እንደምንሆን ገና አልተገለጠም፤ እርሱ በተገለጠበት ጊዜ እናየዋለን፤ እርሱን እንደምንመስል እናውቃለን” ይላል (1 ዮሐ. 3፡2)። በመጨረሻው ቀን በሕይወታችን ዘመን ሁሉ የሰፋንበት ለክርስቶስ መንግሥት ስንል የደከምነው ድካም ሁሉ መቶ ዕጥፍ አፍርቶ እናገኘዋለን። ያገኘው ትርፍ ያፈራው ፍሬ ሁሉ ሳይበሰብና

ሳይጠፋ እናገኘዋለን። ታዲያ የማይጨበጠውን ጥላ ለምን እናሳድዳለን? ጌታን ትተን ለምን ጣዖታትን እናመልካለን? ለምን ጥዖታትን እናገለግለን? ልባችን መሸከም (መያዝ) የሚችለው አንድ ጌታ አንድ አምላክ ብቻ ነው። ሁለት ጌቶች ሁለት አምላኮች መያዝ አይችልም። በልባችን ሥፍራ የምንሰጠው በልባችን ውስጥ የምናገለግለው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ለምን አይሆንም?

አግዚአብሔር ዓለምንና በውስጡ ያለውን የመፍጠር ሥራውን ሲፈጽም “ሰውን በመልካችን በአምላካችን እንሥራ” አለ (ዘፍ. 1፡26)። በከፍተኛውም በዝቅታውም በደስታውም ሆነ በህዘንም የእግዚአብሔር ፍላጎት አንድ ነገር ነው። ያም በየቀኑ በየሰዓቱ ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን አንድንመስል መቅረጽ ነው። ጳውሎስ “እግዚአብሔር አስቀድሞ ያወቃቸውን የልጁን መልክ እንዲመስሉ አስቀድሞ ወሰናቸው” ይላል (ሮሜ 8፡29)። በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት ሥር የምንኖርና በአርሱ የምንታመን በመጨረሻው ቀን የአርሱን መልክና ውበት እንይዛለን። ጳውሎስ “የምድራዊውን ሰው መልክ እንደለበሰን የሰማያዊውን ሰው መልክ ደግሞ እንለብሃለን” ይላል (1 ቆሮ. 15፡49)። እግዚአብሔር በሕይወታችን አርሱን እንድናስቀድም የሚጠይቀን ጥሩ ምክንያት ኖሮት ነው። ምክንያቱም እንደ ንጋት ኮከብ የደመቀውን ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን አንድንመስል ስለሚፈልግ ነው። የአርሱ ፍቅር ከዚህ ከፉ ዓለም አውጥቶ ልዩ መልክና ውበት ሲሰጠን የሚችል ኃይል እንዳለው ይውቃል። ስለዚህ ጳውሎስ “...በእዕምሯችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ” በማለት ይመከረናል (ሮሜ 12፡2)።

መብልና መጠጥ የሩካቤ ሥጋ ፍላጎት የሰውን ልጅ ምን ያህል እንደሚገዙት በተቃራኒ መንገድ ሊሰዱት እንደሚችሉ የታወቀ ነው። እግዚአብሔር ከደነገው ውጪ ከጋብቻ ክልል ውጪ የሩካቤ ሥጋ ግንኙነት ለሰው ልጅ ጣዖቱ ሊሆን እንደሚችል የታወቀ ነው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ “ሁሉ ነገር ተፈቅዶልኛል፤ ይሁን እንጂ ሁሉም ነገር አይጠቅምም፤ ሁሉ ነገር ተፈቅዶልኛል፤ ይሁን እንጂ ምንም ነገር በእኔ ላይ አይሰለጥም። ደግሞም ምግብ ለሆድ ነው፤ ሆድም ለምግብ ነው፤ እግዚአብሔር ግን ሁለቱንም ያጠፋቸዋል። ሰውነት ለጌታ ነው እንጂ ለዝሙት አይደለም፤ ጌታም ለሰውነት ነው” ያለው (1 ቆሮ. 6፡12-13)።

እግዚአብሔር ለምን ይቀናል?

“...እኔ ቀናተኛ አምላክ ነኝ...” የሚለውን ሐሳብ ሰንበማ “ቅናትን” ሁልጊዜ የምንመለከተው እንደ ክፉ ነገር ስለሆነ “ፍጹምና ቅዱስ አምላክ ሆኖ እንዴት እግዚአብሔር ይቀናል?” ብለን መጠየቃችን አይቀርም። እግዚአብሔር “እኔ ቀናተኛ አምላክ ነኝ” ሲል፣ ፍቅሩን እንጂ ጥላቻውን የሚያሳይ አይደለም። ሚስቱን የሚወድ ባል በሚሰቱ እንደሚቀናው ሁሉ እግዚአብሔርም ሕዝቡን በጣም ስለሚወድ ሌላ አምላክ ሲያመልኩ ይቀናል። ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር ቅናት ሰው የሚቀናውን ዓይነት ቅናት አይደለም። ሰው የሚቀናበት የራሱ የሆነ ትክክል ያልሆነ ምክንያት ሊኖረው ይችላል። ሰው በራሱ እምነት ሲያጣጥ የዝቅተኛነት ስሜት ሲለማው ያለምክንያት እንዲሁ በቅናት ሊሞላ ይችላል። የእግዚአብሔር ቅናት ግን እናት ለልጆቿ በጎ ነገር እንደምትመኘውና እንደምትቀናው ዓይነት ነው። እግዚአብሔር በጣም ስለሚወደን ከእርሱ ፈቃድ ውጪ ብንኖር እንደምንጎዳ ስለሚያውቅ ሁሉ ነገር በጎ እንዲሆን ልን ስለሚፈልግ ሕጉን መጣሳችንን አይወድም። ሚስቱን የማይወድ ባል ከእርሱ ሌላ ሌሎች ወንዶች ብትወድ ግድ ስለማይኖረው የቅናት ስሜት በውስጡ እንደማይኖር የታወቀ ነው። እግዚአብሔር ግን እኔና እናንተን በጣም ስለሚወደን ከእርሱ ሌላ አምላክ ለንወድ፣ ወይም ሁለቱንም ለመያዝ ለንሞክር እግዚአብሔር ይቀናል።

በትዳር ላይ ለረጅም ዘመን የቆየ ሰው እንደ ቀን የእንዲት ቆንጆ ሴት ፎቶግራፍ መስታወት ውስጥ አስገብቶ መኝታ ቤቱ ግድግዳ ላይ ቢያንጠለጥል በቃል ኪዳን ያገባት ሚስቱ የዚህችን ሴት ፎቶግራፍ መኝታ ቤቷ ግድግዳ ላይ ተሰቅሎ ብታይ ምን ይለማት ይሆን? ዝም ብላ ታልፈዋለች? አይመስለኝም። ባለን “ይህች ሴት ማን ነች?” ብላ መጠየቁ አይቀርም። ባለም በሚን ጠርቶ “እከሊት ትባላለች” ከአወቅኋት ይህን ያህል ጊዜ ሆኗል። እንዳንዴ ፍቅር ሲርበኝና ሲጠማኝ ፍቅር የምትሰጠኝ ኑሮን ለመግፋት ጉልበት ሳጣ የምታጎቃቃኝና የምታደፋፍረኝ በጣም የምወዳት ፍቅረኛዬ ነች” ቢላት ፈገግ ብላ “እንዴት ቆንጆዬ ሴት ነች!” ብላ የምታልፈው ይመስላችኋል? አይመስለኝም። በንዴትና በቁጣ ተሞልታ ፎቶግራፍ ከተንጠለጠለበት እንስታ መሬት ላይ ወርውራ መስታወ

ቱን ሰብርብር አድርጋ የሴትየዋን ፎቶግራፍ በጫዊቃ እንደምትጥል እርግጠኞች ነን። ይህን በማድረግ ለመሆኑ ይፈረድባት ይሆን? አይመስለኝም። በቃል ኪዳን ያገባችው ባለ ስለሆነ የባለን ፍቅር የተሻማችውን ሴት ፎቶግራፍ በጫዊቃ ብትጥል በባለ ላይ ብትቆጣ መሉ መብት አላት ብለን እናምናለን። ምክንያቱም ሚስቱ አድርጎ በቃል ኪዳን ሲያገባት ፍቅሩን ለሚሰቱ ብቻ እንዲሰጥ እንጂ ለሌላ ሴት እንዲያካፍል አይደለም። በዚህ ዓይነት ይህች ሴት ብትቀና “ቀናተኛ” ተብላ አትነቀፍም።

እግዚአብሔርም “እኔ ቀናተኛ አምላክ ነኝ” የሚለውን ቃል ሲያሰማን ለእኛ ያለውን ፍቅሩን እንጂ በተቃራኒ ሁኔታ እናየውም። የተላላቱ እርምጃ ወስደን ክፉ ነገር ላይ እንዳንወድቅ ሁልጊዜ ዓይኖቹ በእኛ ላይ ናቸው። በዓይኖቹ የሚጠብቀን ስህተት ለንሠራ እጅ ከፍንጅ ሊይዝን ሳይሆን ለእኛ በጎ የሆነውን ነገር ስለሚያሰብልን ነው። ልጄን የምትወድ እናት ልጄ ውጪ ወጥቶ ሲጫወት ዓይኖቿ ከልጄ ዓይን ላይ አይነሳም። ይህን የምታደርገው በጨዋታው ላይ ደስ እንዳይለው ለማድረግ ሳይሆን በመንደራቸው የሚያልፈው መኪና እንዳይገጨው እንዳንድ ወንበዴዎች ይዘውት እንዳይጠፉ ልጄን ለመጠበቅ ነው። ልክ እንደዚሁ የእግዚአብሔርም ዓይኖች ሁልጊዜ በእኛ ላይ ናቸው። በዓለም ላይ ብዙ መንፈሳዊ ወንበዴዎች (የጨለማ ኃይሎች) ልባችንን ጠልፈው ለመውሰድ የሚጥሩ ጉዳት የሚያደርሱብን ሰብርብራችንን ካወጡ በኋላ እንደ ቆሻሻ ዕቃ ሊጥሱን የሚፈልጉ አሉ። እናት ለምትወዳቸው ልጆቿ እንደምትቀናው እግዚአብሔርም ስለ እኛ ደህንነትና በጎነት በጣም ይቀናል።

አጥፊያችን የሆነ እንግዳ ነገር ሲያባብልን እግዚአብሔር ይቀናል። ልባችን ወደሚያብላጩልዋት ዓይን ወደሚማርክ ጣዖት ተሰበን ትክክል ያልሆነ ውሳኔ ለመወሰን መቃረባችንን ያያል። ልንሄድበት ልባችን የከጀለበት መንገድ መጨረሻው የጥፋት መንገድ እንደሆነ ለእኛ ብቻ ሳይሆን የልጅ ልጆቻችንም መጥፊያ እንደሚሆን አስቀድሞ የሚታየውና የሚያውቀው ጌታ በምንወስደው እርምጃ እግዚአብሔር ስለ እኛ ይቀናል። ደስታ እናገኝበታለን በማለት የምንወስደው እርምጃችን ውሳኔያችንና ሀሳባችን ትክክል ካልሆኑ የሚወደንን ጌታ ያሳስበዋል። በሚያብላጩልዋ ነገር ዓይኖችንና ልባችንን በሚሰብ ነገር እንዳንታለል መጨረሻ ሳይሆን ሊሆንብንና ሊያጠፋን እንደሚችል የሚያውቀው ጌታ ከእርሱ ጋር የሚያራቀንን ነገር ስናደርግ ሲያይ እናት ለልጄ እንደምትቀናው እር

ሱም ስለ እኛ ይቀናል። ጳውሎስም ሲያሰጠንቅቀን 'እንግዲህ ጥበብ አንደ ሌላቸው ሳይሆን እንደ ጥበቦች እንዴት እንደምትኖሩ ተጠንቀቁ። ቀኖቹ ከፋ ናቸውና ዘመኑን በሚገባ ዋጁ። ስለዚህ ሞቶች አትሁኑ፤ የጌታ ፈቃድ ምን እንደ ሆነ እስተውሉ እንጂ' ይለናል (ኤፌ. 5+15-17)።

ደስታን፤ ዝናን በመፈለግ፤ ጊዜያዊ የሆኑትን፤ ቆሳቁሳዊ ነገሮችን በማሳደድ የተራራውትን፤ የተለያዩ ውሳኔዎችን በሕይወታቸው የወሰኑ፤ መጨረሻው ሳይ ግን ከፍተኛ ዋጋ የከፈሉ፤ ራሳቸውን አደጋ ላይ የጣሉትን ስንቶችን እናውቅ ይሆን? መጨረሻ ላይ ርጠው ርጠው የሚፈልጉትን ማግኘት አቅቷቸው፤ ከዚህ በኋላ የትም መድረስ አልቻልንም በማለት ተስፋ የቆረጡ ስንቶችን እናውቃለን? ደረሰንበት፤ ያዝነው ብለው ሲያሰቡ ዳመና መጨበጥ የሆነባቸው፤ ሌላውን ቀደምን፤ ከሌላው በለጥን ብለው ሲያሰቡ፤ መጀመሪያ ከነበራቸው ደስታ ያነሰ በማግኘታቸው ተበላጭተው ራሳቸውን የገደሉትን ስንቶች እንደሆኑ እናውቅ ይሆን? በግል ባናውቃቸውም ታሪካቸውን በተለያዩ የዜና ማሰራጫዎች ሰምተናል። የለፋለትና የተራራውለትን ያህል፤ የዚህን ዓለም ኑሮ ኖረው ገና ሳይጠግቡት፤ በወጣትነት ዕድሜያቸው፤ 'ከዚህ በኋላ መኖር አቃተኝ' በማለት ራሳቸውን የገደሉ ጥቂቶች አይደሉም። እንዳሰቡት በለመለመ መስክ አላረፉም፤ ወደ ዕረፍት ውሃ አልደረሱም፤ በጽድቅ መንገድም አልሄዱም፤ መንፈሳቸውም አልታደሱም።

ዓለም የራሱን ቅርጽ እንዳያወጣልን ሐዋርያው ጳውሎስ 'እውነተኛ በሆነው ጽድቅ እንዲሁም ቅድስና እግዚአብሔርን እንዲመሰል የተፈጠረውን አዲሱን ሰው አንድ-ትላብሱት' በማለት ይመክረናል (ኤፌ. 4+24)። ዓለም የሚሰጠውን ለመቀበል ብዙዎች በጣም ከፍተኛ ዋጋ እየከፈሉ ናቸው። እግዚአብሔር በነጻ የሚሰጠንን ብዙዎች ብዙ ዋጋ እየከፈሉበት ነው። በነጻ የምናገኝበትን መንገድ ጌታ ኢየሱስ ሲገልጽልን 'ገሡሉ አስቀድሞት ግን የእግዚአብሔርን መንግሥትና ጽድቁን እሹ፤ እነዚህ ሁሉ ይጨመርላችኋል' ይላል (ማቴ. 6+33)። ዓለም 'ሀብት (ብልጽግና)፤ ሥልጣን፤ ደስታን ፈልጉ' ሲለን፤ እግዚአብሔር ግን እኔን አስቀድሙ (አንደኛ አድርጉኝ) ይለናል።

የምንኖረው እግዚአብሔርን ከሕይወታቸው ፈጽሞ ካስወጡት፤ በምትኩ ግን እንዳያመልኩ የከለከላቸውን ጣዖታት በሚያመልኩ ትውልድ ዘመን ነው። በእግዚአብሔር ምትክ የተቀበሉት ጣዖታት ሕይወት የሚሰጡ

ጧቸው ሳይሆኑ ብዙ ዋጋ የሚያስከፍሏቸው ናቸው። 'ለእኛ ብትሰግድልን፤ ብታመልከን ደስታን እንሰጥሃለን' ይሉታል። እግዚአብሔር ግን 'ለራሱ ምንም ዓይነት ጣዖት አታብጅ፤ አትሰገድላቸውም፤ አታምልካቸውም... ምክንያቱም ባላሰብከው ሰዓት ልብህ እንዳይሰበር... እምቢ ብለህ በራሱ ፈቃድ ከሄድክ ግን ከውስጥህ ሊነቀል የማይችል ሀዘንና ጸጸት ይደርስሃል' ይለናል። እግዚአብሔር ወደ እርሱ ተጠግተን የሕይወትን ንጹህና ቀዝቃዛ፤ ጥማችንን የሚያረካ የሕይወት ውሃ ሊሰጠን ሊጠራን፤ እምቢ ብለን ውሃ ሊሰጠን የማይችለውን፤ የራሳችንን የውሃ ጉድጓድ ለመቆፈር ስንታገል ማየት እንዴት ያሳዝናል? ዓለም ምንም ዓይነት ተስፋ ቢሰጠን፤ ከእርሱ የምናገኘው ነገር የበለጠ እንድንጠማ ያደርገናል እንጂ፤ ጥማችንን ሊያረካ እንደማይችል እናውቃለን። በኤርምያስ እማካኝነት እግዚአብሔር 'ሕዝቤ ሁለት ኃጢአት ፈጽመዋል፤ ሕያው የውሃ ምንጭ የሆነሁትን እኔን ትተዋል፤ ውሃ መያዝ የማይችሉትን ቀዳዳ የውሃ ማጠራቀሚያ ጉድጓዶች ለራሳቸው ቆፍረዋል' ይላል (ኤር. 2+13)።

እግዚአብሔር በየቀኑ ያልደፈረሰ ንጹሕ ውሃ፤ ምንም ሳንለፋና ሳንከፍል እንዲሁ በነጻ ሊሰጠን ሊጠራን እምቢ ብለን ውሃ መያዝ የማይችሉትን የውሃ ጉድጓድ ለራሳችን ስንቆፍር ሲያይ እግዚአብሔርን ምን ያህል ያሳዝነው ይሆን? ጥማችንን ያረካል፤ ፍላጎታችንን ያሟላል ብለን ያሰብከውና የለፋንበት፤ በጣም በሚያስፈልገን ጊዜ ምንም ዓይነት ዕርካታ የማናገኝበት ደረቅ፤ ውሃ የሌለበት ጉድጓድ ሲሆንብን ልባችን በሀዘን እንደሚሰበር የታወቀ ነው። ኃጢአት ከባድ ሥራ ነው። ድንጋይ ቆፍሮ ወይም ፈልጠ ውሃ ማውጣት ዋጋ የሌለውና የሚያሳዝን ልፋት ነው። መጨረሻውም ላይ እንደጠበቅነው ሆኖ እናገኘውም። ፈጽሞ ውሃ መያዝ የማይችል ነው። ሕያው የውሃ ምንጭ የሆነውን እግዚአብሔርን ትተው ፈታቸውን ወደ ጣዖታት የሚመልሱ ሰዎች የሚያገኙት ጥማቸውን ሊያረካላቸው የሚችለውን ንጹህ ውሃ ሳይሆን ጭቃ፤ አሸዋ የሚሸት ነገር ያለበትን ደረቅ ጉድጓድ ብቻ ነው። ደስታን እናገኝበታለን ብለው ፈታቸውን ወደ ብልጽግና (ሀብት)፤ ዝናና ክብር የሚያዞሩ፤ በእግዚአብሔር ብቻ ተስፋ ማድረግ ሲገባቸው ከላይ በዘረዘርናቸው ነገሮች ላይ ተስፋቸውን ካደረጉ፤ ውሃ መያዝ የማይችሉትን ቀዳዳ የውሃ ማጠራቀሚያ ጉድጓዶችን ለራሳችን መቆፈራችን ይሆናል።

እግዚአብሔር የሚቀናው በጣም ስለሚወደን ጉዳታችን ግድ ስለሚለው ብቻ ነው። የፈለግነውን እንድንመርጥ ሙሉ ነጻነት ሰጥቶናል። ከፈለግን ፍጹም ሕይወት የሌላቸውና ሕይወት ሊሰጡን የማይችሉትን ጣዖታት ለማምለክ ብንመርጥ ምርጫችንን ያከብራል። ጭቃና አሸዋ የሞላበትን የውሃ ጉድጓድ እጆቻችን እስኪደሙ ድረስ ደክሞን እስክፍቅም ድረስ ለራሳችን መቆፈር ብንመርጥ አይከለክለንም። የፈቀድነውን ማድረግ እንችላለን። ይሁን እንጂ ይህን ስናደርግ ሊረዳን የተጠማውን ሕይወታችንን ሊያረካ ፈልጎ እጁን ዘርግቶ የሚጠበቀንን ጌታ ገፍተነው ረግጠነው በመስቀሉ ላይ ተፍተን መሄዳችን እንደሆነ ግን ማወቅ አለብን። ሁለተኛው ሕግ፤ "...በማናቸውም ምስል ለራሳቸው ጣዖትን አታብጁ አትሰጡ ላቸው፤ አታምልካቸውም" ሲለን ሕያው የውሃ ምንጭ የሆነውን ጌታን ትተን ውሃ መያዝ የማይችሉትን ቀዳዳ የውሃ ማጠራቀሚያ ጉድጓዶች ለራሳችን እንዳንቆፍር ሊያስጠነቅቁን ነው። ይህንን ሕግ የሰጠን ሊጠቅመን እስከ እንጂ ሊጎዳን ወይም ደስታችንን ሊቀንስ ፈልጎ አይደለም።

3ኛው ትዕዛዝ

የከበረ ስሙን አክብሩ!

“የእግዚአብሔር የእምላክህን ስም ያለ አግባብ አታንሣ፤
እግዚአብሔር ስሙን ያለአግባብ የሚያነሣውን
በደል አልባ እያደርገውምና።”
(ኦሪት ዘፀአት 20፥7)

ነፍስ ያለውና ነፍስ የሌለው ፍጡር ሁሉ ተለይቶ የሚታወቅበት የጋራና የራሱ የሆነ የግል መጠሪያ ስም አለው። የተሰጣቸው የግል ስም ማንነታቸውንና ምንነታቸውን ይገልጻል። አንዳንድ ታዋቂ የሆኑ ሰዎች ስም ሲጠራ ለዕምሯችን ስማቸውን ከድርጊታቸው ወይም ከታሪካቸው ጋር ያያይዛል። ለምሳሌ፤ ሞሐመድ አሊን ከሶክስ ጋር ታይገር ወድሰን ከጎልፍ ጨዋታ አዶልፍ ሂትለርን ካለቁት ስድስት ሚሊዮን አይሁዳው